

చైతన్య మాసపత్రిక

VOL : 3

ISSUE : 4

GUNTUR

APRIL, 2021

40 PAGES

RS. 10/-

నల్ల చట్టాలపై నిరసనాగ్నివై..

ప్రైవేటీకరణపై ఉక్కు పిడికిలివై..

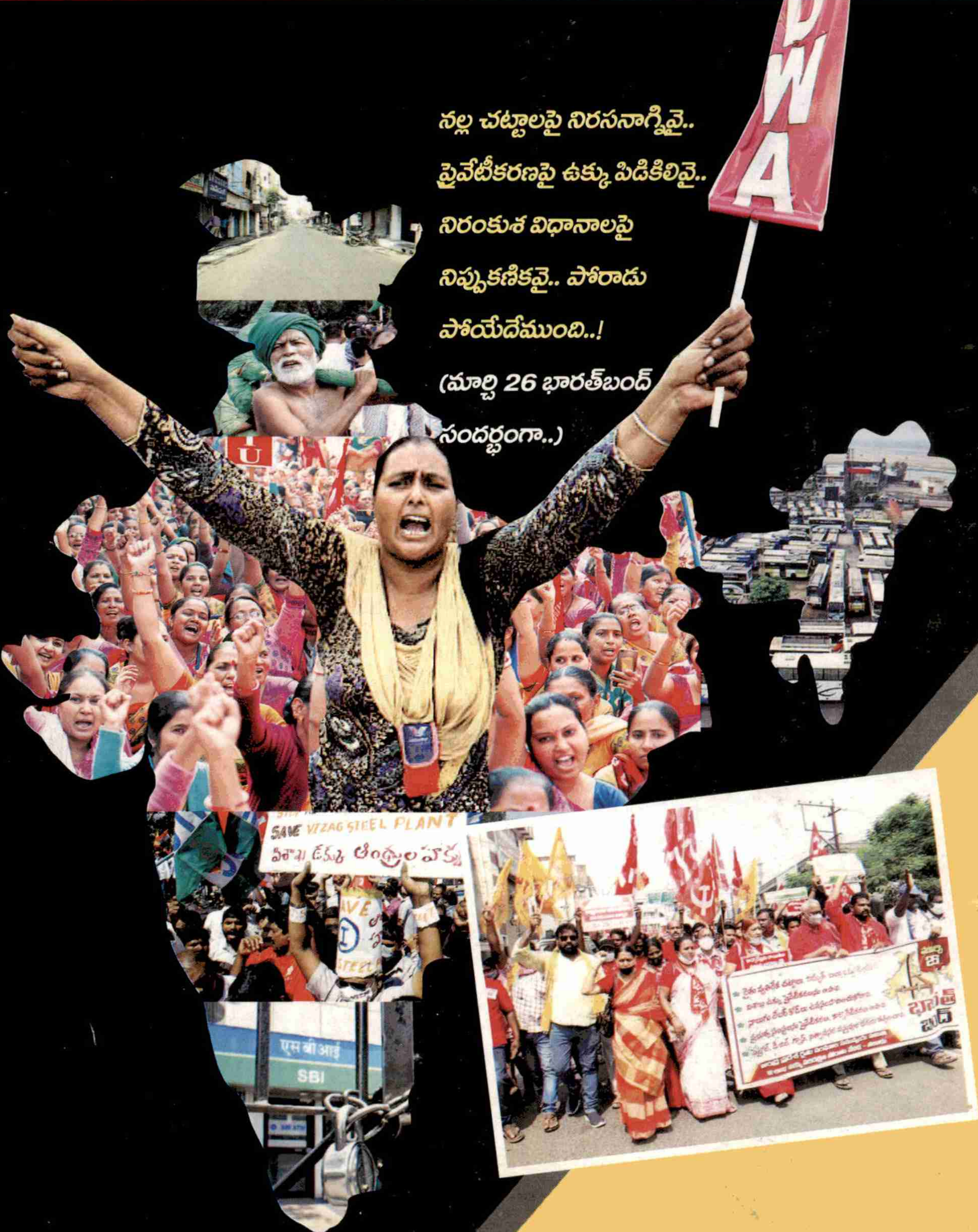
నిరంకుశ విధానాలపై

నిప్పుకణికవై.. పోరాడు

పోయేదేముంది..!

(మార్చి 26 భారత్ బండ్

సందర్భంగా..)

విశాఖలో

తూర్పు గోదావరి జిల్లా బండారులంకలో

గుడివాడలో..

పోరాట యోధునికి విప్లవ జోహార్లు!

దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం ప్రాణాలు వదిలిన విప్లవ యోధుడు భగత్ సింగ్ 90వ వర్ధంతి సందర్భంగా అన్ని జిల్లాల్లో విద్యా ఆధ్వర్యం నివాళులు, వర్ధంతి సభలు జరిగాయి. పలు చోట్ల కాగడాల ప్రదర్శనతో ఘనంగా నివాళి అర్పించారు. మరికొన్ని చోట్ల కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన చేపట్టారు.

అనకాపల్లిలో..

గుంటూరు జిల్లా రాజుపాలెంలో..

వ్యవసాయ నల్ల చట్టాలను రద్దు చేయాలని, ప్రభుత్వ రంగ పరిశ్రమల ప్రైవేటీకరణ ఆపాలని, కార్మిక చట్టాల సవరణను వెనక్కు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేస్తూ విజయవాడలో చేపట్టిన భారత్ బండ్ లో పాల్గొన్న విద్యా మహిళలు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సుదీర్ఘ కాలం తర్వాత స్థానిక ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయి. కేరళ, తమిళనాడు, బెంగాల్, అస్సాం, పాండిచ్చేరి రాష్ట్రాలలో అసెంబ్లీ ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయి.

ప్రజల జీవన విధానాలను నిర్దేశించే రాజకీయ ప్రక్రియలో మహిళల పాత్ర ఇంకా అసమగ్రమే. కుటుంబ సభ్యుల నిర్ణయాల మేరకు ఓటువేసే మహిళలు స్వతంత్రంగా ఓటు వేయడం మనరాష్ట్రంలో 90వ దశకంలో ప్రస్ఫుటంగా వ్యక్తమయింది. 1994లో మహత్తర సారా వ్యతిరేక ఉద్యమం రాజకీయ స్పృహను కలిగించింది. ఊరూర సారాషాపులు, ఆ ప్రభుత్వాన్ని నిర్వహించే రాజకీయ విధానాలే అన్న అనుభవంతో ఆనాటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాన్ని గద్దె దించడంలో మహిళలు కీలకపాత్ర నిర్వహించారు.

ఫలితంగా పాలక పార్టీలు మహిళల చైతన్యాన్ని గుర్తించక తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది. స్థానిక సంస్థలలో మహిళల రిజర్వేషన్లు పెంచుకుంటూ వచ్చారు. మహిళలే లక్ష్యంగా ఎన్నికల వాగ్దానాలు రూపొందుతున్నాయి. అన్నింటా అక్కచెల్లెళ్లకే ముందుపీట అంటూ ప్రచార ఆర్భాటాలు భారీగా సాగుతున్నాయి.

స్థానిక సంస్థల్లో రిజర్వేషన్ల సదుపాయాన్ని కల్పించిన పాలక పార్టీలు, పార్లమెంటు, శాసన సభలలో రిజర్వేషన్ల చట్టాన్ని చేయడానికి సిద్ధం కాలేకపోయారు. స్థానిక సంస్థలలో పరోక్షంగా తమ పెత్తనాన్ని కొనసాగిస్తున్న పురుషులకు చట్ట సభలలో మహిళల తరపున వ్యవహరించడానికి సాధ్యమవడం లేదు. ఎంతోకొంత కుటుంబంలో పురుష సభ్యుల పెత్తనం ఉన్నా చట్టసభలలో చర్చలలోనూ, మంత్రులుగా వారి బాధ్యతలు నిర్వహించడంలో ప్రత్యక్షంగా స్త్రీలే బాధ్యత వహించాల్సి వస్తుంది. కాబట్టి రిజర్వేషన్ల చట్టం చేస్తే తమ ఆధిపత్యానికి సవాలు ఎదురవుతుందన్న భయం వుంది. తెలివి, సమర్థత లేనివారన్న అభిప్రాయము బలంగా వుంది. కుటుంబానికే పరిమితం చేసే గతకాలపు ఆధిపత్య, ఛాందస భావజాలమూ వుంది.

ఇటీవల ప్రకటించిన ప్రపంచ ఆర్థిక సామాజిక సర్వే భారతదేశంలో స్త్రీ, పురుష అంతరం అత్యధికంగా వున్న విషయాన్ని ఎత్తిచూపింది. నూటయభై దేశాలలో 136వ స్థానంలో భారతదేశం వుంది. కింది నుంచి అట్టడుగు స్థానం! ఎందుకింత దారుణమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది?

ఉపాధిలోనూ, వేతనాలలోనూ, నాయకత్వ స్థానాలలోనూ, కుటుంబంలోనూ, రక్షణలోనూ సాగుతున్న వైఫల్యాలే దీనికి కారణం కాదా? “న స్త్రీ స్వాతంత్ర్య మర్హతి” అన్న మనువాద బిజెపి పాలన ఈ దుర్బతిని పెంచుతున్నది. నయా ఉదారవాద విధానాలు, ప్రైవేటీకరణ మహిళల ఉపాధిని, వేతనాలను దెబ్బ తీస్తున్నాయి. “భరతమాత” “మహిళలకు గౌరవాలు” ఉత్తుత్తి మాటలే అన్నది రోజురోజుకు రుజువువుతున్నది.

ఇన్ని ఆటంకాల మధ్య మహిళలు రాజకీయాలలో కూడా మెరుపులు సృష్టిస్తున్నారు. ప్రపంచంలోనూ, మనదేశంలోనూ, కోవిడ్ ను ధీటుగా ఎదుర్కొన్న నేతలలోనూ మహిళా నేతలు ముందువరుసలో నిలబడడం యాదృచ్ఛికం కాదు. అనేక పరిమితులలో రాజకీయాలలో కూడా అద్భుతంగా రాణిస్తున్న మహిళల సంఖ్య పెరగడం శుభసూచికం. కేరళ రాష్ట్రంలో తిరువనంతపురం మేయర్ గా అతిపిన్న వయస్కురాలు ఎంపిక కావడం ఓ సంచలనమే. “జెఎన్ యు” నేతగా పోరాటాలలో ముందుపీరిన నిలిచిన “ఐసిఘోష్”, యువతకు జీవన్మరణ సమస్యగా మారిన నిరుద్యోగ సమస్యను అజెండాగా మారుస్తూ “మమత బెనర్జీ”పై పోటీకి దిగిన “మీనాక్షి ముఖర్జీ”, తదితరులు. రాజకీయాల వైపు దృష్టి సారిస్తున్న యువ మహిళలకు సంకేతం.

రాజకీయ రంగంలో ప్రజాప్రతినిధులుగా ఎన్నికైన మహిళ ఎంపీలు, ఎమ్మెల్యేలు పురుష ప్రతినిధుల కంటే సమర్థవంతంగా సేవలందిస్తున్నారని ఎడిఆర్ రిపోర్ట్.

డబ్బు, ప్రలోభాలు, బలవంతపు ఏకగ్రీవాలతో ఆంధ్రరాష్ట్రంలో స్థానిక సమస్యల ఎన్నికలు ప్రహసనంగా మారాయి. ఎన్నిక కాబడిన మహిళలు మహిళా హక్కులకోసం నిలబడే వాళ్లు ఎవరైనా ఉంటారా! విచ్చలవిడిగా డబ్బు ఖర్చుపెట్టి పదవులు సాధించిన వారు సేవ చేస్తారా? ఇవి అన్నీ ప్రశ్నలే. కానీ ప్రజలు మరీ ముఖ్యంగా చైతన్యవంతమవుతున్న స్త్రీలు ఈ అప్రజాస్వామిక విధానాలను ప్రశ్నించడం పెరుగుతూనే వుంది. సుదీర్ఘ కాలంగా రాజకీయాలలో వున్న తమనుకాక ఇప్పటికిప్పుడే రంగప్రవేశం చేసిన వారికి పదవులు కట్టబెట్టడమేమిటి అన్న ప్రశ్న మహిళలు కూడా వేస్తున్నారు.

సంక్షేమ పథకాల విన్యాసాలతో మూల సమస్యలు పరిష్కరించబడవు. ఫలితంగా మహిళల అసమ్మతి పెరుగుతూనే వుంది. మహిళల రాజకీయ చైతన్యమే మహిళా సమస్యలను అజెండాగా మార్చుతున్నది. ఎన్నికలలో నిలబడేందుకు, నాయకత్వం వహించేందుకు ఈ చైతన్యమే వేగుచుక్కగా మారుతుంది. అనివార్యంగా సామాజిక, రాజకీయ మార్పులకు చోదకశక్తి అవుతుంది. ఎన్నికలలో గెలిచిన మహిళలకు, రాజకీయ రంగంలో నిలబడి పోరాడుతున్న మహిళలకు మానవి అభినందనలు తెలియజేస్తున్నది.

తన ఉనికికే ప్రమాదం వస్తోందని
తెలుసుకున్న పాలకవర్గం తన అధికారాలను
అంటిపెట్టుకోవడానికి మతాన్ని పావుగా
ఉపయోగించుకుంటుంది.

అడ్వయిజరీ బోర్డు

వేములపల్లి సీత్యవతి
డాక్టర్ బి. విజయభారతి
డాక్టర్ శివారాణి
కె. విజయ బిడ్డ
ఎం. ప్రగతి

ఐదవ్వా ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళాసంఘం

చిరునామా :
ఐదవ్వా రాష్ట్ర కార్యాలయం,
పి.ఎల్.రావు భవన్, 2/7 బ్రాడీపేట,
గుంటూరు, గుంటూరు జిల్లా - 522002,
ఆంధ్రప్రదేశ్, ఫోన్ : 9490098620
chaitanyamanavi@gmail.com
fb : aidwaap
Blog : aidwaap@blogspot.com

సంపాదకులు
డి.రమాదేవి

సంపాదక వర్గం
కె. స్వరూపరాణి
బి. ప్రభావతి
బి.హరిత
మేనేజర్ : కె. శారద

ప్రజాశక్తి ప్రింటర్స్ & పబ్లిషర్స్
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

పోస్టల్ చందా
సంవత్సరానికి రూ : 150/-
విడి ప్రతి వెల రూ : 10/-

వ్యాసాలు, లేఖలు పంపించవచ్చిన చిరునామా:
డోర్ నెం. 31-5-6, మారుతీనగర్,
ప్రకాశరావు వీధి, చుట్టు గుంట సెంటర్,
విజయవాడ - 4

చైతన్య మాసవి

సంపుటి: 3

సంచిక: 4

ఈ సంచికలో

వ్యాసం
చరిత్ర
ధారావాహికం
కథ
సమకాలీనం
సీరియల్
అమ్మమ్మ లేఖలు
ప్రత్యేకం
ఆదర్శం
అవగాహన
ఆరోగ్యం
పుస్తక సమీక్ష
జీవన యానం
చిత్ర సమీక్ష

1. ప్యారిస్ కమ్యూన్ - సుజాత 5-6
2. విప్లవనారి రోసా లగ్జెంబర్గ్ - పెద్దింశెట్టి రామకృష్ణారావు..... 7-8
3. అందరికీ విద్యే లక్ష్యం - వేములపల్లి సత్యవతి 9-10
4. జర్నీ - మహాసముద్రం దేవకి 11-12
5. ప్రజాస్వామ్యం-రిజర్వేషన్లు - బి.హరితాదేవి 13-14
6. మేధస్సు అణచివేత - అగస్ట్ బెబెల్..... 15-16
7. ఓట్ల (కోట్ల) రాజకీయం! - డాక్టర్ కె.విజయబిడ్డ 17-18
8. ఆ పెళ్లిలో అబ్బాయికి తాళి! - మానవి బృందం 20-21
9. అవును.. అది శాంతివనమే! - బిబిసి 22-23
10. అమ్మానాన్నల కోసం - జ్యోతి 24-25
11. భయం వద్దు.. వ్యాధి నుంచి రక్షణ.. టీకా
- శారద..... 26-27
12. నల్లజాతి నిప్పుకణిక 'సో జర్నల్ ట్రూత్'
- చేలూరి రమాదేవి..... 28-29
13. ఆ ఒక్కటి అడక్కు! - కె.శారద 30-32
14. డాక్యుమెంటరీ సినిమా 'ది ఎడ్స్ ఆఫ్ డెమాక్రసీ-2019
- బాలాజీ..... 33-35

పత్రికలో విభిన్న అంశాలపై వస్తున్న వ్యాసాలు రచయితల
అభిప్రాయాలు మాత్రమే. అందులో పేర్కొన్న అన్ని అంశాలతో మానవి
సంపాదక వర్గం ఏకీభవిస్తుందని భావించవలదు.
- ఎడిటర్

PRINTED AND PUBLISHED BY D. RAMA DEVI, AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM, PRINTED AT PRAJASAKTI PRINTERS &
PUBLISHERS PVT. LTD. 14-12-19, PRAKASH NAGAR, KRISHNA NAGAR (P), TADEPALLI (M), GUNTUR DIST. PUBLISHED AT AIDWA
ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM AIDWA STATE OFFICE P.L.RAO BHAVAN, 2/7 BRODIPET, GUNTUR-522002, ANDHRA PRADESH STATE.
EDITOR: D. RAMA DEVI. R.NO. APBIL/2019/78298

అఖండ విప్లవం

ప్యారిస్ కమ్యూన్

ప్యారిస్ లో కార్మికుల పట్ల చాలా వివక్ష ఉంది. తీవ్ర దారిద్ర్యం, ఆకలితో ప్రజలు ఆల్లాడేవారు. ఇక మహిళలు పిల్లల హక్కుల గురించి చెప్పనవసరం లేదు. వేతనాల చెల్లింపులో తేడా, రాజకీయ, సామాజిక వివక్షను ఎదుర్కొన్నారు. ఈ పరిస్థితులు మారాలని ప్రజలు పెద్ద ఎత్తున పోరాటాలు చేశారు. ఫ్రాంకో-ప్రప్రస్ యుద్ధ ఫలితంగా అక్కడున్న రాజు నెపోలియన్ ప్రభుత్వం కూలదోయబడి కార్మికవర్గ చొరవతో మూడో జాతీయ రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వం 1870లో ఏర్పడింది. యుద్ధం వల్ల అంతర్గతంగా దేశంలో జరిగిన ఫలితం ఇదని చెప్పొచ్చు. రిపబ్లిక్ లో కూడా పెట్టుబడిదారులు అధికారం చేస్తూ జాతీయ రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వం మహిళల పట్ల వివక్షను కొనసాగించింది. మహిళలకు ఎటువంటి రాజకీయ హక్కులు, ఓటు హక్కు లేవు. సమాన

పనికి సమాన వేతనం లేదు. కార్మికుల జీవనం మరింత కష్టతరం. కార్మికులకు పనిదినాలు ఎక్కువ. అందులో మహిళలకు మరీ ఎక్కువ. దాదాపు 10 గంటల నుంచి 15 గంటల వరకు పనిగంటలు ఉండేవి. పురుషులనే మనుషులుగా గుర్తించని సమాజంలో ఇక మహిళ బతుకు భరించకష్టతరం. అందునా ఒంటరి మహిళ ఉపాధి, జీవితం మరింత దుర్భరం. రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా 1871 మార్చి 18న పెద్దఎత్తున ప్యారిస్ సైన్యం సంఘటిత, అసంఘటిత కార్మికవర్గ మహిళలు, పిల్లలు పెద్ద ఎత్తున తిరుగుబాటు చేశారు. పెట్టుబడిదారులతో ఏర్పడిన రిపబ్లిక్ వెర్సెయిల్స్ కు వెళ్లిపోయింది. ప్యారిస్ కమ్యూన్ ఏర్పడింది. అప్పటి నుంచి 72 రోజులు ప్యారిస్ కమ్యూన్ పాలన సాగించింది.

చారిత్రక ప్యారిస్ కమ్యూన్ లో మహిళల పాత్ర

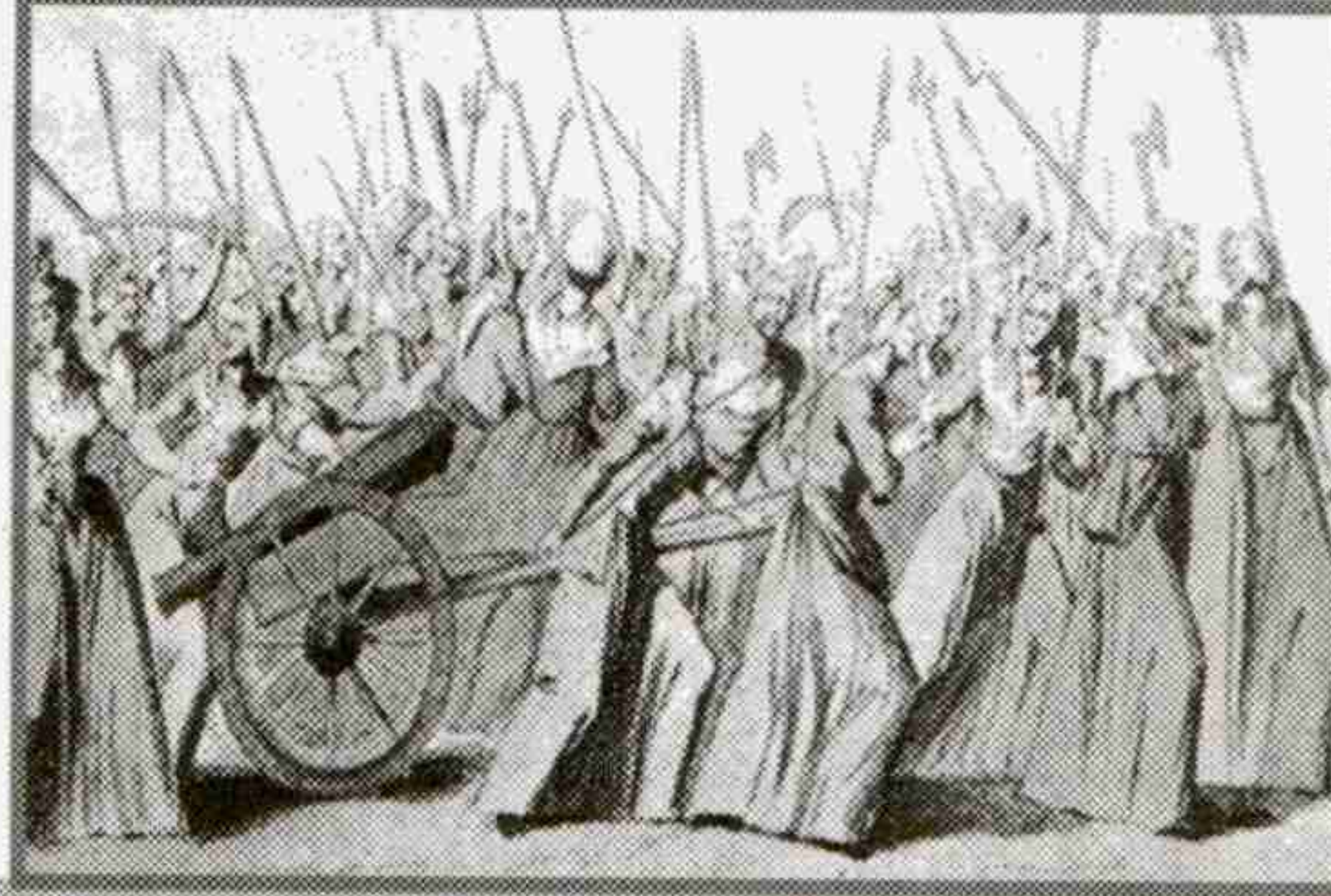
ఫ్రెంచి కార్మికవర్గ నాయకత్వంలో కమ్యూన్ 72 రోజులు మాత్రమే కొనసాగింది. కానీ అంత తక్కువ

ప్యారిస్ కమ్యూన్ కష్టజీవులైన కార్మికులు మొదటిసారిగా 1871 మార్చి 18న అధికారంలోకివచ్చారు. ఈ మహత్తర ప్యారిస్ కమ్యూన్ ఏర్పడి 150 ఏళ్లు అయిన సందర్భంగా ఒక్కసారి ఆనాటి ప్యారిస్ కమ్యూన్ కార్మికవర్గ నాయకత్వాన్ని గుర్తు చేసుకోవాలి. ప్యారిస్ కమ్యూన్ కు దారితీసిన పరిస్థితులను తెలుసుకోవాలి. అందునా మహిళల పాత్రను ప్రత్యేకించి గుర్తు చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

సమయంలో కూడా శతాబ్దాలుగా లోతుగా పేరుకుపోయిన జండర్ వివక్షను సవాల్ చేసింది. ప్యారిస్ కమ్యూన్ నిర్మాణంలో మహిళలు పోషించిన పాత్ర ప్రపంచ దేశాలను ఆకట్టుకుంది.

ప్యారిస్ కమ్యూన్ ఏర్పాటుకు ముందు నుంచే ఫ్రాన్స్ లో మహిళలు వారిని మనుషులుగా గుర్తించని స్థితిపై పోరాటాలు నిర్వహించారు. 1864లో నదాలీ లెమెల్ అనే మహిళా నాయకురాలు బైండింగ్ కార్మికవర్గ పోరాటాలకు నాయకత్వం వహించారు. మేరియా డిరామిస్, ఆండ్రెలియో మహిళలకు రాజకీయ హక్కులు ఉండాలని చర్చించారు. ఆండ్రెలియో తన రచనల ద్వారా వివాహ వ్యవస్థలో కలిసి జీవించడం కుదరకపోతే విడాకులు తీసుకోవాలని తెలిపారు. మహిళల సమస్యలకు మూలాలను అన్వేషించాలని సూచించారు. విద్యాహక్కు ఉపాధి పొందే హక్కు నుంచి స్త్రీలు ఎలా దూరంగా నెట్టివేయబడ్డారో తన రచనల ద్వారా పేర్కొన్నారు. ఇక్కడ గమనించాల్సింది ఫ్రెంచి కార్మికవర్గ నాయకత్వానికి స్త్రీల సమస్యల పట్లా, వాటి పరిష్కారం పట్లా అభివృద్ధికరమైన ఆలోచనల్లోనూ, అవగాహ చేసుకోవడంలోనూ లోపం ఉందని చెప్పాలి. ఈ కారణంగా జెన్నీ డి. హెరికార్డ్ “స్త్రీలను సమన్వయం లేకుండా చేసే మీ పోరాటాలన్నీ వృథా అని చెప్పారు. అంతేకాదు స్త్రీల సాంఘిక విముక్తిని కోరేవారిని మాత్రమే విప్లవానికి మిత్రులుగా భవిస్తామని” ప్రకటించారు. స్త్రీలు

అల్బులని ప్రౌథన్ లాంటి కార్మికవర్గ నాయకునికి జవాబుగా “మహిళలకు విద్యా హక్కు ఉండాలి. విద్య వల్ల ఉపాధి దొరుకుతుంది. ఉపాధి వల్ల మహిళలు స్వతంత్రంగా జీవించగలుగుతారు” అని జూలియట్ లాంబర్ ప్రచారం చేశారు. స్త్రీలు తమ

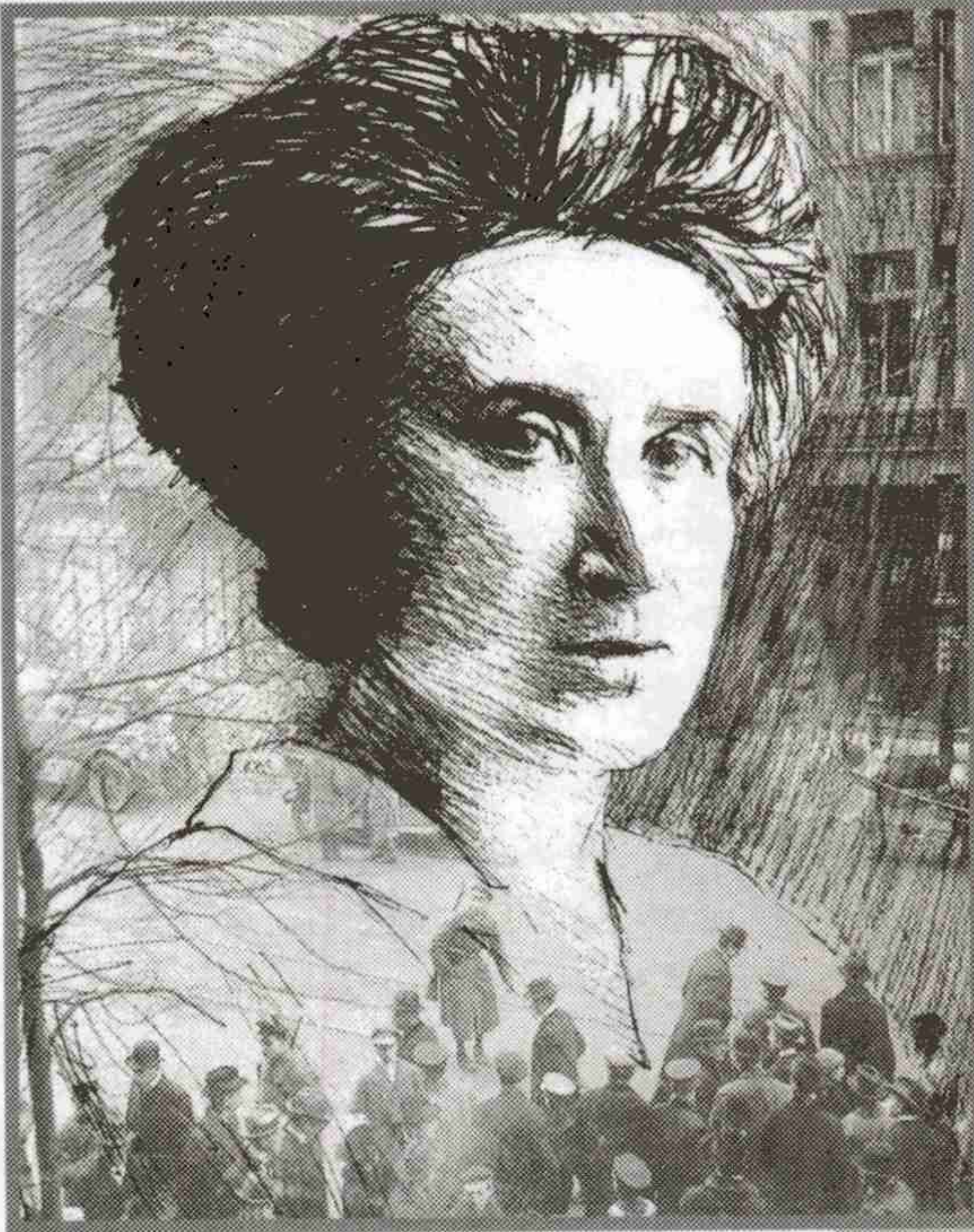

దాదాపు 2 లక్షల మంది స్త్రీ, పురుష కార్మికులు రిపబ్లిక్ పాలనకు వ్యతిరేకంగా ప్యారిస్ వీధుల్లో ప్రదర్శనలు చేశారు. నదాలీ లెమెల్, లూసీ మైకేల్... ఆకలితో నకనకలాడుతున్న వందలాదిమంది ప్రజలకు సామూహిక వంటశాలల ద్వారా ఆకలి తీర్చారు. చర్బీలను ఆక్రమించుకుని వాటిలో పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేశారు. స్త్రీలకు వృత్తి విద్యా శిక్షణ ఏర్పాటు చేశారు.

ఆస్తులను తామే నిర్వహించుకునే అవకాశం కల్పించాలన్నారు. స్త్రీలకు విడాకుల హక్కు ఉండాలని ఆమె డిమాండ్ చేశారు.

1870 మూడో రిపబ్లిక్ ప్రభుత్వ పాలనలో నిరుద్యోగం, దారిద్ర్యం ఇంటి అద్దెలు, ఆహారం ధరలు పెరుగుదల.. వీటన్నిటిపై కార్మికవర్గం అసంతృప్తికి గురైంది. రోజుకు 11 నుంచి 15 గంటలు పని ఉన్నా కూడా సమ్మెలు, నిరసన ప్రదర్శనలు తరచూ జరిగేవి. దాదాపు 2 లక్షల మంది స్త్రీ, పురుష కార్మికులు రిపబ్లిక్ పాలనకు వ్యతిరేకంగా ప్యారిస్ వీధుల్లో ప్రదర్శనలు చేశారు. ప్యారిస్ కమ్యూన్ పాలనలోనూ, దానిని

కూలదోయడానికి జరిగిన ప్రతిఘటనలోనూ చారిత్రాత్మక పాత్ర నిర్వహించారు. నదాలీ లెమెల్, లూసీ మైకేల్... ఆకలితో నకనకలాడుతున్న వందలాదిమంది ప్రజలకు సామూహిక వంటశాలల ద్వారా ఆకలి తీర్చారు. చర్బీలను ఆక్రమించుకుని వాటిలో పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేశారు. స్త్రీలకు వృత్తి విద్యా శిక్షణ ఏర్పాటు చేశారు. మహిళా మీటింగులు ఏర్పాటు చేసి మొత్తం స్త్రీలను అణచి ఉంచుతుందనే అవగాహన కలిగించారు. కమ్యూన్ ఏర్పాటుకు స్త్రీలు చంటిపిల్లలను చంకనేసుకుని యుద్ధానికి సహకారంగా అంబులెన్స్ నర్సులుగా సేవలందించారు. తుపాకులు మోశారు. సంపన్న మహిళల సమన్వయంతో వేలాది మంది కార్మికవర్గ మహిళలు సంతకాలు చేసిన పోస్టర్ ముగింపు ఇలా ఉంది. “ప్రతి నిమిషమూ లెక్కలోకి వస్తోంది. ప్రప్యన్ సైన్యాల ప్యారిస్ కమ్యూన్ 72 రోజుల పాలనే కావచ్చు. దీనికోసం వేలాది మంది మహిళలు వీరోచితంగా పోరాడారు. ఈ క్రమంలో మరణానికి, ఖైదుకూ వెనుకడుగు వేయలేదు. ప్యారిస్ కమ్యూన్ కూల్చివేతతో వేలాది మంది స్త్రీ, పురుషులు చంపివేయబడ్డారు. శిక్షలకు గురి చేశారు. లూసీ మైకేల్ లాంటి మహిళా నాయకురాలు బతికి ఉన్నంత వరకూ ఖైదు చేయబడింది. అయినా కుంగిపోలేదు. ఈ మహిళల అందరి పోరాట పటిమ కమ్యూనిస్టు పార్టీలకు కార్మికులకు మాత్రమే కాదు యావత్ ప్రపంచానికి స్ఫూర్తిదాయకం. ♦

విప్లవనారి రోసా లగ్జెంబర్గ్

ప్రపంచ విప్లవాల చరిత్రలో అగ్రగణ్యురాలు,
మార్క్సిస్టు మేధావి, వక్త, రచయిత, నాయకురాలు,
అన్నింటికీ మించి విప్లవమే ఊపిరిగా జీవించి 48 ఏళ్లకే
మితవాద పాలకుల ప్రయివేట్ కిరాయి మూకల
హత్యాకాండకు బలైన గొప్ప విప్లవ నారి రోసా
లగ్జెంబర్గ్. ఆమె జన్మించి 150, మరణించి 102
యేళ్లు అవుతున్నా నేడు ప్రపంచ మానవాళి
మధ్య ఆమె ఆలోచనలు, నిబద్ధత, కృషి,
త్యాగం, అమరత్వం సజీవంగా వుండంటే
రోసా జీవితాన్ని అంతే నిబద్ధతతో
అధ్యయనం చేయవసరం
తెలియజేస్తుంది.

పోలిష్
కార్మిక
పత్రికను

ప్రారంభించింది.
పోలెండ్ రాజ్య సోషల్
డెమోక్రటిక్ పార్టీ,
లిథ్వీనియా సోషల్
డెమోక్రటిక్ పార్టీ రెండూ
విలీనం అయ్యి తన జూరిక్ విశ్వ
విద్యాలయం విద్యార్థి సహచరుడు
“లియో జోగిచెస్” తో కలిసి ఆమె
సోషల్ డెమోక్రటిక్ పార్టీని
స్థాపించింది.

విశ్వ విద్యాలయ విద్య
పూర్తికావడంతో ఆమె జర్మనీలో
నివసించి అక్కడే ఉద్యమ పని
చేయాలని తలచినది. కానీ అందుకు
జర్మన్ చట్టాలు ఒప్పుకోవు.
అందుకోసం ఉద్యమంలో ఒక
సీనియర్ కామ్రేడ్ కొడుకు “గుస్తావ్
ల్యూబెక్” అనే జర్మన్ యువకుడిని
ఉత్తుత్తి పత్రాల పెళ్లి చేసుకుంది.
వాల్లిద్దరూ ఎప్పుడూ కలిసి
జీవించలేదు. ఐదేళ్ల తర్వాత ఇద్దరూ
లాంఛనంగా విడాకులు తీసుకున్నారు.
తద్వారా సాంకేతకపరమైన అడ్డంకులు
తొలగినాక 1898 లో రోసా లగ్జెంబర్గ్

రోసా లగ్జెంబర్గ్ రష్యా
అధీనంలోని ఒక భాగమైన
పోలెండులో ఒక యూదు
కుటుంబంలో 1871 మార్చి 5 ఐదో,
ఆఖరి సంతానంగా జన్మించినది. ఆమె
మాతృభాష పోలిష్ లో రోసా అంటే
‘మంచు బిందువు’ అని అర్థం. తండ్రి
కలప వ్యాపారి. రాచరికాన్ని, పరాయి
జారు చక్రవర్తి పాలనను ద్వేషిస్తూ
ప్రజాస్వామ్యం కాంక్షించేవాడు. తల్లి
భక్తురాలు, పుస్తక అధ్యయనశీలి.
తండ్రి నుంచి స్వేచ్ఛా భావాలు, తల్లి
నుంచి పుస్తక పఠనం రోసాకు
సంక్రమించాయి. చిన్నారి రోసా పుస్తక
పఠనంతో పాటు సమాజాన్ని
చదివింది. సెకండరీ స్కూల్ విద్య
చదువుతూ పదిహేనో ఏటనే కార్మిక
పార్టీలో చేరి, ఆ పార్టీ నిర్వహించిన
సమ్మెలో వయసుకి మించి చురుకైన
పాత్ర నిర్వహించినది. జారు ప్రభుత్వం
అనేకమంది సమ్మె నిర్వాహకులను
జైళ్లకు పంపి, నలుగురికి మరణ శిక్ష
విధించి, పార్టీని నిషేధించింది. ఈ

ప్రమాదకర
పరిస్థితిలో
రోసాను
చదువుకోవడానికి
జూరిక్ (స్విట్జర్లాండ్)
పంపేయాలని ఆ కార్మిక
పార్టీ నిర్ణయించింది. తల్లిదండ్రులు
కూడా అదే మేలనుకోడంతో 1889
లో ఆమె రహస్యంగా జూరిక్ వెళ్ళింది.
జూరిక్ విశ్వ విద్యాలయంలో
తత్వశాస్త్రం, రాజకీయ శాస్త్రం,
అర్థశాస్త్రం, చరిత్ర అధ్యయనం
చేసింది. “పోలెండ్ పారిశ్రామిక
అభివృద్ధి” అన్న అంశంపై 1897 లో
జూరిక్ విశ్వ విద్యాలయం నుండి
డాక్టరేట్ పొందినది. 1893 నుండే
అంటే ఆమె 22 ఏళ్లకే అంతర్జాతీయ
విప్లవ రాజకీయాల్లోకి ప్రవేశించి
జీవితపర్యంతం అంతర్జాతీయవాదిగానే
బతికింది. “స్పావరబొత్నిక్ జా” అనే

జర్మనీ నేలపై కాలు మోపింది. జర్మన్ సోషల్ డెమోక్రటిక్ పార్టీలో “బెర్న్స్టీన్” రివిజనిస్ట్ దోరణి ఎండగడుతూ మార్క్సిస్టు అనుగుణంగా సైద్ధాంతిక పోరాటం నడిపింది. ఈ సందర్భంగా ఆమె వ్రాసిన రచనలు నేటికీ విలువకలిగినవి. జర్మన్ సోషల్ డెమోక్రటిక్ పార్టీ వరుసగా మూడు మహాసభలలో మితవాద తీర్మానాలు ఓడి.. రోసా బృందపు తీర్మానాలన్నీ నెగ్గాయి. రోసా పార్టీ పత్రిక సంపాదక వర్గ సభ్యురాలయింది. సామ్రాజ్యవాద దేశాలు మధ్య పెద్ద యుద్ధం బద్దలవబోతుందని అందరికంటే ముందు అంచనా వేసిన కొద్ది మందిలో ఆమె ఒకరు.

రోసా ఉద్యమంలో చురుకుగా పాల్గొంటూనే తన సైద్ధాంతిక కృషిని కొనసాగించింది. బెర్లిన్ పార్టీ రాజకీయ పాఠశాలలో మార్క్సిజాన్ని, అర్థశాస్త్రాన్ని బోధించింది. ఆమె ఇంట్లో ఉన్నా, ఉద్యమంలో ఉన్నా, ఉపాధ్యాయురాలిగా ఉన్నా, జైల్లో ఉన్నా, ఏ పరిస్థితుల్లోనూ అధ్యయనం మానలేదు. 1907 లో లండన్ లో జరిగిన రష్యన్ సోషల్ డెమోక్రటిక్ పార్టీ ఐదో వార్షికత్వ సమావేశానికి రోసా హాజరయింది. అక్కడే లెనిన్ ను ఆమె మొట్ట మొదటి సారిగా కలిసింది. అదే ఏడాది “స్టూట్ గార్డ్” (జర్మనీ)లో అనేక దేశాల నుంచి 900 మంది సోషలిస్ట్ ప్రతినిధులు పాల్గొన్న రెండో ఇంటర్నేషనల్ ఏడో మహాసభలో యుద్ధం వస్తే, దానికి వ్యతిరేకంగా ఏ దేశంలో ఏ దేశ సోషలిస్టులు సార్వత్రిక సమ్మె నిర్వహించి స్వదేశ ప్రభుత్వాలను ఎదుర్కోవాలి అన్న రోసా లగ్జెంబర్గ్ ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం ఆమోదం

పొందినది. అది మొదలు 1914 యుద్ధానికి ముందు జరిగిన అన్ని సోషలిస్ట్ మహాసభల్లోనూ ఆ తీర్మానం ఆమోదం పొందినది. కార్ల్ కౌట్ స్కీ రిజనిస్టు దోరణిని మొదట పసిగట్టినది రోసానే.

రోసా లగ్జెంబర్గ్, కార్ల్ లీబ్జెక్ట్, క్లారా జెట్కిన్, ఫ్రాంజ్ మెహరింగ్ తదితరులు 1914 ఆగస్టులో జర్మన్ సోషలిస్ట్ డెమోక్రటిక్ పార్టీతో తెగతెంపులు

విప్లవం
పట్ల నిబద్ధత, నిరంతర
అధ్యయనం, అలుపెరగని
కృషి, సిద్ధాంతం పట్ల అంచెంచల
విశ్వాసం కలిగి ఉంటే మహిళ
అయినా విప్లవానికి, విప్లవ పార్టీకి
నాయకత్వం వహించగలదని
రోసా లగ్జెంబర్గ్ జీవితం
తెలుపుతుంది.

చేసుకుని “అంతర్జాతీయ బృందం” ఒక సంస్థను స్థాపించారు. ఆ తర్వాత అది “స్పార్ట్ కస్ లీగ్” గా మారింది. పోరాటాలు, నిర్బంధాలు, జైల్ ఇలా సాగిన క్రమంలో రోసా, లీబ్జెక్ట్ విడుదలైన వెంటనే విప్లవంలో దూకారు. “ఎర్ర జెండా” పేరుతో పత్రిక ప్రారంభించారు. స్పార్ట్ కస్ లీగ్, స్వతంత్ర సోషలిస్టులు, జర్మన్ అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టులు అనే సంస్థ, ఎస్ పి డి, యు ఎస్ పి డి సభ్యుల్లో కొందరూ కలిసి ఒకే పార్టీగా ఏర్పడ్డారు. 1919 జనవరి 1 న పార్టీ ప్రథమ సభ జరిపి “జర్మన్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ” గా నామకరణం చేశారు. దీంతో జనవరిలోనే విప్లవ వెలుగు

మళ్ళీ ప్రారంభమయింది. రోసా, లీబ్జెక్ట్ నాయకత్వంలో వెలువెత్తుతున్న విప్లవాన్ని పాలకుల గుండెల్లో మంటలు పుట్టాయి.

విప్లవాన్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా అనిచెయ్యమని జర్మన్ అధిక్షుడు ఎబెర్ట్ కిరాయి దళాలను ఆదేశించాడు. ఆ కిరాయి మూకలు విప్లవాన్ని అనిచేసారు. లీబ్జెక్టునీ, రోసాను పట్టుకుని వేర్వేరుగా చిత్రహింసలు పెట్టారు. జనవరి 15న లీబ్జెక్టునీ కాల్చి చంపి శవాన్ని పేరు లేకుండా శవాల గదిలో పడేశారు. అదే రోజున వేరేచోట ఒక కిరాయి గాడు రైఫిల్ మడముతో రోసా తలపై బలంగా మోదాడు. క్రింద పడిపోయిన రోసా తలలోకి మారో కిరాయి గాడు కాల్చాడు. ఆమె దేహాన్ని ప్రక్కనున్న కాలువలో పడేశారు.

ఈ హత్యలు జరిగే నాటికి రోసా విశ్వ విద్యాలయ సహచరుడు జోగిచెన్ జైల్లోనే వున్నాడు. ఆయన వారిద్దరి మరణాలు గురించి వివరాలు సేకరించసాగాడు. అది తెలిసిన కిరాయి మూకలు ఆయన్ని మార్చి 10 న కాల్చి చంపేసారు. ఆనాటి కిరాయి మూకలే దశాబ్దం తర్వాత తొలి నాజీ దళాలయ్యాయి. విప్లవం పట్ల నిబద్ధత, నిరంతర అధ్యయనం, అలుపెరగని కృషి, సిద్ధాంతం పట్ల అంచెంచల విశ్వాసం కలిగి ఉంటే మహిళ అయినా విప్లవానికి, విప్లవ పార్టీకి నాయకత్వం వహించగలదని రోసా లగ్జెంబర్గ్ జీవితం తెలుపుతుంది. అందుకనే ఆమె ప్రపంచంలో అగ్రగామి విప్లవకారులు సరసన నిలిచింది. సమాజ మార్పుకోరే విప్లవకారులకి ఆమె జీవితం ఒక దివిటిలా వెలుగు చూపుతూనే వుంటుంది. ♦

పంతులుగారు పాఠశాలలో బాలికలతోపాటు బాలురను కూడా చేర్చుకున్నారు. దానికి అభ్యంతరాలు వచ్చినా పంతులుగారు లెక్కచేయలేదు. స్త్రీలను గౌరవించాలన్న సద్గుణము పురుషులకు చిన్నతనం నుంచే నేర్పాలని అందు కోసం బాలబాలికలను చేర్చుకుని ఒకరినొకరు గౌరవించుకునే సంస్కృతిని నేర్పాలని భావించి పంతులుగారు ప్రారంభించిన పద్ధతిని కాకినాడ కాలేజీ వారు కూడా ప్రారంభించి స్త్రీలను చేర్చుకోసాగారు. పంతులుగారి పాఠశాలలో విద్యాబోధన ఉచితంగా సాగేది.

అందరికీ విద్య లక్ష్యం!

పి తాపురం సంస్థానాదీశులు ఇచ్చిన రూ.60వేల ధనంతో ఒక విశాలమైన భవనం నిర్మించి కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారు పాఠశాల ప్రారంభోత్సవం ఘనంగా జరిపించారు. పంతులుగారు ఈ పాఠశాలలో బాలికలతోపాటు బాలురను కూడా చేర్చుకున్నారు. దానికి అభ్యంతరాలు వచ్చినా పంతులుగారు లెక్కచేయలేదు. స్త్రీలను గౌరవించాలన్న సద్గుణము పురుషులకు చిన్నతనం నుంచే నేర్పాలని అందు కోసం బాలబాలికలను చేర్చుకుని ఒకరినొకరు గౌరవించుకునే సంస్కృతిని నేర్పాలని భావించి పంతులుగారు ప్రారంభించిన పద్ధతిని కాకినాడ కాలేజీ వారు కూడా ప్రారంభించి స్త్రీలను చేర్చుకోసాగారు. పంతులుగారి పాఠశాలలో విద్యాబోధన ఉచితంగా సాగేది.

వీరేశలింగం పంతులుగారు పంచములను కూడా పాఠశాలలో చేర్చుకుని విప్లవాత్మకమైన మార్పుకు శ్రీకారం చుట్టారు. వారికి కూడా ఉచితంగా చదువు చెప్పారు. క్రైస్తవ పాఠశాలల్లో క్రైస్తవులు కాని బాలురను చేర్చుకునే వారు కాదు. పంతులుగారి

నిర్ణయం వల్ల క్రైస్తవేతరులైన బాలురకు చదువుకునే అవకాశం దక్కింది. ఈ పాఠశాలలో 500 మంది విద్యార్థులు

చదువుకునేవారు. ఆ పాఠశాల ఆస్తికోన్నత పాఠశాలగా పిలవబడేది. కానీ పాఠశాలలో ఆస్తికత్వం గురించి బోధించేవారు కాదు. పంతులుగారు స్థాపించిన వితంతు శరణాలయంలో చేరే బాలికలకు కేవలం వివాహ ఆసక్తి గానీ చదువుపై ఆసక్తి, శ్రద్ధ ఉండేది కాదు. పంతులుగారికి వారిని విద్యావంతులుగా తీర్చిదిద్దడానికి చాలా కృషి అవసరమైంది. కనపర్తి యోగానందంగారి కుమార్తె సుందరమ్మ 16 ఏళ్ల వితంతువు. ఆమె శరణాలయంలో చేరింది. కానీ ఆమె పంతులుగారింట్లోనే ఉండదలుచుకున్నట్లు చెప్పింది. పంతులుగారు ఆమెను తన

ఇంట్లోనే ఉంచుకుని చదివించారు.

పంతులుగారి భార్య కూడా ఆ బాలికను చాలా ప్రేమగా చూసేవారు.

చదువులో సుందరమ్మకు ఉన్న ఆసక్తి వల్ల పంతులుగారే స్వయంగా ఆమెకు చదువు చెప్పేవారు.

ఇంగ్లీషు కూడా నేర్పారు. 1908

సంవత్సరంలో దొరతనం

(ప్రభుత్వం)వారు పంతులు గారిని గోదావరి మండలానికి రిజిస్టర్ మార్కెజెస్ అధికారిగా నియమించారు. పంతులుగారి ఇంట్లోనే ఉండి చదువుకున్న సుందరమ్మ పంతులుగారితోపాటు తను కూడా బ్రహ్మ సమాజంలో చేరి ఆ పద్ధతిలోనే వివాహం చేసుకోవాలనుకుంది. సుందరమ్మకు హనుమంతరావుకు పెళ్లి నిశ్చయం చేసి 1909 జూలై 25న పంతులుగారు వివాహం చేశారు. ఆ తరువాత సుందరమ్మ వితంతు శరణాలయ పర్యవేక్షకురాలుగా హనుమంతరావు

హితకారిణి సమాజ సహాయ కార్యదర్శిగా నియమింపబడ్డారు.

పంతులుగారు బెంగుళూరు, సికింద్రాబాద్, ముంబాయి, పూణే, కాకినాడ, బళ్లారి వంటి అనేక ప్రదేశాలను దర్శించి హితకారిణి సమాజానికి, పాఠశాలకూ, వితంతు శరణాలయానికి పెద్దలిచ్చిన విరాళాలను స్వీకరించారు. ఆ సమయంలో డాక్టర్ జికె నాయుడుగారు పంతులుగారిని కలిసి హితకారిణి సమాజానికి విరాళం ఇచ్చారు. వారు ఆంగ్ల కవయిత్రి సరోజినీ నాయుడు గారి భర్త. వారి వివాహాన్ని ఆమె తండ్రి కోరికపై పంతులుగారే హితకారిణి సమాజ మందిరంలో జరిపించారు. చెన్నపట్నం రాజధాని

పరిపాలక అధికారి లాలీదొరగారు 1909లో రాజమహేంద్రవరం వచ్చారు. పంతులుగారు నడిపే వితంతు శరణాలయం చూస్తానని చెప్పారు. శరణాలయానికి బండిలో వెళ్లడానికి సరైన మార్గం లేదు. ఆ విషయమే పంతులుగారు లాలీ దొరకు చెప్పారు. లాలీదొర కాలినడకనైనా వస్తానని చెప్పారు. లాలీ దొర వచ్చేది సోమవారం అయితే పంతులుగారు ఆదివారం 40 మంది కూలీలతో రాత్రి పగలు పని చేయించి బండి మార్గం ఏర్పాటు చేసి లాలీదొరను తీసుకొచ్చి శరణాలయం చూపారు. పంతులుగారికి 60 సంవత్సరాలు నిండిన సందర్భంగా ఆయన భార్య రాజ్యలక్ష్మి కోరిక ప్రకారం

షష్టిపూర్తి మహోత్సవం జరపడానికి పంతులుగారు ఏర్పాట్లు చేశారు. ఈ మహోత్సవానికి దూర ప్రదేశంలో ఉన్న మిత్రులకు, వితంతు వివాహితులకు, బంధు మిత్రులకు ఆహ్వానాలు పంపి ఉత్సవం జయప్రదంగా జరుపుకున్నారు.

ఆ తరువాత 1910లో పంతులుగారి భార్య అనారోగ్య కారణంగా ఆమెను తీసుకొని బెంగుళూరు వెళ్లి అక్కడ ఆరు మాసాలున్నారు. అక్కడి వాతావరణానికి రాజ్యలక్ష్మి గారి ఆరోగ్యం కుదుటపడింది. బెంగళూరులోని తమ సొంత ఇంటిలో ఆరు నెలలు ఉన్నారు. భార్య ఆరోగ్యం కుదుటపడ్డాక తిరిగి రాజమహేంద్రవరం వచ్చారు. ♦

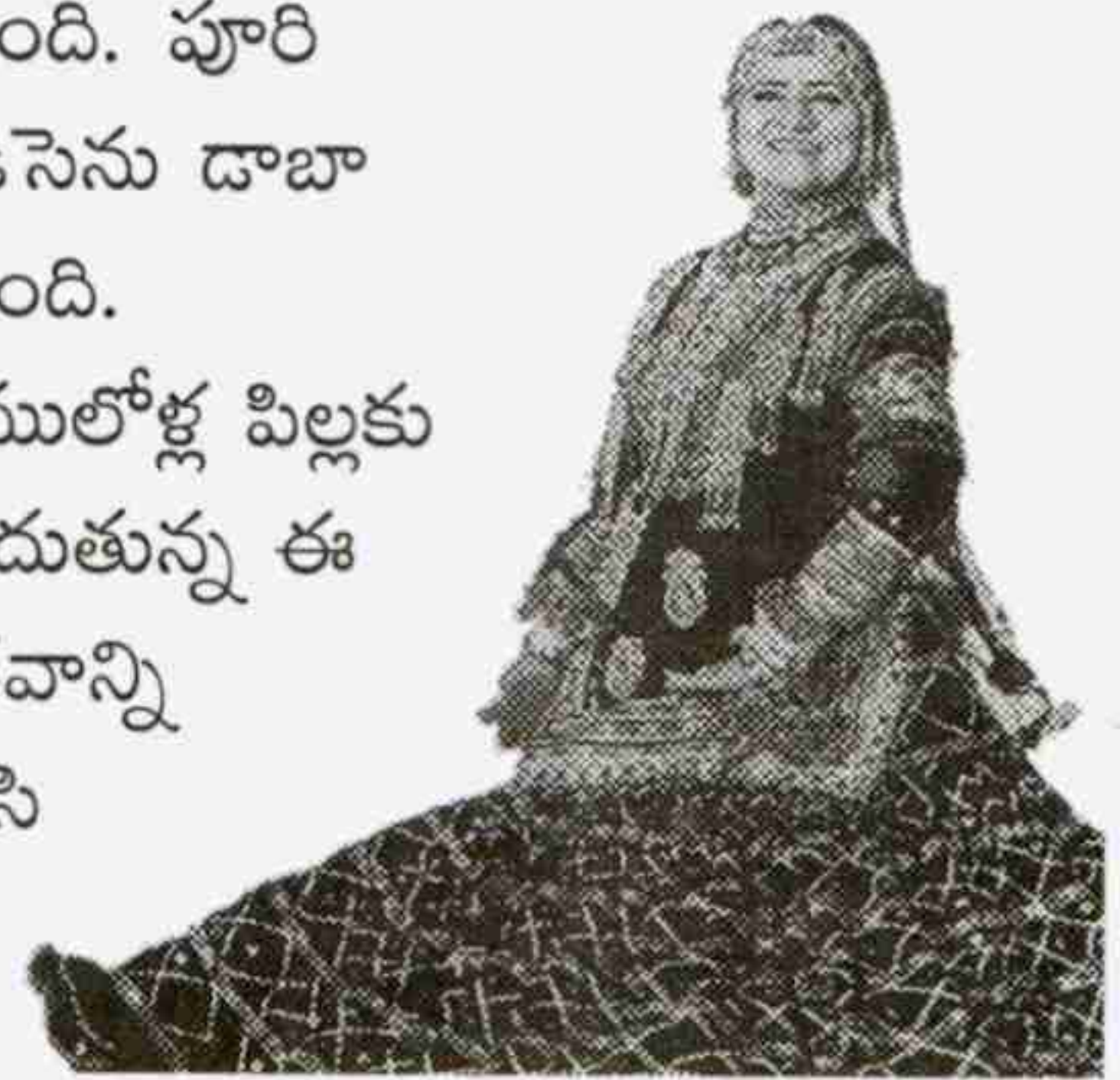
రాజస్థాన్‌లోని కుగ్రామంలో సంచార జాతులు పాములను ఆడిస్తూ సపేరా అనే ఒక రకమైన నాట్యం చేస్తూ జీవనం సాగిస్తారు. వీరందరి స్వస్థలం అజ్మీర్‌లోని కోట గ్రామం. ఒక తండ్రి పాములను ఆడించే వృత్తిని చేసేవాడు. వారింట ఏడో సంతానంగా ధన్వంతరిపుట్టింది. అప్పటికే ఇంట్లో ముగ్గురు ఆడపిల్లలు. ఈమె నాలుగో సంతానం. తండ్రి ఆడపిల్లలను అమ్మవారి స్వరూపంగా భావించేవారు. మిగిలిన కుటుంబ సభ్యులకు మాత్రం అది నచ్చేది కాదు. ఆ బిడ్డల తల్లి లేనిసమయంలో చూసి తండ్రి వృత్తిపని మీద వెళ్లినప్పుడు ఆ కుటుంబంలోని కొందరు ధన్వంతరిని ఊరు చివర శ్మశానంలో పూడ్చారు. తల్లి వచ్చి పాప కనిపించక వెతుక్కుంటూ ఊరంతా తిరిగి చివరకు శ్మశానానికి చేరింది. బిడ్డ కనిపించక అప్పటికే ఏడు గంటలయింది. అక్కడే కూర్చుని వెక్కిరిస్తూ ఏడుస్తోంది తల్లి. ఆ సమయంలో పసి బిడ్డ ఏడుపు వినిపించింది. వెతికి చూడగా శ్మశానంలో మట్టి కింద తన బిడ్డ ఉంది. చావు నోట్లో నుంచి బయట పడిన ఆ పాపను తల్లిదండ్రులు అప్పటి

పాతేసినా.. పద్మశ్రీ

నుంచి ఒక్క క్షణం కూడా వదిలేవారు కాదు. ఏడాది వయస్సు ఉన్నప్పుడు అనారోగ్యం ఆ పాపను కబళించడానికి సిద్ధపడింది. వైద్యులు కూడా చేతులెత్తేసి ఆమెను కాపాడటం తమ వల్లకాదని ఆమె పక్కన ఓ గులాబీ పువ్వును ఉంచి వెళ్లిపోయారు. కానీ అదృష్టవశాత్తూ ఆ పాప తిరిగి కోలుకుంది. అప్పటి నుంచి తండ్రి ఆమెను గులాబీ అని పిలిచేవాడు. ఈ పాముల ఆట నృత్యంతో ఆమె ప్రావీణ్యత సంపాదించింది. చిన్నప్పటి నుంచి నాలుగు రోడ్ల కూడళ్ల వద్ద ఆమె నృత్య ప్రదర్శనలు ఇచ్చింది. ప్రేక్షకుల చప్పట్లు మిన్నంటేవి. ఎన్నో టీవీ షోల్లో పాల్గొంది. విదేశాల నుంచి పిలుపులు వచ్చేవి. అంతలో తండ్రి మరణించాడు. పేదరికాన్ని ఎదిరించి ఆమె 17 ఏళ్ల వయస్సులో అమెరికా వెళ్లి ప్రదర్శనలు ఇచ్చి వచ్చింది. ఆమెను అల్లారుముద్దుగా పెంచిన తండ్రి మాత్రం అప్పటికే మరణించాడు. మెల్లగా ఆమె నాట్యమే పేదరికాన్ని జయించేలా

చేసింది. పూరి గుడిసెను డాబా చేసింది.

పాములోళ్ల పిల్లకు అందుతున్న ఈ గౌరవాన్ని చూసి

ఆమెను పాతిపెట్టిన జనం కూడా చాలా మారారు. ఏడో శాపం తగిలితేనే ఇంట్లో ఆడపిల్ల పుడుతుంది అని అనుకునే ఆ ఊరి జనం.. ధన్వంతరికి వచ్చిన పేరుప్రతిష్టలు చూసి వారి ఆలోచన మార్చుకున్నారు. గులాబీ ఫ్రాన్స్, డెన్మార్క్ దేశాల్లో ఇచ్చిన ప్రదర్శనల వల్ల వచ్చిన ధనంతో డ్యాన్స్ స్కూల్ ప్రారంభించింది. నాలుగేళ్ల క్రితం ఆమెను పద్మశ్రీ అవార్డు వరించింది. ఆన్‌లైన్ డ్యాన్స్ క్లాసులు చెప్పగా వచ్చిన ధనాన్ని కరోనా సమయంలో నిరుపేదలకు ఈమె అందించింది. ♦

అఫీసు పని మీద రైలు ప్రయాణం సాగిస్తోందామె. వెయిటింగ్ లిస్ట్ లో సీటు వచ్చిన ఆమె రైలులో ఎన్ని ఇబ్బందులెదుర్కొందో.. మంచితనం ముసుగులో ఉన్నవారి నుంచి ఎటువంటి సమస్యలు ఎదురయ్యాయో.. తెలిపేదే ఈ జర్నీ

జర్నీ

JOURNEY

‘ఏ సీటు మీది’ ట్రైన్లోకి అడుగు పెడుతున్న చరితను అడిగాడు టి.సి.

‘ఎస్ - 12, 58’ కింద నిలబడి ఉన్న చరిత భర్త సునీల్ చెప్పాడు సమాధానం. అనితను ట్రైన్ ఎక్కించడానికి వచ్చాడతను.

‘58వ సీట్ లో ఆల్రెడీ ఉన్నారే. వాళ్లు బెంగళూర్ నుంచి హైదరాబాద్ వస్తున్నారు’ టి.సి. అన్నాడు ‘మాకు ఆ సీట్ కన్ఫర్మ్ అయినట్లు చెప్పారే’ సునీల్ అన్నాడు.

‘ఏదో పొరపాటు జరిగింది. బహుశా ఎస్-13 అయి ఉంటుందేమో!

‘సందేహం వ్యక్తం చేశాడు టి.సి.

‘ఎలాగండి బెర్త్ లేకుండా నేనొక్కడాన్ని వెళ్లడం. కూర్చోడానికి కూడా వీలుండదు కదా!’ దిగాలుగా అంది చరిత.

‘నేనేదో ఒకటి చేస్తా లేమ్మా. మీరు నిశ్చింతగా ఉండండి’ టి.సి. హామీ ఇచ్చాడు.

‘టి.సి. చూస్తామన్నారు కదా! నువ్వింకేం దిగులు పడకు’ సునీల్ ధైర్యం చెప్పాడు. ‘అయినా ఎస్- 12, 58 అని అంత ఖచ్చితంగా మీకెవరు చెప్పారండి’ అడిగింది చరిత.

‘నాకు సీట్ కన్ఫర్మ్ అయినట్లు మన భాస్కరే చెప్పాడు. టికెట్ వెనక రాసి

పెట్టాను కూడా’ అని సునీల్ అంటుండగానే ట్రైన్ కదలడం మొదలైంది.

‘నువ్వేం వొర్రీ కాకు. టి.సి. గారు బెర్త్ చూపెడతామన్నారు కదా! జాగ్రత్త. బై’ సునీల్ అంటుండగానే కదులుతున్న ట్రైన్ లోంచి చరిత మొహం కనుమరుగయింది.

లోపలికి అడుగుపెడుతుండగా అక్కడే నిలబడి ఉన్న టి.సి. ‘లోపలికి పదమ్మా’ అని చెప్పడంతో బిక్కుబిక్కుమంటూ బ్యాగ్ లాక్కొంటూ లోపలి వైపుకు కదిలింది చరిత. పక్కకు ఒదిగిన టి.సి. ఆమె వెనకే వెళ్లి ఏడవ నంబర్ సీటు చూపించి కూచోమన్నాడు. ‘ఎస్-13లో ఎమో మీ సీటు ఓ సారి వెళ్లి చూసొస్తా’ అంటూ కదిలాడతను. చరిత కూర్చున్న సీట్లో ఆ చివర ఒక సూట్ కేస్ పెట్టి గొలుసుతో తాళం వేసి ఉంది. దానిపైన మరో కిట్ బ్యాగ్ లాంటిది ఉంది.

అతను ఐదు నిమిషాల్లో తిరిగొచ్చాడు. ఎస్-13లో 58వ సీటు ఖాళీగా లేదమ్మా’ అని చావు వార్త చల్లగా చెప్పాడు. గొలుసుతో లాక్ చేసిన సూట్ కేస్ ను దించి సీట్ కింద సర్దాడు. ‘మీరీ సీట్ లో పడుకోండి. నేనీ లోపల ఎక్కడైనా ఖాళీ ఉంటే సర్దుతా’ అంటూ

కిట్ బ్యాగ్ లో నుంచి ఒక చార్డ్ బయటికి తీశాడు.

తనోసారి చూసి ‘ఎక్కడా ఖాళీలేవు చూడమ్మా’ అంటూ చార్డ్ పేజీలను గబగబా తిప్పుతూ చరితకు కూడా చూపించాడు.

‘నువ్వు పడుకోమ్మా’ అంటూ చార్డ్ పట్టుకొని వెళ్లి పోయాడు.

తను ట్రైన్ ఎక్కే పాటికే ఎక్కడి వాళ్లక్కడ పడుకున్నారు. తన కోసమే ఎదురు చూస్తున్నట్లు టి.సి. వాకిలి దగ్గరే నిలబడి ఉండటం తన అదృష్టమనుకొంది చరిత.

జీరో బల్బున్నా అనితకు నిద్ర పట్టదు. డోర్ దగ్గర సీటాయే. వెలుతురు కళ్ల మీద పడుతుంటే కిటికీ వైపు తిరిగి పడుకుంది. కానీ కన్ను పొడుచుకున్నా నిద్ర పట్టడం లేదు.

నిద్ర లేకుంటే బుర్ర ఊరుకోదు. మనసులో ఏవేవో ఆలోచనలు సుదులు తిరుగుతుంటే చాలాసేపు మేల్కొనే ఉంది. తర్వాత క్రమంగా నిద్రలోకి జారుకుంది.

కాళ్లకు ఏదో తగిలినట్టనిపించి ఉన్నట్టుండి మెలకువ వచ్చింది చరితకు. తలెత్తి చూసింది. టి.సి. తన కాళ్ల దగ్గర కూచొని చార్డ్ తిరగేస్తూ పెన్ తో ఏదో నోట్ చేసుకుంటున్నాడు. చరితకు ఎలాగో అనిపించింది. వెంటనే లేచి ఈ చివర ముడుచుకొని కూచుంది. →

చాలా ఆత్మీయత ఉట్టి పడే స్వరంతో 'మీరు పడుకోండమ్మా' అన్నాడు. 'మీకు ఇబ్బంది కదా! నేను అక్కడ పడుకుంటాను' అంది ఎదురుగా ఉన్న రెండు సీట్ల మధ్యకు దృష్టి సారించి. 'అక్కడెట్లా పడుకుంటారు. ఫరవాలేదు, మీరిక్కడే పడుకోండమ్మా' అని లేచి ఎదురు సీట్లో కాలు ముడుచుకొని పడుకోనున్నతని సీట్లో ఈ చివర ఒదిగి కూర్చున్నాడు.

చరితకు పడుకో బుద్ధి కాలేదు. ఏడుపు ముంచుకొచ్చేట్లుంది. ఎన్నో సార్లు తను, సునీల్ వెయిటింగ్ లిస్ట్లో టికెట్టు కొనుక్కొని ఆ తర్వాత స్టేషన్ సూపరింటెండెంట్తో బెర్త్ కంఫార్ట్ చేసుకొని వెళ్లేడు. ఈసారి అదీ తను ఒక్కతే వెళ్తున్నప్పుడు ఇలా జరిగిందేమిటి? అని బెంగ పెట్టుకొంది మనసులో.

ఉదయం పదిన్నరకు రిజర్వేషన్ రూఫీ అయిందని తెలిసి గట్టిగా ఊపిరి పీల్చుకుంది కూడా. అలా కానప్పుడైతే ఇంతోటి సహాయం జరిగినందుకు చాలా సంతోషపడేదేమో!

ఆలోచనలతో మునిగి పొయిన చరితతో 'నాకు పని ఉందమ్మా పడుకోవడానికి లేదు. మీరు నిశ్చింతగా పడుకోండమ్మా' అని అక్కడి నుంచి లేచి వెళ్లి పోయాడు. 'బతుకు జీవుడా' అనుకొంటూ పడుకుంది చరిత. కానీ నిద్ర మాత్రం పట్టలేదు. ఈలోపల ఏదో స్టేషన్లో రైలాగింది. ఎంత సేపైనా కదల లేదు బండి.

మెల్లగా లేచి ఏ స్టేషనా అని కిటికీ పైకెత్తి చూసింది. గుంతకల్లు. ఇంకా గుంతకల్లేనా అనుకుంది. కింద ట్రైన్కు బారెడు దూరంలో నిలబడి టి.సి. ఎవరితోనో మాట్లాడుతున్నాడు. కూచోనుండడం చూశాడంటే మళ్లీ పడుకోండమ్మా అని తయారవుతాడు. ఎందుకొచ్చిన తలనొప్పి అని మెల్లగా కిటికీని కిందికి దించి పడుకుంది.

ఆలోచనలు తలకాయను

తినేస్తున్నాయి. ఏదో సహాయం చేసినట్లుండాలని ఈ టి.సి. డ్రామా ఆడటం లేదు కదా! అనిపించింది. ఆ ఊహ రాగానే లేచి మసక వెలుతురులో సీట్లను 8తో గుణిస్తూ లెక్కపెట్టుకొని 58వ సీటు దగ్గరికొచ్చి ఆగింది. అందులో ఎవరో మగ మనిషి గొంతు వరకు కప్పు కొని పడుకున్నాడు. పాపం అతను అంత సహాయం చేస్తే అనవసరంగా అనుమానించానే అనుకొంది. సీటు దగ్గరికి వెను తిరిగింది. రెండడుగులు వేశాక ఎస్-13లో ఒకసారి చూసి

రావాలనిపించింది. బెంగళూరు నుంచి వచ్చిన వాళ్లు గుంతకల్లులో ఎవరైనా దిగి ఉండక పోతారా అన్న ఆలోచన కూడా చరితకు లేకపోలేదు.

వెంటనే ఎస్-13లో అడుగు పెట్టింది. చకచకా సీట్లను గమనిస్తూ చివరిదాకా వెళ్లింది. ఎక్కడా ఖాళీ లేదు.

ట్రైన్ బయలుదేరుతున్నట్లు అనౌన్స్మెంటు వినిపించింది. అతను చూశాడంటే అసహ్యంగా ఉంటుందనుకొంటూ గబగబా సీటు దగ్గరికి వచ్చేసింది. అప్పటికే అతను అక్కడ ఉన్నాడు. 'ఎక్కడికెళ్లావమ్మా' అని అడగనందుకు సంతోషించింది. మళ్లీ మర్యాద కోసం బెడ్షీట్ చేతిలోకి తీసుకొని 'మీరు పడికోండి' అంది.

'అక్కర్లేదమ్మా, మీరు నిశ్చింతగా పడుకొని నిద్రపోండి' నేనలా కూచుంటాను అని మళ్లీ ఎదురు సీట్ కొసలో గోడ కుర్చీ వేసినట్లు కూచున్నాడు.

'అక్కడ సీటుంది. నేను వెళ్తానమ్మా, మీరు హాయిగా పడుకోండి' అని అతను లేచివెళ్లి పోయాడు. 'లోకంలో ఇంత మంచి వాళ్లు కూడా ఉంటారా' అని అనుకోకుండా ఉండలేక పోయింది చరిత. రాత్రంతా నిద్రపోక రేపు వెళ్తున్న పని ఎలా చెయ్యాలో అనుకుంది.

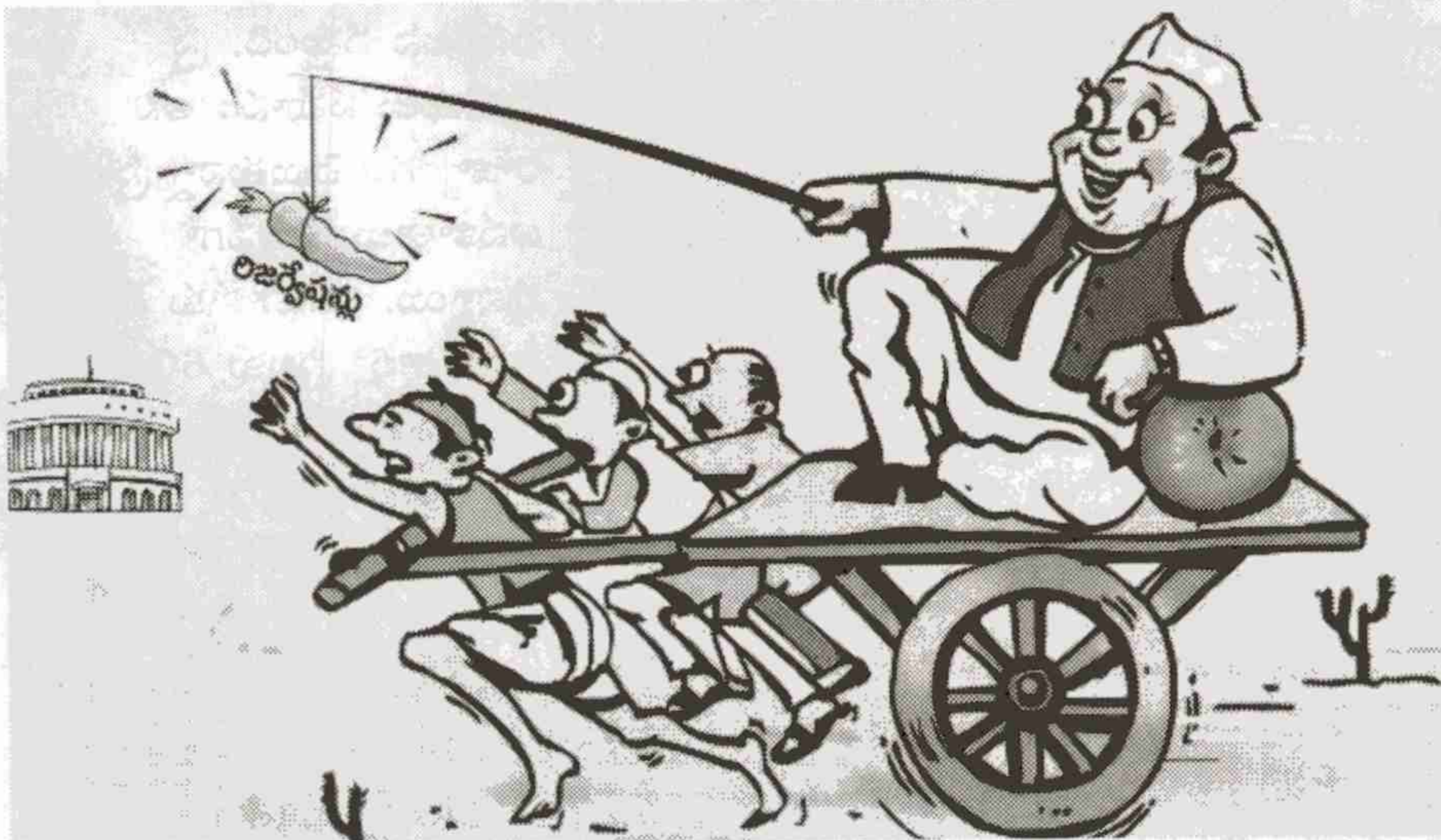
ఉన్నట్టుండి కాళ్ల మీద చెయ్యి పడే సరికి ఉలిక్కి పడి కళ్లు తెరిచింది. ఏం

జరుగుతుందో అర నిమిషం పాటు అర్థం కాలేదు. వెంటనే పైకి లేచింది. ఆ వూపుకు ఆ సీటులోనే సర్దుకొని పడుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్న టి.సి. కాళ్లు తన మొహాన్ని తాకి దబ్బున కింద పడ్డాయి. మనిషి తూలి పడబోయి లేచి నిల్చున్నాడు.

లేచి కూచున్న చరితకు జరుగుతున్న దేమిటో తెలియగానే కంపర మేసింది. టి.సి. తన తల వైపు కాళ్లు, కాళ్ల వైపు తల పెట్టుకొని పడుకొనే ప్రయత్నంలో ఉన్నాడన్న మాట. అంటే బెర్త్పైన తనతో పాటు అతను. చరితను చూసి తడబడిన అతను 'చాలా కష్టంగా ఉంది కదమ్మా' అన్నాడు. అప్పుడు చూసింది చరిత అతని ఎడమ చెయ్యి చాలా సన్నగా చిన్నగా ఉండడాన్ని. చరిత మారు మాట్లాడకుండా తన దుప్పటి తీసుకొని క్షణాల మీద పక్కన ఉన్న 9-12 సీట్ల మధ్యన కింద ఖాళీ స్థలంలో దుప్పటి పరుచుకొని ఊపిరి కూడా వదలకుండా బిగుసుకొని పడుకుండి పోయింది.

టి.సి. ఆత్మీయత వెనక ఏదో దుర్బుద్ధి ఉన్నట్లు స్పష్టంగా తనకు అనిపిస్తోంది. లేకుంటే పరాయి స్త్రీ పక్కన సర్దుకొని పడుకొనే ప్రయత్నం చేస్తాడా? అనుకోగానే ఒళ్లంతా తేళ్లు జెర్రులు పాకినట్లనిపించింది. అలా మేలుకొనే ఎంత సేపు ఉండి పోయిందో! చరితకు ఒక యుగం గడిచినట్లుంది.

కాచిగూడలో ట్రైన్ దిగి నడుస్తున్న చరితను 'ఇబ్బందయింది కదమ్మా' అని ఒక గొంతు పలకరించింది. ఆ గొంతున్న శాల్తీకి చిన్న ఎడమ చెయ్యి, బట్టతల ఉన్నాయి. చరిత చీత్యారంగా చూసింది. థ్యాంక్స్ చెబుతాననుకున్నాడేమో! వెధవ. అనుకుంది కసిగా 'ఏమ్మా?' అని రెట్టించాడు. మా ఊరికెళ్లిన తర్వాత నీ ప్రశ్నకు సమాధానం స్టేషన్మాస్టర్ సమక్షంలో మా ఆయన చేత చెప్పిస్తాను' అంది ముందుకు కదిలిపోతూ. ♦

ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో
రిజర్వేషన్లకు ఎంతో ప్రాముఖ్యత
ఉంది. అట్టడుగున ఉన్నవారిని
అభివృద్ధి పథంలోకి
తీసుకురావడాని రాజ్యాంగం
కల్పించిన రిజర్వేషన్లు సక్రమంగా
అమలువుతున్నాయా? మహిళలు,
జీసీ, ఎస్టీ, ఎస్టీలకు న్యాయం
జరుగుతుందా? తెలియాలంటే
ఇది చదవాల్సిందే..

ప్రజాస్వామ్యం-రిజర్వేషన్లు

క రినమైన రాజుల కాలం లోనైనా, మోడరన్ అని చెప్పుకునే ఇప్పటి ప్రజాస్వామ్య కాలంలోనైనా రాజులు లేదా ప్రభుత్వాల ప్రధాన కర్తవ్యం ఒకటే. రైతులు, కార్మికుల నుంచి అదనపు విలువని దోచి ఏ మాత్రం శ్రమ పడని అతి కొద్ది మందికి పంచి పెట్టటం. భూస్వామ్యం సమాజం నుంచి పెట్టుబడిదారీ సమాజానికి మార్పు జరిగిన మొదటిలో కార్మికులు విపరీతమైన దోపిడీకి గురి అయ్యేవారు, పని పరిస్థితులు ఘోరంగా ఉండేవి.

రష్యాలో సోషలిస్ట్ విప్లవం వచ్చిన తరువాత ప్రపంచ వ్యాప్తంగా పరిస్థితులలో మార్పులు వచ్చాయి. సంక్షేమ రాజ్యం అనే భావన ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఆవరించింది. కార్మికులు ఐక్యమై విప్లవాలు రేకెత్తిస్తారు అన్న భయం వల్ల నైతేనేమి, సోవియట్ విప్లవం ఇచ్చిన స్ఫూర్తితో కార్మికులు చేసిన పోరాటాలవలనైతేనేమి వారి పని పరిస్థితులు, వేతనాలు సౌకర్యవంతంగా ఉండేలాగా చెయ్యక తప్పని పరిస్థితులు

ప్రభుత్వాలకు వచ్చాయి. రాచరికాలు కూలిపోయి ప్రజాస్వామ్యం వచ్చింది. దోపిడీ రూపాలు మార్చుకుంది.

కొత్త వ్యవస్థ పాతదానికంటే అభివృద్ధికరంగా వుంటుంది. ప్రజాస్వామ్యం కూడా సమాజంలో చాలా మార్పులు తెచ్చింది. తమ ప్రయోజనాల కోసం చేసినా ఆ మార్పులు అప్పటిదాకా వెనుకబడిన బలహీన వర్గాలకు, మహిళలకు కొంత ప్రయోజనం కలిగించాయి. అప్పటిదాకా ఇంటికే పరిమితమైన స్త్రీలు బయటికి వచ్చి సమాజం అభివృద్ధిలో భాగస్వాములు అయ్యారు. ఓటుహక్కు సాధించారు. ఉద్యోగాలు చేశారు.

ఎలక్షన్లలో పోటీ చేశారు. కనీసం మాటమాత్రంగా నయినా ఆడవాళ్లు, మగవాళ్ళు సమానం అనక తప్పని స్థితిలోకి సమాజం వచ్చింది.

పెట్టుబడిదారీ సమాజం ముందుగా ఏర్పడిన దేశాలలో ఈ సమానత్వం భారతదేశం లాంటి దేశాలతో పోలిస్తే చాల ఎక్కువగా వుంటుంది. ప్రపంచ వ్యాపితంగా

వచ్చిన మార్పులు భారతదేశంలో కూడా ఎదో మేరకు జరగక తప్పలేదు. విదేశాల్లో భూస్వామ్య వ్యవస్థను పూర్తిగా నాశనం చేసి పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ వచ్చింది. కాబట్టి పునాదిలో, ఉపరితలంలో ఉన్న సంబంధాలు పూర్తిగా మారిపోయాయి.

కానీ ఏళ్ళ తరబడి పాలించిన వలస పాలకులు ఇక్కడ జమీందారులతో, రాజులతో రాజీపడ్డారు. అందువల్ల ఇక్కడ పెద్ద మార్పులు రాలేదు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత మిశ్రమ ఆర్థిక రంగంలో చాలా ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు ప్రారంభించారు. రాజ్యాంగంలో చేర్చుకున్న రిజర్వేషన్లను ప్రభుత్వరంగ సంస్థలలో అమలు పరచటం వల్ల అణగారిన, బలహీన వర్గాల వారికి చెప్పుకోదగ్గ ప్రయోజనం జరిగిందని చెప్పవచ్చు. ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు కేవలం సంపద పెంచటమనే పనే కాకుండా సామాజిక ప్రయోజనాన్ని కూడా నెరవేర్చాయి. బలమైన కార్మిక సంఘాలు, చైతన్యవంతమైన

కార్మికోద్యమాలు ఈ ప్రభుత్వరంగ సంస్థలను, దేశం గర్వంగా చెప్పుకునే స్థాయికి తీసుకుని వెళ్ళాయి.

దేశ సంపద 200 లక్షల కోట్లకు చేరుకుందని గర్వంగా ఇవాల్లి ప్రభుత్వాలు చెప్పుకుంటున్నాయి అంటే అది ఈ ప్రభుత్వరంగ సంస్థల వల్లే సాధ్యం అయింది. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలలో ఉద్యోగులకు, కార్మికులకు కలుగుతున్న ప్రయోజనాలు, సౌకర్యాలు ప్రైవేటు రంగానికి కూడా అమలు చేయాలనే వత్తిడి సమాజం నుంచి వచ్చి ప్రైవేటు రంగంలో వున్న కార్మికులు, ఉద్యోగులకు కూడా క్రమేణా ప్రయోజనాలు అందాలి. అయితే అందుకు భిన్నంగా ప్రయివేటు పెట్టుబడి శక్తిని పుంజుకున్న తరువాత ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, కార్మికుల మీద దాడి మొదలు పెట్టింది. ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు నష్టాలలో వున్నాయని, అందుకు కారణం పని చెయ్యకుండా జీతాలు, సౌకర్యాలు పొందుతున్న ఉద్యోగులేనని ప్రచారం మొదలు పెట్టి ప్రజలను నమ్మించటంలో సఫలీకృతమైంది.

పెట్టుబడితో నడిపించబడుతున్న రాజకీయ పార్టీల పాత్ర కూడా ఇందులో వుంది. ఉద్యోగులు పనిచెయ్యకుండా ప్రభుత్వ పథకాలు ప్రజలకు చేరవు. కార్మికులు పనిచేయకపోతే దేశ సంపద పెరిగివుండేది కాదు. ప్రభుత్వాలకు, ప్రజలకు మధ్య కార్మికులను, ఉద్యోగులను కవచంగా ప్రభుత్వాలు వాడుకున్నాయి. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారాన్ని అమ్మేస్తున్నా, రిజర్వేషన్లను ఎత్తేయ్యటానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నా సమాజం నుంచి రావలసిన స్పందన రావటంలేదు. వాటివల్ల ప్రయోజనాలు

మానవజాతి మొట్టమొదటి బానిస మహిళ అన్నారు లెనిన్. ఉద్యోగాలలో, అభివృద్ధిలో, రాజకీయాలలో, సమాజంలో తమ వాటా పొందటం కోసం మహిళలు చాల కాలం ఎదురు చూడవలసి వచ్చింది. అందరికంటే చివరిగానే మహిళలకు రావలసినవి వచ్చాయి. ఇప్పటికీ చాలా కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలో, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలలో మహిళలకు రిజర్వేషన్ లేదు. చాలా రాష్ట్రాలలో మహిళలకు రిజర్వేషన్ లేదు.

పొందిన వర్గాలు కూడా నోరు మెదపటం లేదు. దోపిడీ సమాజంలో మొట్టమొదటి బానిస 'మహిళ' అన్నారు లెనిన్. ఉద్యోగాలలో, అభివృద్ధిలో, రాజకీయాలలో, సమాజంలో తమ వాటా పొందటం కోసం మహిళలు చాల కాలం నుంచి పోరాడుతున్నారు. అందరికంటే చివరిగానే మహిళలకు రావలసినవివచ్చాయి. ఇప్పటికీ చాలా కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలో, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలలో మహిళలకు రిజర్వేషన్ లేదు. చాలా రాష్ట్రాలలో మహిళలకు రిజర్వేషన్ లేదు. ప్రతిష్టాత్మక ఐఐటిలలో ఇటీవలే అమ్మాయిలకు కొన్ని సీట్లు కేటాయించారు. రాజకీయాలలో స్థానిక సంస్థలలో వాటా ఇచ్చినా కీలకమైన పార్లమెంట్ సీట్లలో మాత్రం వామపక్షాలు తప్ప మిగతా పార్టీలన్నీ ఎదో ఒక నెపంతో అడ్డుకుంటున్నాయి. దీనిని బట్టే మహిళల పట్ల వారి దృష్టిని అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఆడవాళ్ళు ఉద్యోగాలు సరిగ్గా చెయ్యలేరనే నానుడిని తమ శ్రమ, సామర్థ్యాలతో తప్పని నిరూపించుకోగాలిగారు. రాజకీయాలలో కూడా ఆడవారికి రాజకీయాలు, పదవులు అనవసరం, వారి కుటుంబ సభ్యులే పెత్తనం చేస్తారు అనిబాగా ప్రచారంలోకి తెచ్చారు. అగ్రవర్ణ పేదలకు 10 శాతం రిజర్వేషన్లను అందించటానికి ముందుకు వచ్చిన రాజకీయ పార్టీలు 33 శాతం రిజర్వేషన్లను స్త్రీలకు కేటాయించటానికి ముందుకురావటం లేదు. ఒకే పని పురుషులతో పోలిస్తే ఆడవారు చెయ్యటానికి ఎక్కువ కష్ట

పడవలసి వస్తుంది. స్త్రీ, పురుషులు సమానం అని రాజ్యాంగం చెబుతున్నా స్త్రీలకు అవకాశాలు తక్కువగా వున్నాయి. మగవాళ్ళకు వున్న అవకాశాల్లో స్త్రీలకు 60 శాతం అవకాశాలు మాత్రమే వున్నాయి.

ఆర్థిక, రాజకీయ రంగాలలో మహిళలు చాలా వెనుక బడి వున్నారని అనేక నివేదికలు చెబుతున్నాయి. పక్కనున్న పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్లతో పోల్చినా భారత దేశంలో రాజకీయ రంగంలో మహిళల పాత్ర చాల తక్కువ వుంది. వీరి పాత్రని పెంచవలసిన బాధ్యత సమాజం మీద, ప్రభుత్వాల మీద వుంది. ఏ దేశంలోనైనా వెనుకబడిన వారిని, బలహీన వర్గాల వారిని ముందుకు తీసుకురావటానికి ఎదో ఒక రూపంలో కొన్ని ప్రయోజనాలు కల్పిస్తారు. భారత దేశంలో అవి రిజర్వేషన్ల రూపంలో వున్నాయి. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు అమ్మి వేయటం ద్వారా ఆ రిజర్వేషన్లను తొలగించే ప్రయత్నం ఒక వైపు జరుగుతుండగా, మహిళల రాజకీయాలను ఎగతాళి చేస్తూ, మహిళలకు రాజకీయాలు అనవసరం అనే ప్రచారాన్ని ముందకు తెస్తూ మహిళను వెనక్కు తోసే ప్రయత్నాలు ఇంకో వైపు జరుగుతున్నాయి. స్థానిక సంస్థలలో రిజర్వేషన్ల వల్ల రాజకీయ రంగంలోకి వస్తున్న మహిళల పాత్ర పెరిగింది. చురుకుగా, స్వతంత్రంగా పని చేస్తున్న మహిళల సంఖ్య కూడా పెరగడం సానుకూల మార్పు. సమాజంలో సగం వెనుకబాటులో వుంటే ఆ సమాజం ఏమాత్రం ముందుకు పోదు. ప్రభుత్వరంగ సంస్థలను నిలబెట్టుకోవటం, రిజర్వేషన్లను కాపాడుకోవటం, రాజకీయ రంగాలలో మహిళల పాత్రను పెంచటం అందరి బాధ్యత. ♦

మేధస్సు అణచివేత

6

పురుషులకు మేధస్సును పెంచేది, బుద్ధిని సుశీలతం చేసేది, జ్ఞానాన్ని విస్తరింపజేసేది విద్య అని భావించారు. కానీ స్త్రీకి మాత్రం అలాంటివేమీ అవసరం లేని విధంగా శిక్షణ ఉండేది. వారిలో ఊహశక్తిని పెంచేలా జ్ఞానం అవసరం లేని విధంగా కళలు, కవిత్వం, ఊహ కల్పితమైన సాహిత్యం, సంగీతం... వంటి వాటిలో శిక్షణనిచ్చేవారు.

వాహ వ్యవస్థ దిగజారిపోవడం వల్ల జీవన పోరాటం అత్యంత క్లిష్టతరంగా మారి ఎక్కువ మంది పెళ్లి చేసుకోవడానికి, కుటుంబ పోషణకూ వెనుకాడేవారు. ఈ కారణాల వల్ల నాగరికత పెరిగిన దేశాల్లో పెళ్లిళ్ల సంఖ్య తగ్గిపోయిందని తెలుస్తోంది. పారిశ్రామికాభివృద్ధి పెరుగుదల ఎక్కువగా ఉన్న దేశాల్లో పెళ్లిళ్లు, పుట్టుకలపై మార్కెట్ ఎగుడు దిగుడు ప్రభావం ఎక్కువగా ఉండేది. జర్మన్ లో జాతీయ సంపద వృద్ధి క్షీణతను బట్టి పెళ్లిళ్ల సంఖ్య కూడా మారుతూ ఉండేది. నాగరికత పెరిగిన దేశాల్లో పారిశ్రామికాభివృద్ధి పెరిగితే పెళ్లిళ్ల సంఖ్య పెరిగింది. ఈ సంఖ్య పెరుగుదల సంపాదన బట్టి మాత్రమే కాదు. ఆస్తుల తాలూకూ గణాంకాల బట్టి కూడా మారుతుండేవి. వివాహాల సంఖ్యలో ఆర్థిక కారణాలు, నైతికాంశాలు కూడా హెచ్చుతగ్గులకు కారణాలని తెలుస్తున్నాయి. ఒక సామాజిక సమూహం తాలూకు స్థితి,

దాని భౌతిక పునాదులపై ఆధారపడుతుందని ఆ నాటి వివాహాలు తెలుపుతున్నాయి. పేదరికమూ, స్త్రీలలోని అనేక ఇబ్బందుల కారణంగా గర్భస్రావాల సంఖ్యలు కూడా ఎక్కువయ్యాయి. ఈ గర్భస్రావాలకు చట్టపరమైన అడ్డంకులు ఏవీ ఉండేవి కాదు. అడ్డా అదుపూ లేని విశృంఖలత్వమూ, అక్రమ సంబంధాలూ, స్త్రీలు తమ అందాన్ని, యవ్వనాన్ని కోల్పోతామేమోననే ఆందోళనలు కూడా గర్భవిచ్ఛితిలు పెరగడానికి కారణాలుగా తెలుస్తోంది.

ఎక్కువ సంతానం కలిగితే వారి చదువుల ఖర్చు, పోషణ భయం కలగడం వల్ల అన్ని వర్గాల వారు ఇద్దరు సంతానానికి మాత్రమే కుటుంబాన్ని పరిమితం చేసుకున్నారు. జర్మన్ లోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో రైతులు అధిక సంతానాన్ని కలిగిఉంటే తమ పొలాలను ఎక్కువగా భాగాలు

చేయాలనే ఆలోచనను ఇష్టపడేవారు కాదు. ఫ్రెంచిలోని పౌరస్మృతి ప్రకారం పిల్లల తండ్రి ఎవరు అని తెలుసుకునే ప్రయత్నం చేయకుండానే తల్లిని వెతికి తెలుసుకునేందుకు పిల్లలకు అనుమతులిచ్చింది అక్కడి ప్రభుత్వం. ఈ కారణంతో పురుషులు ఎంతమంది అక్రమ సంతానాన్ని కలిగి ఉన్నా వారి పోషణ మాత్రం తల్లిదే అయింది. ఫ్రెంచి బూర్జువా వర్గం పురుషుని వల్ల మోసపోయిన స్త్రీలు తమ బిడ్డల పోషణకు వారి తండ్రిని ఆర్థిక సాయం అడగకుండా అడ్డుపడేది ఆనాటి క్రూర వ్యవస్థ. పాపపరిహారం చెల్లించాలనే ఉద్దేశంతో పిల్లలకై అనాథాశ్రమాలు నెలకొల్పింది. ఈ పరిస్థితుల వల్ల బిడ్డలకు తండ్రితోపాటు తల్లిప్రేమ కూడా దూరమైంది. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం తమ దేశంలోని అక్రమ సంతానాన్ని 'జాతి సంతతి' అనే పేరుతో ప్రభుత్వ ఖర్చుతో పెంచడానికి అనుమతి

ఇచ్చింది. జర్మనీ కూడా ఇదే పద్ధతి అవలంబించింది. ప్రయోగలో అంతకముందున్న చట్టం ప్రకారం పురుషుడు తాను వశపరుచుకున్న స్త్రీకి తన సామాజిక హోదా, ఆస్తిపాస్తులు బట్టి ఆమెకు ఆర్థిక సాయం చేయాలనే నిబంధన ఉండేది. తరువాత ఆ నిబంధనలను తొలగించారు.

స్త్రీ తెలివితేటలు పురుషుడి కన్నా తక్కువ స్థాయిలో ఉంటాయని ఆ రోజుల్లో భావన ఉండేది. స్త్రీ విద్యపై ఘోరమైన వివక్ష ఉండేది. కానీ స్త్రీల విద్య, మానసిక శిక్షణ తగినంతగా లేకపోవడం వల్ల స్త్రీలేకాక పురుషులు కూడా అనేక కష్టాలు పడ్డారు. పురుషులకు మేధస్సును పెంచేది, బుద్ధిని సుశీలతం చేసేది, జ్ఞానాన్ని విస్తరింపజేసేది విద్య అని భావించారు. కానీ స్త్రీకి మాత్రం అలాంటివేమీ అవసరం లేని విధంగా శిక్షణ ఉండేది. వారిలో ఊహశక్తిని పెంచేలా జ్ఞానం అవసరం లేని విధంగా కళలు, కవిత్వం, ఊహ కల్పితమైన సాహిత్యం, సంగీతం...వంటి వాటిలో శిక్షణనిచ్చేవారు. ఆ నాటి విద్యావేత్తలు స్త్రీ సున్నిత స్వభావం, వారి పరిమిత జీవన పరిధిని అంచనా వేసి వారికి అటువంటి విద్యలు చాలని నిర్ణయించారు. ఈ విధంగా స్త్రీలోని ఆలోచనా శక్తి, మేధస్సును, మనోభావాలను అణచివేయడం వల్ల ఆమె మూఢనమ్మకాలకూ, మోసాలకూ లొంగిపోయి మతమౌఢ్యాలకూ, ప్రతీకారేచ్ఛకూ సాధనంగా మారింది. ఇటువంటి కారణాలతో అజ్ఞానంతో నిర్లక్ష్యంగా ఉండే స్త్రీలు పురుషుల కర్తవ్యాలను అర్థం చేసుకోలేరు.

ఫలితంగా ఒంటరి అయిన పురుషుడు సామాజిక పరిస్థితుల్లో పాతుకుపోయిన దుష్టశక్తులతో పోరాటాలు, అస్తిత్వానికి ఒంటరి పోరాటం చేసేవారు.

కావాల్సిన సహాయాన్ని అందించడంలో స్త్రీలు తమ పాత్ర పోషించలేక

స్త్రీ వ్యక్తిత్వంలో బలం, ధైర్యం, సంకల్పం వంటి లక్షణాలుండటం వారి స్త్రీత్వానికే విరుద్ధమని అభిప్రాయం ఆనాటి సమాజంలో ఉంది. ఇటువంటి లక్షణాలు గల స్త్రీలు ప్రకాశంతంగా ఎదుగుతారని, తనను తాను రక్షించుకోగరనే నిజాన్ని ఆనాడు ఎవరూ స్త్రీలలో నింపలేదు.

అశక్తులుగా ఉండటంతో పురుషులు తమ ఒంటరి పోరాటాల వల్ల కుటుంబ సభ్యులతో ఎక్కువ కాలం గడపలేకపోయేవారు.

స్త్రీలు తమను భర్తలు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారన్న భావనకు గురి కావడం జరిగింది. ఫలితంగా స్త్రీ, పురుషుల మధ్య అంతరం పెరిగింది. భర్త తన సమస్యలను, సమాజంలోని తన బాధ్యతలను భార్యకు అర్థమయ్యే రీతిలో చెప్పలేనప్పుడు భార్యకు అవగాహనా శక్తి తక్కువని, ఒకవేళ చెప్పినా ఆమె అర్థం చేసుకోలేదని, అజ్ఞానురాలని భార్య పట్ల చులకన భావన చూసేవారేగానీ వారికి అర్థమయ్యే రీతిలో చెప్పేవారు లేరు. కానీ శ్రామిక వర్గాల్లో మాత్రం ఈ సమస్య రాలేదు. వారిద్దరూ ఎప్పుడూ ఒకే మార్గంలో పయనిస్తూ ఉండేవారు. అందువల్ల భర్త సమస్య భార్యకు అర్థమయ్యేది. ఇద్దరూ కలిసి ఒక లక్ష్యం వైపు పయనించేవారు.

అధిక శ్రమ, ఇంటి పని, గృహహింస, వంటి సమస్యలు ఆనాటి స్త్రీల ఆరోగ్యాన్ని దిగజార్చాయి. వంటింటి బాధ్యత, పిల్లల బాధ్యత, తక్కువ సంపాదన, ఎక్కువ శ్రమ కారణంగా ఆర్థిక సమస్యలు పెరిగాయి.

ఆర్థికంగా మంచి స్థితిలో ఉండకూడా సరైన విద్య, విజ్ఞానం లేని స్త్రీలు, కొంచెం స్వేచ్ఛగా బతికే అవకాశం ఉన్న స్త్రీలు చదువుపై ఆసక్తిలేక కేవలం బాహ్య సౌందర్యానికే ప్రాధాన్యతనిచ్చి అనైతికమైన అభిరుచులను పెంచుకుని తాము కన్న సంతానాన్ని తీర్చిదిద్దాల్సిన బాధ్యత గల స్త్రీలు ఈ పురుషుల వల్ల అజ్ఞానులుగా మారి పిల్లలను

బోర్డింగ్ స్కూళ్లు, హాస్టళ్లలో ఉంచి పెంచారు. ఫలితంగా మగ పిల్లలు జల్సా రాయుళ్లుగానూ, ఆడపిల్లలు అజ్ఞానులుగానూ తయారయ్యారు. ఈ పరిస్థితులు ఆనాటి సామాజిక ఒత్తిడుల ఫలితమే. స్త్రీ వ్యక్తిత్వంలో బలం, ధైర్యం, సంకల్పం వంటి లక్షణాలుండటం వారి స్త్రీత్వానికే విరుద్ధమని అభిప్రాయం ఆనాటి సమాజంలో ఉంది. ఇటువంటి లక్షణాలు గల స్త్రీలు స్వతంత్రంగా ఎదుగుతారని, తనను తాను రక్షించుకోగరనే నిజాన్ని ఆనాడు ఎవరూ స్త్రీలలో నింపలేదు. తమ శక్తిని తాము తెలుసుకోలేని స్త్రీలు, పురుషుల ఆలోచనలతో పాలుపంచుకోలేని స్త్రీలు సంకుచితమైన మనస్తత్వంతోనే ఉండిపోయారు. పాఠశాలల్లో కూడా స్త్రీల బుద్ధి వికసించే జ్ఞానాన్ని పెంచడంలో ఎన్నో అడ్డంకులు ఎదురయ్యాయి. ♦

ఓట్ల కొరత రాజకీయం!

‘అమ్మమ్మా.. ఎన్నికలు ఏంటి? ఎవరి కోసం జరుగుతున్నాయి. ఎవరికి ఓటేయాలి? అసలు వేయాలా? వద్దా? అనే మీమాసంలో సతమతం అయిపోతున్నా’ అంటున్నావు నిజమే. కొత్తగా ఓటేస్తున్న నీకు ఎంతో ఉత్సాహంగా ఉద్వేగంగా, సంతోషంగా ఉంటుంది. కానీ ప్రస్తుత పరిస్థితులను చూసి అసలు ఓటేయాలా? వద్దా? అనే స్థితికి వచ్చారంటే మన ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నికల ప్రక్రియ ఎంత డొల్లతనంగా ఉందో అర్థమవుతోంది.

అవహేళనకు గురువుతుందో? రాచరికం, నియంతృత్వం, భూస్వాములను కాదని మనం

సమావేశంలో మేధావులకు రాజకీయాల పట్ల ఉదాసీనత ‘ఏ పిటీ ఆఫ్ ది ఇంటెలెక్ట్.’ ఇది ఎప్పుడో మూడు దశాబ్దాల నాటి మాట. ఇప్పటికీ పరిస్థితులు అలానే ఉన్నాయి. చాలా మంది ఏం జరిగితే మాకేంటిలే అనే రీతిలో ఉన్నారు. జనంలో స్పందన లేదు. చదువుకున్న వాళ్లు, ఇంగిత జ్ఞానం ఉన్నవాళ్లు చాలా మందికి రాజకీయాలంటే ఏవగింపు, చిన్నచూపు ఉన్నాయి. ఈ విషయం వినడానికి బాధగానే ఉందిగానీ నేడు వాస్తవానికి రాజకీయాల్లోకి వచ్చేవారు ఎవరు? బాగా డబ్బు ఖర్చు చేయగలిగినవాళ్లు, రోడీలు, గూండాలు లేదా తరతరాలుగా తాతల, తండ్రుల నుంచి జన్మ హక్కుగా వచ్చే రాజకీయ వారసత్వమే హక్కుగా పొందిన వారసులు.

మనకు గ్రామాల్లో పంచాయతీ, పట్టణ ప్రాంతాల్లో మున్సిపాలిటీ, నగర ప్రాంతాల్లో కార్పొరేషన్, రాష్ట్రాలకూ, కేంద్రానికి అసెంబ్లీ, లోక్ సభ ఎన్నికలు జరుగుతాయని నీకు తెలుసు కదా. ఎన్నికల ప్రక్రియలో 18 ఏళ్లు నిండిన ప్రతి ఒక్కరికీ ఓటు హక్కు →

అమ్మా.. ఆశ! నీవు చూసింది రెండు ఎన్నికలే. అదీ ఒకటి జనరల్. ఇంకొకటి స్థానిక ప్రభుత్వాలకు సంబంధించి. ఈ మాత్రానికే అంత నిరాశలో కూరుకుపోయి ‘అమ్మమ్మా.. ఎన్నికలు ఏంటి? ఎవరి కోసం జరుగుతున్నాయి. ఎవరికి ఓటేయాలి? అసలు వేయాలా? వద్దా? అనే మీమాసంలో సతమతం అయిపోతున్నా’ అంటున్నావు నిజమే. కొత్తగా ఓటేస్తున్న నీకు ఎంతో ఉత్సాహంగా ఉద్వేగంగా, సంతోషంగా ఉంటుంది. కానీ ప్రస్తుత పరిస్థితులను చూసి అసలు ఓటేయాలా? వద్దా? అనే స్థితికి వచ్చారంటే మన ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నికల ప్రక్రియ ఎంత డొల్లతనంగా ఉందో అర్థమవుతోంది. పేరు గొప్ప.... లాంటి మన దేశ ప్రజాస్వామ్యం ఎంత

ప్రజాస్వామ్యాన్ని కోరుకున్నాం. పెద్ద లిఖిత రాజ్యాంగాన్ని తీసుకొచ్చి ఐదేళ్లకోసారి ఎన్నికలు జరిగాలని, ప్రజల అభీష్టం మేరకు నాయకులు ఎన్నిక కాబడతారని రాసుకున్నాం. ప్రజల కోసమే నాయకులు అని చెప్పుకున్నాం. దేశంలో 21 సంవత్సరాలు నిండిన ఎవరైనా ఎన్నికల్లో ఓటేయొచ్చని రాసుకున్నాం. అయితే 74 ఏళ్ల స్వతంత్ర భారతంలో 1952తో మొదలైన సార్వత్రిక ఎన్నికలు ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగానే జరుగుతున్నాయా అనేది మన ముందున్న ప్రశ్న.

ఇంకా చిన్న వయస్సులోనే ఉన్న మీకు ఒకటిరెండు ఎన్నికలకే మీరు విసిగిపోయారంటే ఇంక మా పరిస్థితి ఏమిటో అర్థం చేసుకో. ఆ మధ్య ఎప్పుడో ఒక పెద్దాయన నోటి నుంచి ఒక మాట విన్నాను. ఒక

వినియోగించుకునే అవకాశం వస్తుంది. అయితే ఈ మొత్తం ఎన్నికల ప్రక్రియలో స్వచ్ఛందంగా, నిజాయితీయే పెట్టుబడిగా, జనం మెచ్చే నాయకుడిగా ఎన్నికయ్యే వారెవరు? ఎంత మంది అంకితభావంతో, ప్రజలకు సేవ చేయాలనే సంకల్పంతో రాజకీయాల్లోకి వస్తున్నారు. ప్రజలకు డబ్బు ఎర చూపకుండా గెలిచినవారెవరు? ఇందంతా చూస్తే ఎన్నికల ప్రక్రియ మొత్తం ఒక ప్రహసనమే అనిపిస్తుంది. ఈ 75 ఏళ్ల స్వతంత్ర భారతంలో ప్రజాస్వామ్యానికి ఉన్న నిర్వచనమే మారిపోయింది. మా చిన్నతనంలో ఇన్ని ప్రాంతీయ పార్టీలూ, ప్రలోభాలు ఉండేవి కావు. గ్రామ స్థాయిలో అయితే ఎన్నికల్లో నిలబడ్డ ఇద్దరో ముగ్గురో.. ఆ ఊరి జనానికి బాగా తెలిసి ఉండటం, వారిలో ఎవరు మంచివారో, ఊరు బాగు కోరుకునేవారో.. వారినే ఎన్నుకునే వారు. కానీ ఇప్పుడు పరిస్థితులు తిరగబడి గ్రామస్థాయిలో కూడా డబ్బు ఇచ్చి గెలుపును కైవశం చేసుకుంటున్నారు. ఇదెంత సిగ్గుమాలిన పనో. ఒకవైపు ప్రమాదకారి అయిన మహమ్మారి అందరినీ పీడిస్తోంది. దాని పేరే కులం. దీన్ని అడ్డుపెట్టుకొని కూడా రాజకీయాలు కొనసాగించడం వల్ల అనేక నష్టాలు సమాజం చవిచూడాల్సి వస్తోంది. మన కులం వాళ్లు అయితే చాలు. అతను ఎంత నేరస్తుడు అయినా అవినీతిపరుడైనా మనం, మనం ఒక కులం అని వెనకేసుకురావడం ఎంతవరకు సమంజసం.

ప్రాంతాల్లో ఏ కులం వాళ్లు ఎక్కువగా ఉన్నారో చూసుకుని ఆయా కులాల వారికే అభ్యర్థి సీటు కేటాయించడం సర్వసామాన్యం. ఒక సామాన్య వ్యక్తిని పిలిచి పీట వేసే పార్టీ

ఏ ఒక్కటి లేదు. అతని ఆర్థిక సామర్థ్యం, ఎన్నికల్లో గెలిచే సమర్థత మాత్రమే నాయకత్వ లక్షణం అయింది. ఇందుకేనా అంతమంది త్యాగాలు చేసి లాఠీ దెబ్బలు తిని, జైళ్లలో గడిపి, ప్రాణాలను త్యజప్రాయంగా ఎంచి, జీవితాలను ధారపోసి దేశానికి స్వాతంత్ర్యం తెచ్చారు.

మన ఎన్నికల తతంగంలో ఓటర్ల వెర్రివెంగళపులు అవుతున్నారు. కోట్ల మంది జనాభా ఓట్లేసి కొన్ని

ఐదేళ్లకు వెయ్యి రూపాయలంటే 1825 రోజులకు రోజుకు 1.83 పైసలు చొప్పున గిడుతోంది ఓటు అమ్ముకున్నవాడికి. గెలిచినవాడికి దేశ, రాష్ట్ర స్థాయిల్లో కోట్లలో, పట్టణ, గ్రామస్థాయిల్లో లక్షల్లో గిట్టుబాటు అవుతోంది. ఈ సంపాదన అంతా ప్రజలదే. సంపద సృష్టించవలసిన ప్రభుత్వాలను సంపదను ఊడ్చేసి సాంతానికి పోగేసుకుంటున్నారు. ఎన్నికల పేరుతో కుబేరులను మహా కుబేరులుగా అవుతున్నారు.

వేలమందిని గెలిపించి ఐదేళ్లపాటు మీరంతా బాగా ప్రజలను దోచుకోండని లైసెన్సులు ఇస్తున్నారు. ఈ ప్రజాప్రతినిధుల్లో ప్రజల పక్షాన నిలబడి వారికై పోరాడేవారు అతితక్కువ మంది. మిగతా వారంతా అధికార అహంకారంతో డబ్బు దోపిడీ, విచ్చలవిడితనం, అసలు తాము ఎందకు కోసం ఎవరి వల్ల ఎన్నికైనామో అనే విషయం కూడా మరిచిపోయే అధికార మదంతో అక్రమ సంపాదనపరులుగా అహంకారిగా తయారవుతున్నారు.

చిన్నా చితకా పనులు చేసుకునేవారి దగ్గర నుంచి ఒక మోస్తరు సంపాదన కలిగిన మధ్యతరగతి కుటుంబీకులు వరకు ఎన్నికల పండుగకై కళ్లుకాయలు కాచేలా ఎదురుచూస్తున్నారు. ఏ

పార్టీవారు ఎంతిస్తున్నారు? మనింట్లో ఎన్ని ఓట్లు? ఎన్ని వేలొస్తాయి? అని లెక్కవేసుకోవడమే తప్ప మనం మన ఓటును అమ్ముకుంటున్నామనే స్పృహ లేదు. ఈ కారణంతోనే మనం పౌరుల్లా శ్రించే హక్కు కోల్పోతున్నాం. మనకు నైతిక బలం లేకుండా పోతోంది. మనిషికో వెయ్యి రూపాయలు పడేసి ఓటు కొంటున్నాం కనుక నాకు జవాబుదారీతనం అనవసరం అనుకుంటున్నారు గెలిచినవారు.

ఐదేళ్లకు వెయ్యి రూపాయలంటే 1825 రోజులకు రోజుకు 1.83 పైసలు చొప్పున గిడుతోంది ఓటు అమ్ముకున్నవాడికి. గెలిచినవాడికి దేశ, రాష్ట్ర స్థాయిల్లో కోట్లలో, పట్టణ, గ్రామస్థాయిల్లో లక్షల్లో గిట్టుబాటు అవుతోంది. ఈ సంపాదన అంతా ప్రజలదే. ఎన్నికల పేరుతో కుబేరులు మహా కుబేరులుగా అవుతున్నారు.

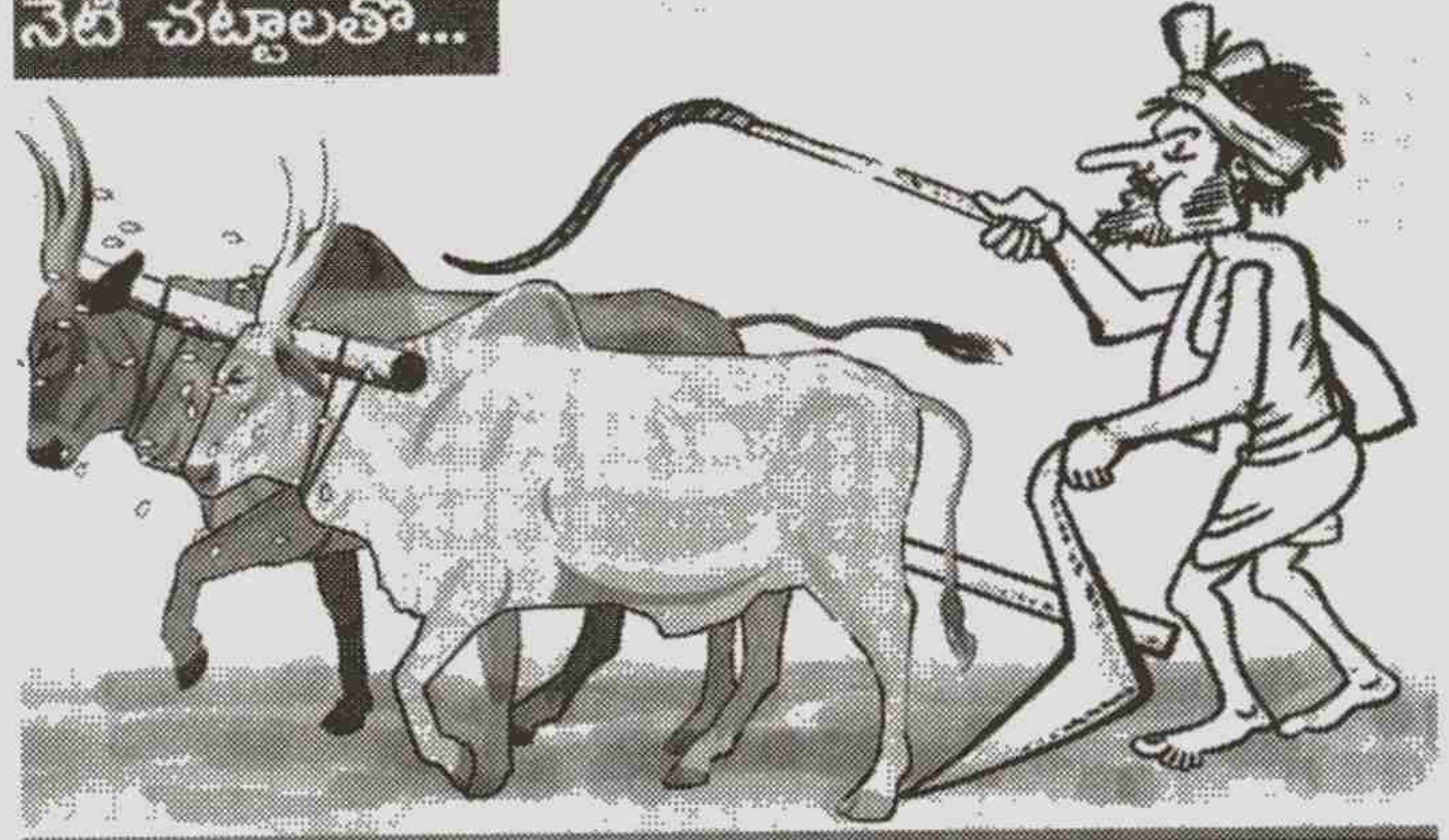
జనం మాత్రం ఎక్కడివేసిన గొంగళి అక్కడే అన్న చందంగా ఉండిపోతున్నారు. ఇదీ మన ఎన్నికల ప్రహసనం. అమ్మమ్మా.. ఎన్నికలు అంటే దాడులు, దొమ్మీలు, బెదిరింపులు.. ఇంతేనా? ఇదంతా నాకు అసయం వేస్తోంది. అందుకే నోటాకు వేస్తానన్నావు. నిలబడిన వారిలో ఎన్నికలలో అక్రమాలకు పాల్పడని వారినీ, మధ్యం, డబ్బు పంపిణీ చేయనివారినీ, ఎన్నికలతో నిమిత్తం లేకుండా సేవ చేసేవారినీ గుర్తించు. వారు ఎవ్వరూ లేకపోతే నోటాకు వేసి నీ అసమ్మతిని తెలుపు. వేయకుండా ఉండకు. ప్రశాంత వాతావరణంలో ఎన్నికలు జరుగుతాయా? అని నువ్వు అడిగిన కోరిక 'గగన కుసుమం' లాంటిది. నిరాశపడకు. వేచి చూద్దాం. నీ వంటి యువత ఈ రాజకీయ ధోరణులను మార్చగలదేమోనని. ♦

ప్రేమతో... అమ్మమ్మా..!

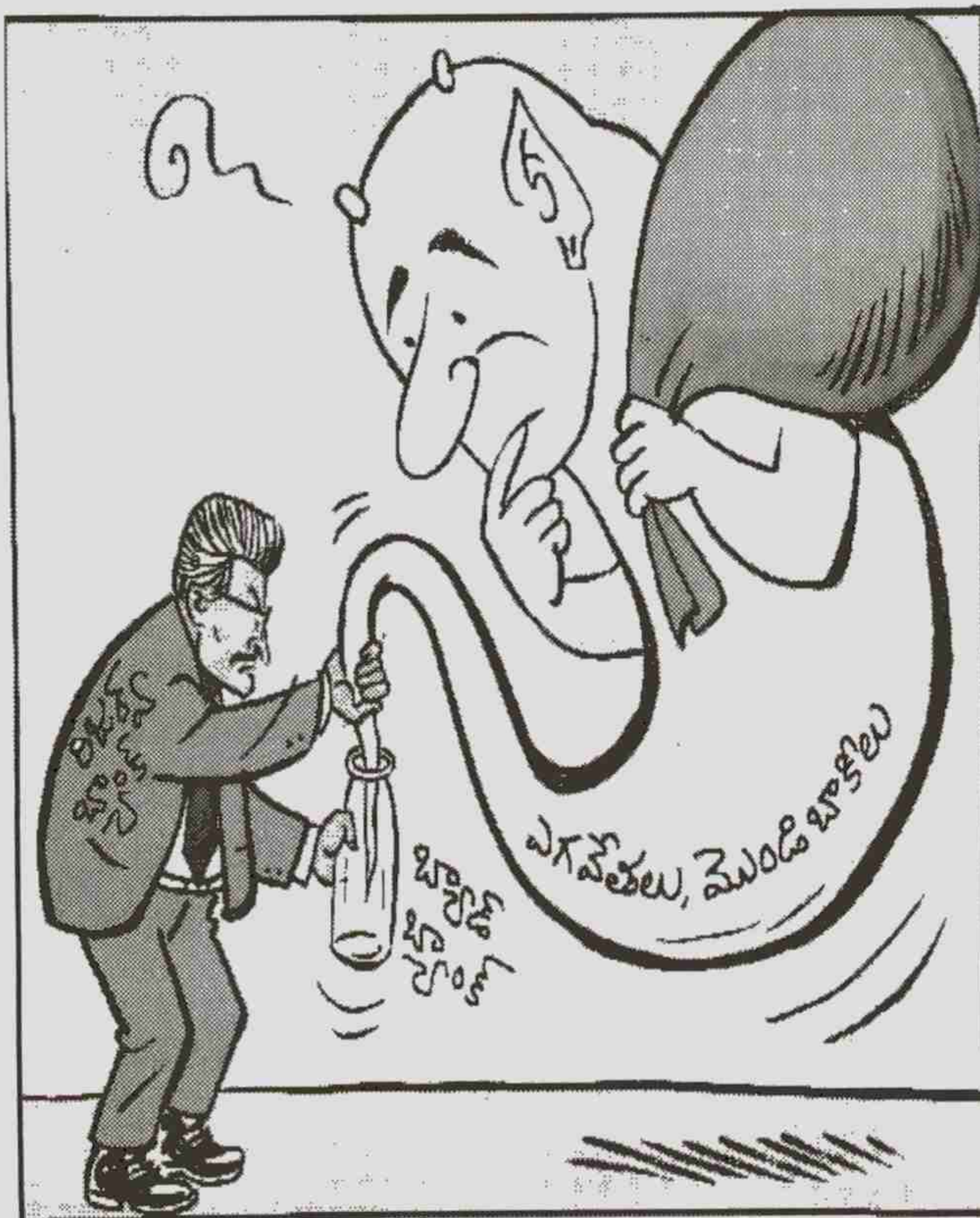
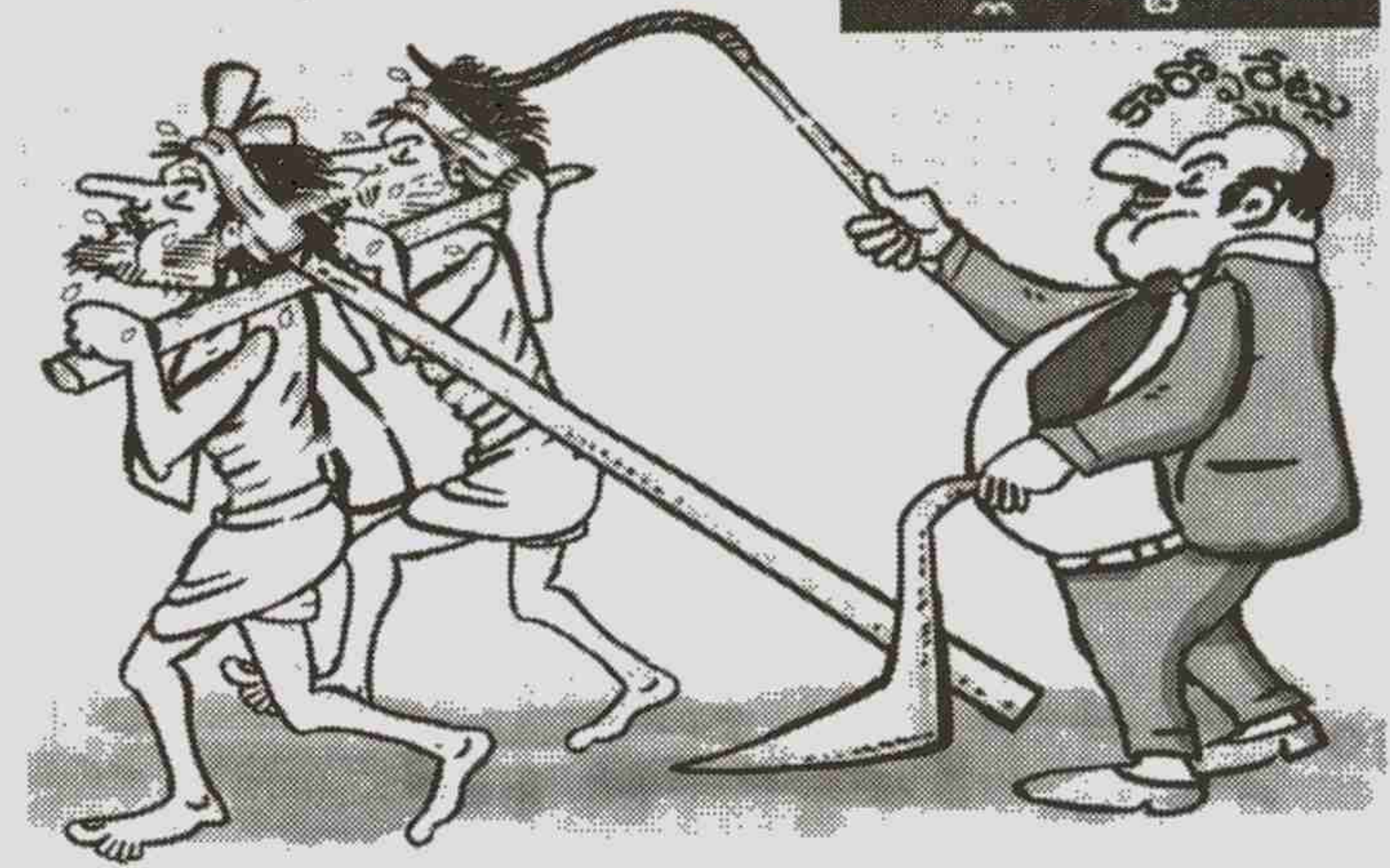

విద్యుత్తు, ఉక్కు, రైల్వేలు, బ్యాంకులు, సింగరేణి, సంతకాయ, ఎండ్రియ్యలు, పబ్లిరొయ్యలు, బొమ్మదాయిలు, పీతలు, పితృపరిగెలూ...

నేటి చట్టాలతో...

నల్ల చట్టాలతో...

ఆ పెళ్లిలో అబ్బాయికి తాళి!

6 ఇక్కడ వరుడికి వధువు తాళి కడుతుంది, ఇంకా...పెళ్లంటే ఖర్చుతో కూడిన వేడుక. కానీ, ఆ ఖర్చులను తగ్గించి, పెళ్లి సంబరాలు కొనసాగేలా ఒక గ్రామం వందల ఏళ్ల క్రితమే వినూత్నంగా ఆలోచించింది. పెద్దల ఆలోచనతో ఆ ఊరంతా ఒక పెద్ద కళ్యాణ మండపంగా మారిపోయింది. ఊళ్లో వారందరూ పెళ్లిపెద్దలు అయిపోతారు. ఆ ఊరి పేరు సువ్వలరేవు.

అది శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని ఒక మత్స్యకారుల గ్రామం. కానీ, సువ్వలరేవులో మాత్రం రెండు, మూడేళ్లకు ఒక్కసారి మాత్రమే, అవి కూడా సామూహికంగా పెళ్లిళ్లు జరుగుతాయి. ఈ ఊరిలో ఒకే ముహూర్తంలో పదుల సంఖ్యలో పెళ్లిళ్లు చేస్తారు. ఒకప్పుడు ఈ వివాహాల సంఖ్య వందల్లో కూడా ఉండేదని గ్రామస్తులు చెబుతారు. సువ్వలరేవులో ఉండేవాళ్లు, బయటి నుంచి సంబంధాలు చేసుకోరు. గ్రామంలో ఉన్న బంధువుల కుటుంబాలతోనే వియ్యం అందుకుంటారు. ఇక ఈ గ్రామంలో జరిగే వివాహాల్లో వరకట్నం అనేదే లేకపోవడం, వరుడి మెడలో వధువు కూడా తాళి కట్టడం లాంటి ఎన్నో ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి. సువ్వలరేవు గ్రామం వజ్రపుకొత్తూరు మండలంలోకి వస్తుంది. గ్రామస్తులు ప్రధానంగా చేపల వేట మీదే ఆధారపడతారు.

“వారిక అక్షరాస్యత, ఆదాయం రెండూ తక్కువే. ఒక్కొక్కరుగా పెళ్లి చేసుకుంటే ఖర్చు ఎక్కువ

అవుతుందని, సామూహిక వివాహాలతో ఖర్చు తగ్గించుకోవచ్చని మా పెద్దలు భావించారు. బంధువులు అందరికీ ఒకేసారి విందు ఇవ్వడం, పెళ్లి ఏర్పాట్ల ఖర్చులు అందరం భరించడం వల్ల డబ్బు ఆదా అవుతోంది” అని ఆ గ్రామానికి చెందిన రాంబాబు చెప్పారు. బయటి సంబంధాలు ఎందుకు చేసుకోవడం లేదని అడిగితే, దానికి కూడా ఒక కారణం చెప్పారు.

“మగాళ్లు వేటకు వెళితే రెండు మూడు నెలలు తిరిగిరారు. అలాంటి సమయంలో ఇంట్లో ఆడవాళ్లు ఒంటరిగా ఉండాల్సి వస్తుంది. బయటి సంబంధాలు చేసుకుంటే అది ఒక పెద్ద సమస్యగా మారుతోంది. అందుకే, ఊళ్లో సంబంధాలు చేసుకుంటే ఏ ఇబ్బందీ ఉండదు. అందరం సంబంధాలు కలుపుకోవడంతో ఊరంతా ఒక కుటుంబంలా కలిసి ఉంటాం” అని చెప్పారు.

పెళ్లిళ్లు చేయాలని నిర్ణయించినప్పుడు గ్రామంలోని యువతీ యువకులను పెద్దలు పిలిచి వారు ఎవరినైనా →

ప్రేమించారా? ఇష్టపడుతున్నారా? అని అడుగుతారని, ఇష్టపడినవారికే ఇచ్చి పెళ్లి చేస్తారని రాంబాబు చెప్పారు. సువ్వలరేవులో బెహరా, బైనపల్లి, మువ్వల అనే ఇంటి పేరు ఉండే కుటుంబాలవారే ఉంటారు. పెళ్లిళ్లు అన్నీ ఈ కుటుంబాల మధ్యే జరుగుతాయి.

“సువ్వలరేవు సామూహిక వివాహాలలో వరుడి మెడలో వధువు తాళి కట్టడం అనే ఆచారం తమ ఊరికే ప్రత్యేకం. వరుడు కట్టిన తాళి వధువుకి, వధువు కట్టే తాళి వరుడికి రక్ష. ఇద్దరూ సమానమని చెప్పాలన్నదే మా పెద్దల ఉద్దేశం. అంతా ఒకే ఊరి వాళ్లం కావడంతో పెళ్లిలో వరకట్నం సమస్య ఉండదు”

ఈ గ్రామం ఆంధ్రా-ఒరిస్సా సరిహద్దుల్లో ఉండడంతో పెళ్లి తంతులో ఎక్కువగా ఒరిస్సా సంప్రదాయాలు కనిపిస్తాయి.

దీంతో దాదాపు ప్రతి ఇంటికీ పెళ్లి కళ వచ్చేస్తుంది. ఈసారి సామూహిక వివాహాలు ప్రేమికుల రోజున జరుపుకోవడం ఆనందంగా ఉందని నూతన వధూవరులు చెప్పారు.

పెళ్లైనా, ఎన్నికలైనా పెద్దలు చెప్పిందే వేదం. సువ్వలరేవులో అందరూ పెద్దలమాటకి కట్టుబడి ఉంటారు.

సామూహిక వివాహాలు కాకుండా.. ఈ ఊరికి మరో ప్రత్యేకత కూడా ఉంది. ఇక్కడ ఇప్పటి వరకు ఎప్పుడూ పంచాయతీ ఎన్నికలు జరగలేదు. గ్రామ పెద్దలు నిర్ణయించిన

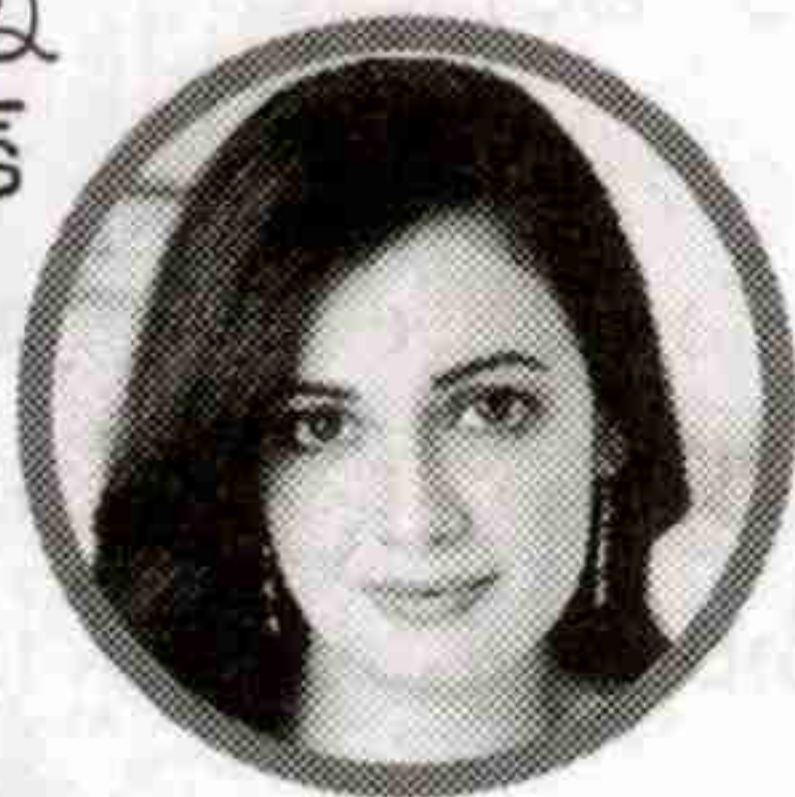
వారి ఆచారాలే వారికి రక్ష.
400 ఏళ్ల క్రితం తమ ఊరి పెద్దలు ఈ ఆచారాలన్నీ నిర్ణయించారు. ఆ గ్రామంలో ఆచార, సంప్రదాయాలకు ప్రాధాన్యం ఇస్తారు. అందరూ ఒకేమాటపై నిలుస్తారు. ఇక్కడ ప్రతి రెండు, మూడేళ్ళకోసారి ఒకే ముహూర్తానికి సామూహిక వివాహాలు జరిపిస్తారు.

వ్యక్తిని వారు ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకుంటూ వస్తున్నారు. “ఏ విషయంలో అయినా ఊరు మొత్తం ఒకే మాటపై ఉంటుంది. పెళ్లైనా, పంచాయతీ ఎన్నికైనా, వేరే ఏదైనా అంటే. గ్రామంలో 12 వేల

జనాభా ఉంది. పెద్ద గ్రామం కావడంతో పెళ్లిళ్లకు బయటి సంబంధాల అవసరం ఉండదు. ఆ ఊళ్లో పెళ్లిళ్ల విషయంలో ఇప్పటివరకూ చిన్న గొడవ కూడా జరగలేదు” అని 2014లో పెళ్లి చేసుకున్న ముప్పాళ రమణ వివరించారు. ♦

కన్యాదానం ఎందుకు?

పాతుకుపోయిన భావజాలంతో ఉన్న అనేకమంది సంప్రదాయ వాదులకు చెక్ పెట్టి తమ మనోభావాలను ధైర్యంగా వ్యక్తపరుస్తున్నారు నేటి యువత, మహిళలు. అలాంటి వారిలో మోడల్ నటి దియా మీర్జా ఒకరు. ఈమె పర్యావరణ కార్యకర్త కూడా. మగవారే పూజారులుగా ఉండాలనే సనాతనవాదుల భావాలకు స్వస్తి పలికి ఈమె మహిళా పూజారి ఆధ్వర్యంలో పెళ్లి చేసుకుంది. హిందూ సంప్రదాయంలో కన్యాదానం, బిదాయి వంటి కార్యక్రమాల వల్ల మహిళ దానంగా ఇవ్వబడుతోంది కనుక ఆమె విలువ తగ్గిపోతోందని గ్రహించి అలాంటి సాంప్రదాయాలను వద్దనుకుందామి. మహిళలు తమ ఆలోచనలను వ్యక్తపరచి ధైర్యంగా సమాజంలో బతికే సమయం వచ్చిందని సందేశాన్ని ఇచ్చింది. ఈమె ప్రఖ్యాత వ్యాపారవేత్త వైభవ్ రేఖీని వివాహమాడింది. ♦

హక్కులు వాటంతటవే రావు

మన హక్కులు మనకు ఎవ్వరూ పక్షంలో పెట్టి అందించరు. మధ్యతరగతి విలువల మధ్య పెరిగిన స్వర భాస్కర్ స్వరమిది. ఈమె తల్లి పెళ్లి అయ్యాక భర్త ఇంటిపేరును స్వీకరించింది. కానీ న్యూ యార్క్ విశ్వవిద్యాలయంలో పీహెచ్డీ చేసే అవకాశం వచ్చి నప్పుడు బిడ్డలను తండ్రి దగ్గర ఉంచి వెళ్లింది. మహిళలకు ధైర్యం, నిర్ణయాలు తీసుకోగలిగిన చొరవ ముఖ్యమని చెబు తారు స్వర భాస్కర్. ఆడపిల్లల సమస్యలు, సామాజిక అంశాలపై నిత్యం తమ గళాన్ని వినిపించే నటి తాప్సీ కూడా చైతన్యవంతులైన మహిళలంటే భారతీయ మగవాళ్లకు భయమంటూ తన స్వరాన్ని వినిపించారు. వీరు రాళ్లు పడతాయని తెలిసినా ధైర్యంగా ఏ విషయానికైనా మాట్లాడతారు. మిగిలినవాళ్ల గురించి మనకెందుకు మనం బాగుంటే చాలదా? అనుకోరు ఈ యువతులు. సమస్యలపై ధిక్కార స్వరాన్ని అవకాశం వచ్చినప్పుడల్లా వినిపిస్తూనే ఉంటారు. ♦

మహారాష్ట్రలోని బీడ్ జిల్లాలో వెడిల్ బాలాఘాట్ కొండల మధ్య ఉన్న ధలసెరా. ఆ గ్రామానికి చెందిన 65 ఏళ్ల లక్ష్మీబాయి తన పాలం మధ్యలో నిర్మించుకున్న గదిలో ఒక మేక, రెండు కోళ్లను పెంచుకుంటూ జీవిస్తున్నారు. గత రెండేళ్ల నుంచి ఇక్కడ రైతుల ఆత్మహత్యల కారణంగా ఆమె కుటుంబం మొత్తం చిన్నాభిన్నమైంది. జిల్లాలోని వేలాది మంది రైతులలాగే, లక్ష్మీబాయి భర్త కూడా అప్పులు తీర్చలేక బావిలో దూకి ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. ఆమె కుమారుడు శివాజీ వ్యవసాయ కూలీగా పని చేసేవాడు. కానీ అతను కూడా ఒక రోడ్డు ప్రమాదంలో మరణించాడు. శివాజీ మరణించాక, ఆమె కోడలు నందా ఒకరోజు ఉదయం హఠాత్తుగా తన ముగ్గురు పిల్లలను వదిలిపెట్టి, ఎటో వెళ్లిపోయింది. అయితే ఈ కథ లక్ష్మీదో, ఆమె భర్తదో లేక ఆమె కుమారుడిదో కాదు. మరార్యుడా ప్రాంతంలో తీసుకున్న అప్పులు తీర్చలేక ఆత్మహత్య చేసుకున్న రైతుల పిల్లలది.

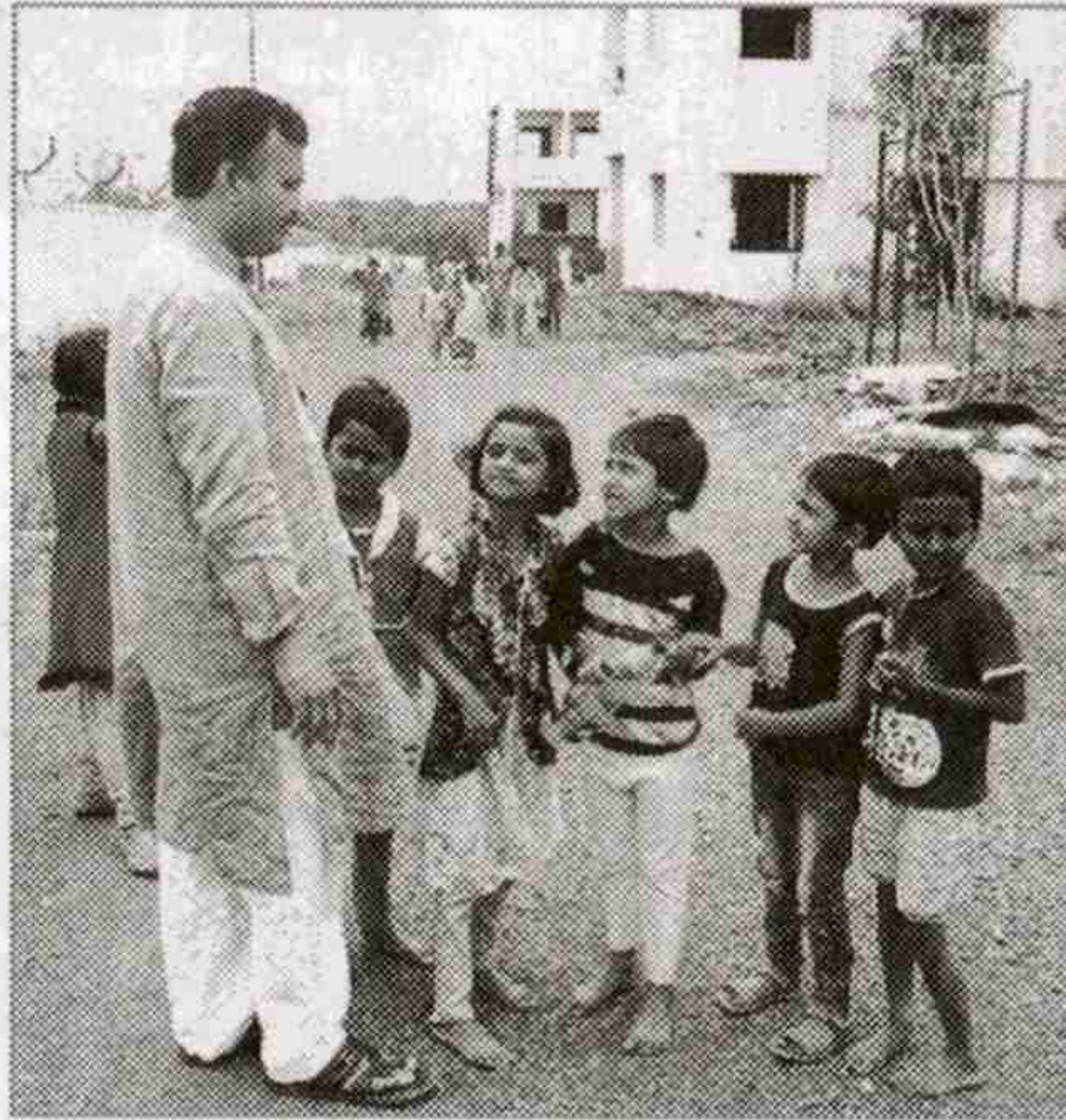
అవును.. అది శాంతివనమే

అ ప్రాంతంలో నిర్వహిస్తున్న 'శాంతివన్' అనే పాఠశాలలో చదువుకుంటున్న ఆ పిల్లలంతా ఇప్పుడు తమ కాళ్ల మీద తాము ఎలా నిలబడాలో నేర్చుకుంటున్నారు. లక్ష్మీబాయి 14 ఏళ్ల మనవడు సూరజ్ శివాజీ రావు, తన ఇద్దరు చెల్లెళ్లతో కలిసి బీడ్ జిల్లాలోని అరవి గ్రామంలో ఉన్న శాంతివన్ పాఠశాలలోనే చదువుకుంటున్నాడు. తల్లి వెళ్లిపోయాక సూరజ్ అత్తయ్య జిజాబాయి తన సోదరుడి పిల్లల ఆలనా పాలనా చూసుకున్నారు. ఆత్మహత్య చేసుకున్నవారి కుటుంబాల పిల్లల జీవితాల్లో 'శాంతివన్' ఆశాదీపాలు వెలిగిస్తోందని ఆమె తెలిపారు. 'మొదట ఈ పిల్లలు చాలా ఏడ్చేవాళ్లు. తాతయ్య, తండ్రి చనిపోవడం, తల్లి తమను విడిచిపోవడం.. ఇవన్నీ వాళ్లకు అర్థమయ్యేవి కాదు. వాళ్లు గ్రామమంతా తిరుగుతూ మా అమ్మ ఎక్కడికి వెళ్లిందని

అడిగేవాళ్లు. నాకేం చెయ్యాలో అర్థమయ్యేది కాదు. అప్పుడే మాకు శాంతివన్ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్ గురించి తెలిసింది. దాంతో ఈ పిల్లలను అక్కడ చేర్పించాం" అని జిజాబాయి తెలిపారు. అక్కడ తొమ్మిదో తరగతి చదువుతున్న సూరజ్ తో శాంతివన్ వ్యవస్థాపకుడు, ప్రధానోపాధ్యాయుడు దీపక్ నాగర్ గోజె. బాబా ఆమ్టే ప్రేరణతో దీపక్ 18 ఏళ్ల క్రితం ఏడున్నర ఎకరాల స్థలంలో శాంతివన్ ను ప్రారంభించారు. 'నేను బాబా ఆమ్టేను కలిసినప్పుడు నా వయస్సు 18 ఏళ్లు. ఆయనను కలిసిన తర్వాత నాకు - అందరూ వాళ్ల కోసం వాళ్లు జీవిస్తారు. కానీ ఇతరుల కోసం జీవించడంలోనే ఆనందం ఉంది అనిపించింది. నేను బీడ్ లోని బాలాఘాట్ ప్రాంతానికి చెందినవాణ్ణి. ఇక్కడ ప్రాంతం మొత్తం రాళ్లతో నిండి ఉంటుంది. ఏడాదికి ఒక పంటే పండుతుంది."

‘ఇక్కడ ప్రతి రెండో సంవత్సరం కరువు వస్తుంది. అందువల్ల ఇక్కడ వ్యవసాయం ఎప్పుడూ జూదమే. అందుకే రైతులు చాలా ఏళ్లుగా ఇక్కడ ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు. వాళ్ల పిల్లలు చదువులు ఆగిపోతే వాళ్లంతా ఏమైపోతారా అని ఆలోచించాను” అని దీపక్ తెలిపారు.

ఆ ప్రాంతంలో పేదరికం, నిరుద్యోగం ఎక్కువ కావడంతో ఆత్మహత్యలు మరింత పెరిగాయి. ఈ విష వలయాన్ని గుర్తించిన దీపక్ అలా ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతుల కుటుంబాలను గుర్తించి, వారి పిల్లలకు ఉచితంగా చదువు చెప్పడం ప్రారంభించారు. ‘ఇవాళ శాంతివనంలో సుమారు 8 వందల మంది విద్యార్థులు చదువుకుంటున్నారు. వారిలో 300 మంది హాస్టల్లో ఉంటున్నారు. ఈ 300 మందిలో 200 మంది పిల్లలు ఆత్మహత్య

చేసుకున్న రైతుల పిల్లలే” అని దీపక్ తెలిపారు.

ఈ పాఠశాలను దీపక్ ప్రభుత్వం నుంచి ఎలాంటి సాయం తీసుకోకుండా కేవలం కొద్దిమంది దాతల సాయంతో నడుపుతున్నారు. ఇక పిల్లలకు కావాల్సిన కూరగాయలు, ఆహారధాన్యాలు దీపక్ కుటుంబానికి చెందిన భూముల్లోనే పండిస్తున్నారు. సూరెజ్ కొన్నిసార్లు

ఇంటికి దూరంగా ఉన్నానని బాధ కలిగినా, ఇక్కడ నేను సంతోషంగానే ఉన్నాను. ఇక్కడ నాకు మంచి స్నేహితులు కూడా ఉన్నారు. నేను భవిష్యత్తులో డాక్టర్‌నో, ఇంజనీర్‌నో కావాలనుకుంటున్నాను” అన్నాడు. ఇక్కడే పెరిగిన పూజా అనే అమ్మాయి ప్రస్తుతం జిల్లా కేంద్రంలో కంప్యూటర్ కోర్స్ చదువుకుంటోంది.

20 ఏళ్ల పూజా తనలోని బాధను ఆమె తన మొహంలోని సంతోషం, తన ఉత్సాహం వెనుక దాచుకుంది. పూజాకు తమ ప్రాంతంలోని రైతుల జీవితాలను మెరుగుపర్చాలన్నది కోరిక.

తన కుటుంబం గురించి, చదువు గురించి చెబుతూ ఆమె, ‘మా నాన్న తీసుకున్న అప్పు తీర్చలేక పోయాడు. పూజా నేను మాస్టర్ డిగ్రీ చేసి, మంచి సంస్థలో ఉద్యోగం సంపాదించాలనుకుంటోంది. ♦

‘సుబ్బారావు.. ఎంత సేపు అయింది వచ్చి’ చదువుతున్న పుస్తకంలో నుంచి తలెత్తి

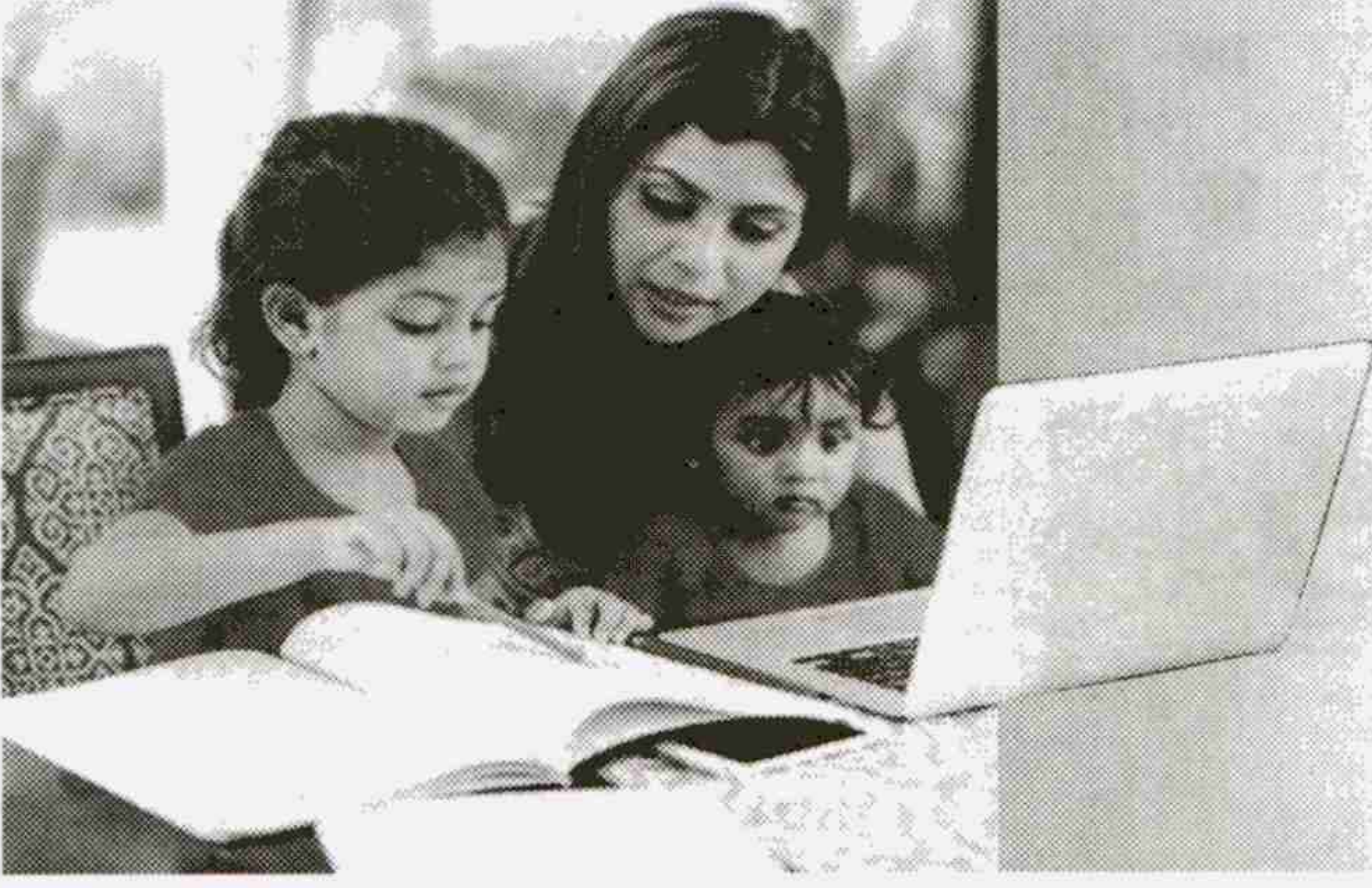
అడిగాను. ‘చాలాసేపు అయింది. ఏమిటి అంత దీక్షగా చదువుతున్నావ్. వచ్చిన వాళ్లను కూడా గమనించకుండా’ అని అడిగాడు సుబ్బారావు. తాళ్ల పత్రం అని ఒక పుస్తకం. దీంట్లో మన ఆచారాలకు సంబంధించి అర్థంపర్థం లేని వివరణలున్నాయి. నీకూడా ఒకటైండు చెప్పనా అని అడిగాను. చెప్పు అన్నాడు. పళ్లు తోముకునేటప్పుడు తూర్పువైపునకుగానీ, ఈశాన్యం వైపునకు గానీ తిరిగి కడుక్కోవాలట. ఆ దిశలు కామదేవునికీ, వనస్పతికీ చెందినవట. రోజు ప్రారంభం ఆ దిశలుగా ఉంటే ఆయా దేవతల కటాక్షం కలుగుతుందట. ‘మంచిదేగా’ అన్నాడు సుబ్బారావు. తూర్పువైపు తిరిగి ముఖం కడిగేటప్పుడు పుక్కిలించి ఏవైపున ఊయాలి అని నవ్వుతూ అడిగాను. తూర్పువైపునకే అన్నాడు. తూర్పు వైపు తిరిగి ఉమ్మేస్తే సూర్యుడికి కోపం వస్తుందిగానీ కటాక్షం రాదుగా అన్నాడు నవ్వుతూ. ఈశాన్యంవైపు తిరిగి ఉమ్మేస్తే ఆ దిక్కున ఉన్న దేవుడికి కోపం రాదా అని అడిగాను. కాబట్టి ఏ దిక్కుకు ముఖం పెట్టి పళ్లుతోముకోవాలన్నా ఆ దిక్కు దేవుడికి కోపం వస్తుంది అన్నాను. మరేం చేయాలంటావ్ అని అడిగాడు

అశాస్త్రీయ ఆచారాలు-1

సుబ్బారావు. ప్రతి చిన్న దినచర్యకూ ఏవో కొన్ని గీతలు గీసి ఆ గీతల మధ్య

నడవాలనడం దాని వివరణగా.. దేవుడికి కోపం వస్తే ఏదో జరుగుతుందని భయపెట్టడం లాంటివన్నీ మోసపు చర్యలు. దాన్ని అర్థం చేసుకో. ఎటుదిరిగి ముఖం కడుక్కున్నా. ఏవైపు ఎంగిలి పారబోసినా, ఏ పక్కన గోల్డ్ విరిసేరిసినా మన లాభ నష్టాలకు ఎలాంటి సంబంధం లేదు. అలాంటివి నమ్మాల్సిన అవసరం లేదని చెప్పాను. అవును అన్నాడు సుబ్బారావు. వీళ్లు చెప్పే అశాస్త్రీయ వివరణలకు సైన్య అంగీకరించిందనే తోకను కూడా తగిలిస్తున్నారు. మన పూర్వులు గమనించినదేమంటే అస్తమించే సూర్యుడు.. ఉదయించే సూర్యుడు అంతటి శక్తిగలవాడు కాదని, ఆ వాస్తవాన్ని సాయంత్రం ఆకాశం సూర్యుని దిక్కు ఎర్రబడి ఉండటం ద్వారా నిరూపించారు. ఆధునిక శాస్త్రం సైతం ఈ విషయాన్ని అంగీకరించిందని రాశారు. కానీ ఏ ఆధునిక సైన్సు ఉదయ సూర్యునికీ, సాయంత్రం సూర్యునికీ సైజుకీ, వెలుగుకూ తేడాలున్నాయని ఎక్కడా చెప్పలేదు. ఇలా రాయడం అంతా ఆధునిక సైన్సును వక్రీకరించడమే అన్నా నేను. అవును నువ్వు అన్నదే నిజం అని అంగీకరించాడు సుబ్బారావు

- కెఎల్ కాంతారావు

శరీరానికి వ్యాయామము ఎంత అవసరమో మెదడుకు చదవడం కూడా అంతే ముఖ్యం. ఒక సినిమా చూసినప్పుడు దానిని అందరూ చూస్తారు అందరు చూసే సీన్స్ కూడా ఒక్కటే. కానీ పిల్లలు ఒక పుస్తకాన్ని చదివేటప్పుడు ఆ కథలోని క్యారెక్టర్స్ గురించి దానిలోని వర్ణనలను అన్నింటినీ వారే ఊహించుకొని ఒక మంచి అనుభూతిని పొందుతారు. దీనివల్ల వాళ్ళ ఊహాశక్తి పెరుగుతుంది.

అమ్మా నాన్నల కోసం..

పుస్తక పఠనం అనేది చాలా ప్రాథమిక అవసరం. ఇది పిల్లల్లో సృజనాత్మకతను రచనలను ఆస్వాదించడానికి ఒక మార్గం. పుస్తకపఠనం విద్యకు వెన్నెముక. ఈ రోజుల్లో పిల్లలు చాలామంది పుస్తకాన్ని చదవడానికి బదులుగా వీడియో గేమ్ ఆడటానికి లేదా టీవీ చూడటానికి ఇష్టపడతారు. ఆధునిక తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలు పుస్తకాలు చదివే అలవాటును ఎలా పెంచుకోవాలో అనే దానిపై సరిగా దృష్టి పెట్టడం లేదు కనుక పిల్లల్లో పుస్తక పఠనం అలవాటు అభివృద్ధి కావాలంటే దానికి ఒక సమయము అంకితభావం అవసరం. పుస్తకాలు రోజు పిల్లలు చదవడం వలన వాళ్ళ మైండ్ కాన్సెంట్రేట్ గా ఉండడానికి ట్రైన్ అవుతుంది, దాని వలన పిల్లల మెమరీ పవర్ మరియు కాన్సెంట్రేషన్ పవర్ పెరుగుతుంది. “rome is not built in a day” పిల్లలకు చిన్నప్పటి నుండే పుస్తకాలు చదవడం అనే అలవాటు మెల్లిమెల్లిగా అలవరచాలి. వయసుతో పాటు వాళ్ళ తెలివితేటలు వృద్ధి చెంది వాళ్ళ మేధాశక్తి దేశాభివృద్ధికి కూడా

ఉపయోగపడటమే కాక మంచి పౌరులుగా అవుతారు.

పుస్తక పఠనం అనే ఒక మంచి అలవాటును దానిని పిల్లలు బాల్యం నుండి తప్పక అలవరుచుకోవాలి. మంచి పుస్తకం నుంచి పిల్లలు ఎంతో సమాచారాన్ని సేకరిస్తారు. ఒక్కసారి పిల్లలు పుస్తకాలు చదవడం మొదలు పెట్టారంటే వాళ్ళ చుట్టూ ఉన్న ఈ ప్రపంచాన్ని గురించి ఎంతో అనుభవాన్ని పొందగలుగుతారు. పిల్లలు పుస్తకాలను చదవడం అనే అలవాటు ను ప్రేమించారంటే దానికి ఇక బానిసలై పోతారు. మంచి పుస్తకాలను చదవడం వలన పిల్లలలో డ్రైన్ కూడా తగ్గుతుంది. పిల్లలు రోజులో కొద్దిసేపైనా పుస్తకాలు చదవడం మూలంగా మెదడు ఎంతో చురుకుగా ఉంటుంది.

పుస్తకాన్ని మించిన మంచి స్నేహితుడు లేడు. బోర్ కొట్టిన, బాధలో ఉన్న, ఒంటరిగా ఉన్న, భయం వేసినా, ఒక మంచి పుస్తకం చదివితే చాలు అన్ని మర్చిపోతాం కూడా. చెప్పాలంటే పుస్తకాలు ఎప్పుడైనా ఏ టైం లో నైనా మన

మనస్సును ఒక మంచి మూడ్ లోకి తెచ్చేస్తాయి అంతే. పుస్తకాలు మంచి మార్గం చూపించే మార్గదర్శకాలు. జీవితానికి అవసరమైన పాఠాలను, ఆలోచనా శక్తిని, ఊహాశక్తిని, మంచి చెడులను బేరీజు వేసుకో గలగడం, భాషను దాని లోని పదాలను అభివృద్ధి చేసుకుని వ్యాకరణ దోషాలు లేకుండా అందంగా మాట్లాడటం రాయటం, ఇవన్నీ కూడా ఒక పుస్తకాలు చదవడం వలన మాత్రమే పిల్లలకు సాధ్యపడుతుంది. పుస్తకాలు పిల్లలకు దేశం యొక్క సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, కళలు, చరిత్ర, భూగోళ పరిస్థితులు, ఆరోగ్య, మనుషుల మనస్తత్వాలు ఇలా ఎన్నో అనేక విషయాల సమాచారాన్ని, నాలెడ్జుఅందిస్తాయి. మంచి పుస్తకాలు చదవడం వలన అవి పిల్లలను ఒక అందమైన ప్రపంచంలోనికి తీసుకుని వెళ్లి పిల్లల మెదడుకు మనసుకు ఆనందాన్ని, ఆహ్లాదాన్ని కలగ చేయడమే కాక పిల్లలలో ఉన్న ఒత్తిడిని తగ్గిస్తుంది. : పుస్తక పఠనం అనే అలవాటు పిల్లల తరగతి చదువులలో మాత్రమే →

కాకుండా వాళ్ళ జీవితాలలో కూడా ఎంతో విజయాలు సాధించడానికి తోడ్పడుతుంది. కొంతమంది పిల్లలు పుస్తకాలు చదవడానికి చాలా ఇష్టపడతారు. మరి కొంతమంది పిల్లలు పుస్తకాలు చదవడానికి ఇష్టం చూపరు వారికి చదవడమంటే ఒక కష్టమైన పనిగా, బోర్గా ఫీల్ అవుతారు.

1. తల్లిదండ్రులు పిల్లలు ఇంటివద్ద పుస్తకాలు చదవడానికి ప్రోత్సహించి పుస్తకాలపై ఆసక్తిని కలిగించాలి . పుస్తకాలు చదివితే వచ్చే ఫన్ ఏమిటో పిల్లలకు తెలిసేటట్లు చేయాలి .

2. ఇంట్లో పిల్లలు కూర్చుని పుస్తకాలు చదవడానికి అవసరమైన వాతావరణాన్ని కలిగించాలి . ఒక షెల్ఫ్ లో పిల్లలకు అవసరమైన పుస్తకాలు, చిన్న చిన్న కథల పుస్తకాలు దేశనాయకుల పుస్తకాలు లాంటివి అమర్చి ఉంచి పిల్లలు రోజులో కనీసం కొద్దిసేపైనా ఆ పుస్తకాలను చదివేటట్లు ప్రోత్సహించాలి.

3. బయటకి వెళ్ళినప్పుడు సినిమా పోస్టర్ పైన ఉన్న పేర్లను, అంగళ్ళ

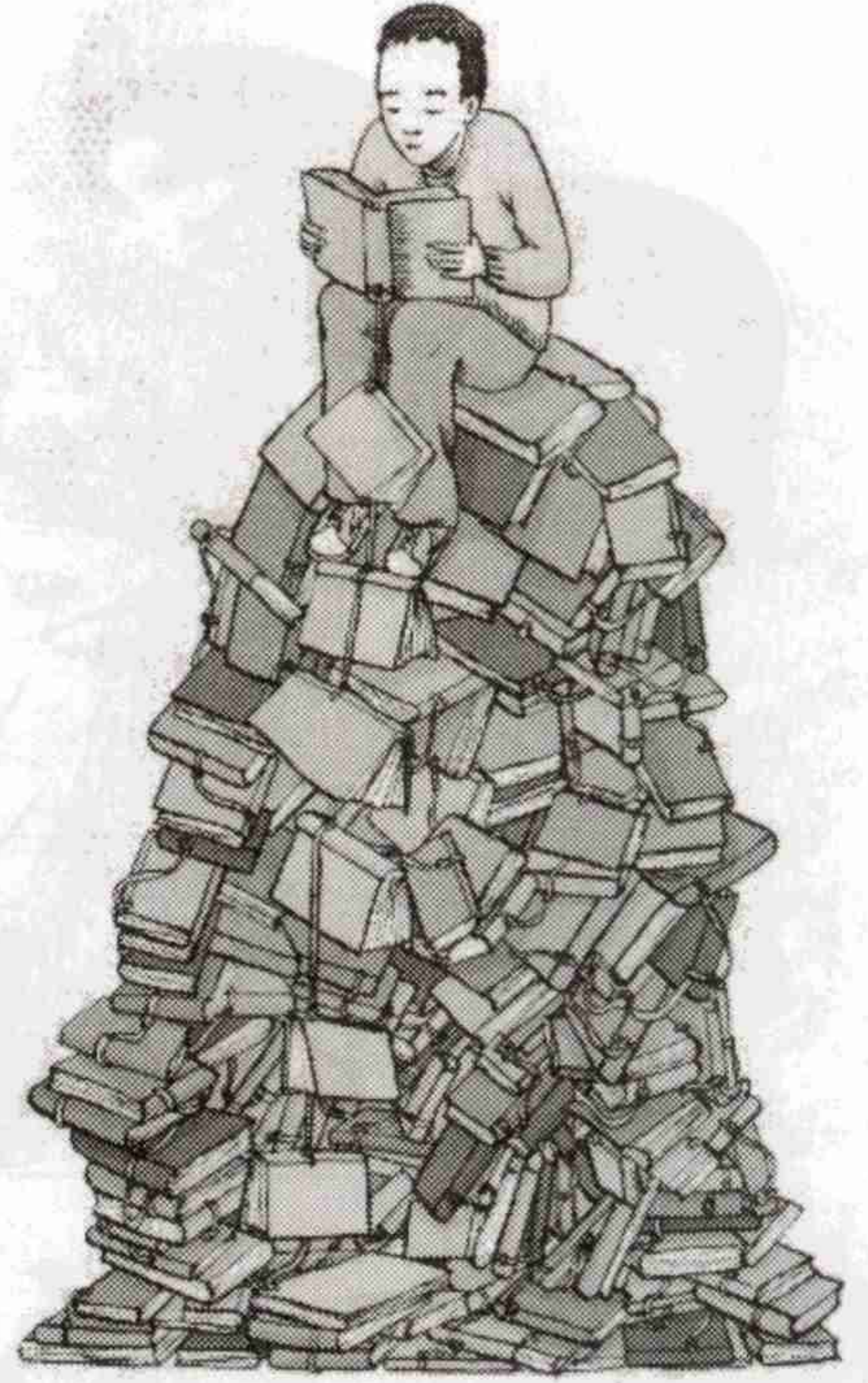
పైన ఉన్న పేర్లను ఇలా కనపడిన ప్రతి చోట పిల్లల చేత వాటిని చదివించాలి.

4. తల్లిదండ్రులు పిల్లలకు ఒక రోల్ మోడల్ గా ఉండాలి అంటే ప్రతి రోజు తల్లిదండ్రులు వార్తాపత్రికలను, వార పత్రికలను పిల్లల ముందు చదవాలి.

5. తల్లిదండ్రులు పిల్లలు చదివేటప్పుడు వచ్చే తప్పులను సరి చేస్తూ వారి నిజ జీవితాలలో వారు ఎదుర్కొన్న అనుభవాలను పిల్లలకు ఉదాహరణలుగా చెప్పడం మూలంగా కూడా పిల్లలకు చదువుపై ఆసక్తి పెరుగుతుంది

6. బడిలో తరగతి పుస్తకాలు చదవడమే కాదు ఇంట్లో కూడా వాళ్ళకు నచ్చిన కథల పుస్తకాలు పిల్లలు చదువుకోవడానికి అవకాశాన్ని సమయాన్ని కల్పించడం వలన

7. దగ్గరలో ఉన్న లైబ్రరీకి పిల్లలను తీసుకుని పోవడం వాళ్ళకు లైబ్రరీలో మెంబర్షిప్ కార్డ్ ఇప్పించడం అక్కడ వారికి ఇష్టమైన పుస్తకాలు ఎంపిక చేసుకుని చదవడం లేదా ఇంటికి తీసుకుని వచ్చి చదవడం

, ఇలా చేయడం వలన కూడా పెద్దలు పిల్లలలో పుస్తకపఠనం పై ఆసక్తిని పెంచవచ్చు.

పిల్లలు పుస్తక పఠనం అనే అలవాటు వలన మంచి జ్ఞానాన్ని పొంది రేపు వారి జీవితాలను ఆనందమయం చేసుకోవడమే కాక మంచి నాయకులుగా కూడా కాగలరు. ♦

వేధింపులకు శిక్ష పడాలి

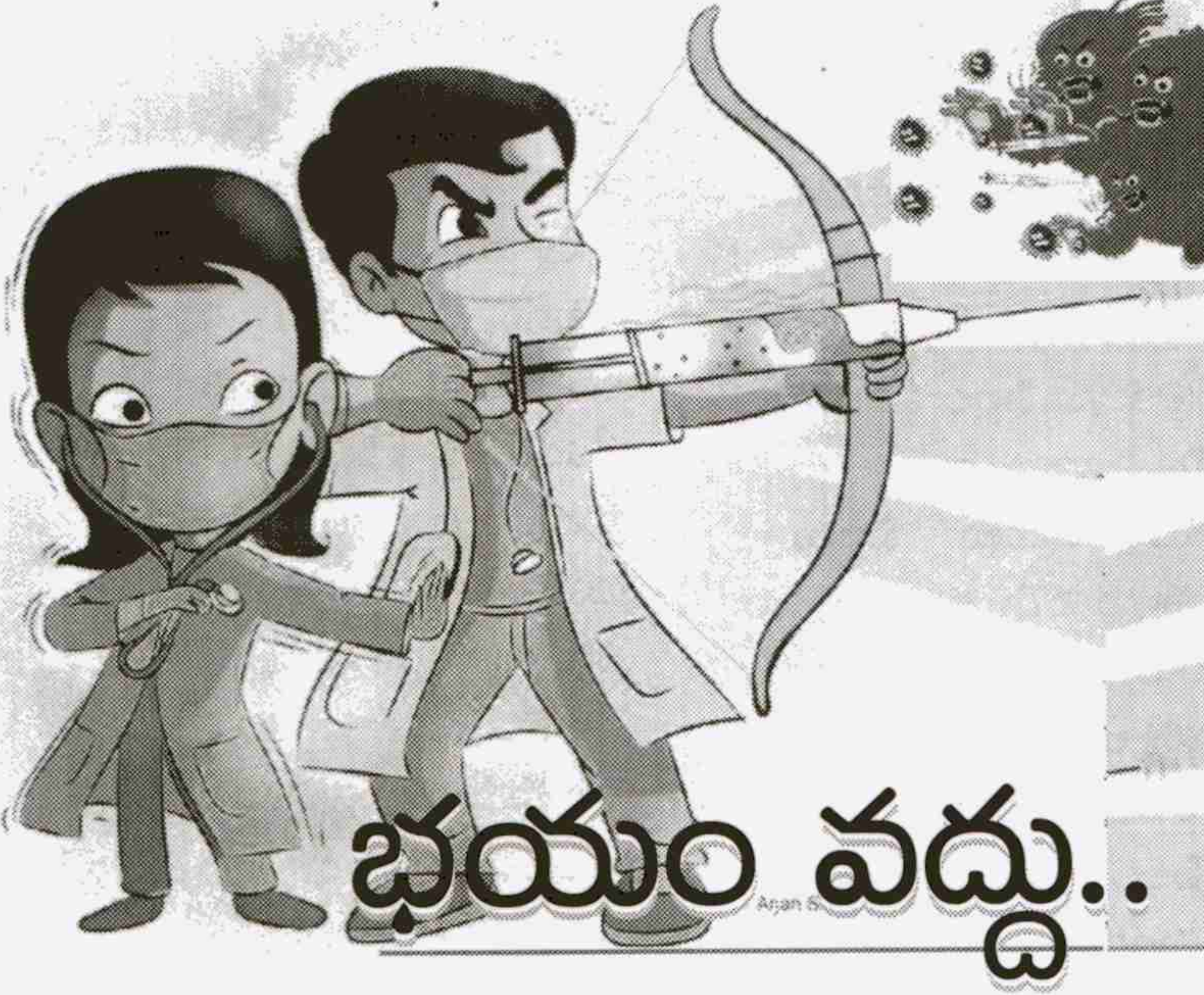
మహిళలపై అకృత్యాలకు అడ్డాగా ఉత్తరప్రదేశ్ ఉంది. ఈ మధ్య కాలంలో హరిద్వార్-పూరి ఉత్కళ రైల్వేలో ప్రయాణిస్తున్న నలుగురు క్రైస్తవ మహిళల పట్ల ఏబీవీపీ భజరంగదళ్ కార్యకర్తలు యూపీలోని ఝాన్సీ సమీపంలో మత ప్రచారం చేస్తున్నారంటూ వేధించి వారిని బలవంతంగా రైల్వేలో నుంచి

దించేశారు. ఈ ఘటనపై కేరళ ముఖ్యమంత్రి పినరయ్ విజయన్ ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు.

ఆధార్లు, ఐడీలు చూపిస్తున్నా అవి నకిలీవి అని వీరిని మగ పోలీసులే బలవంతంగా దింపేశారు. అక్కడ మత మార్పిడులు ఏమీ జరగలేదని, ఆ నలుగురు మహిళలు పుట్టుకతోనే క్రైస్తవులని, ఝాన్సీ రైల్వే

పోలీస్ సూపరింటెండెంట్ నయీం ఖాన్ మన్నూరీ తెలిపారు. ఇటువంటి సంఘటనలు భారతదేశ మత సంయమనం, సంప్రదాయాన్ని మసకబారుస్తుంది.

ఇటువంటి దురాగతానికి పాల్పడినవారిపై తక్షణం కేసు పెట్టి అరెస్టు చేయాలని ఐదవ రాష్ట్ర అధ్యక్ష, కార్యదర్శులు బి.పుణ్యవతి, డి.రమాదేవి డిమాండ్ చేశారు. ఈ వేధింపుల ఘటనకు ప్రమేయం ఉన్న వారిని త్వరలోనే అరెస్టు చేస్తామని కేంద్ర హోంమంత్రి హామీ ఇచ్చారు. ♦

కోవిడ్ నియంత్రణకు టీకా గురించి మనలో కొన్ని భయాలూ, అపోహలూ ఉన్నాయి. అమ్మో.. ఈ వ్యాక్సిన్ వేసుకుని కొందరు చనిపోయారు. జ్వరం, ఆయాసం, జలుబు.. చాలా ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి. పెద్ద వయస్సు వారికి ఈ రకమైన దుష్ప్రభావాలు మరి ఎక్కువగా ఉన్నాయి. వేసుకుంటే రిస్క్ అవుతుందేమో. ఇంత కష్టపడి వ్యాక్సిన్ వేయించుకోవాలా? వద్దు. దీన్ని ఇలాగే వదిలేద్దాం. తొందరెందుకు? మనం మూలన పడితే ఇంట్లో చూసేవాళ్లు ఎవరూ ఉండరని చాలా మంది అభిప్రాయం. ఈ అపోహను పటాపంచలు చేసేదే ఈ కథనం..

వ్యాధి నుంచి రక్షణ టీకా

వ్యాక్సిన్ కూడా వైరస్. అది శరీరానికి వెలుపలిది. అందుకే అది శరీరంలోకి ప్రవేశించినప్పుడు దానిని ఎదుర్కోడానికి మన శరీరం యాంటీ బాడీస్ ఉత్పత్తి చేస్తుంది కరోనా టీకా వేసుకోవడం వల్ల వచ్చే కొన్ని దుష్ప్రభావాల కంటే ఆ వ్యాధి చాలా ప్రాణాంతకమైనదని మనం అర్థం చేసుకోవాలి. “కోవిడ్ టీకా వ్యాధి నుంచి రక్షణ అందించి మన ప్రాణాలు కాపాడుతుంది”. కరోనా టీకా వేయించుకున్న తర్వాత చిన్నచిన్న దుష్ప్రభావాలు కనిపించడం మామూలే. వ్యాక్సిన్ పని చేస్తోందనడానికి అవి ఒక సంకేతం కూడా కావచ్చు. రోగనిరోధకత వచ్చిన తర్వాత కాస్త జ్వరం, ఆయాసం, నొప్పి, అలసటగా అనిపించవచ్చు. టీకా వేసుకున్న ప్రతి ఒక్కరిలో ఈ లక్షణాల్లో ఒక్కటిగానీ, అన్నీగానీ

లేదంటే అసలు ఏదీ లేకపోవడం గానీ ఉండచ్చు. కానీ, ఈ సైడ్ ఎఫెక్ట్స్ అన్నీ సాధారణంగా కొన్ని నిమిషాలు, గంటలు లేదా కొన్ని రోజుల్లో తగ్గిపోతుంటాయి. కోవిడ్ వ్యాక్సిన్ తీసుకున్న కొన్ని నిమిషాల్లో, గంటల్లో తీవ్రమైన అలర్జిటిక్ రియాక్షన్ కూడా ఉంటుందని, అందుకే వేసుకున్నవారు అప్రమత్తంగా ఉండాలని వైద్య నిపుణులు సూచిస్తున్నారు. అయితే అలా చాలా అరుదుగా జరుగుతోందని నిరూపితమయ్యింది. అలర్జి హిస్టరీ ఉన్న వారిలో ఇలాంటి రియాక్షన్లు కనిపించాయి. కానీ, కరోనా టీకా వేసుకునేవారిలో అరుదుగా ఈ అలర్జిక్ రియాక్షన్లు వస్తున్నాయి. కరోనా టీకా వేసుకున్న తర్వాత ఈ సైడ్ ఎఫెక్ట్స్ కనిపించడం సాధారణంగా జరిగేదే. దాని గురించి కంగారు పడాల్సిన అవసరం లేదని

వైద్య నిపుణులు అంటున్నారు.

“శరీరం తనను రక్షించుకోడానికి ఒక మంటలాంటి చర్యను కలిగిస్తుంది. అది మన శరీర ఉష్ణోగ్రత పెరిగేలా, ఒళ్లు నొప్పులు, తలనొప్పి వచ్చేలా చేస్తుంది. కరోనా టీకాకే కాదు, ఏ టీకా వేసుకున్నా అలా జరగడం ఒక సాధారణ ప్రక్రియ” అన్నారు. దీనిని బట్టి.. ఒక్క టీకా వేసుకోవడం వల్లే కాదు, ఏవైనా మందులు వేసుకున్నా, ఏవైనా తిన్నా కూడా కొన్ని ప్రతికూల ప్రభావాలు కనిపిస్తాయని మనం ఊహించవచ్చు. కోవిడ్ వ్యాక్సిన్ పనిచేస్తోంది అనడానికి ఇలాంటి రియాక్షన్లు ఒక సంకేతం లాంటివి. అలాంటి ఏ లక్షణాలైనా సాధారణంగా రెండు మూడు రోజుల్లో తగ్గిపోతాయి.

కోవిడ్ మొదటి డోసు మధ్యరకం రోగనిరోధక స్పందనను →

ఉత్పత్తి చేస్తుంది. రెండో డోస్ దానిని బలోపేతం చేస్తుంది. అంటే, రెండోది మరింత బలమైన ప్రతిస్పందన కలిగేలా చేస్తుంది. రెండో డోసు తర్వాత కొన్ని సైడ్ ఎఫెక్ట్స్ కనిపించడానికి కారణం అదే. రోగులకు టీకా గురించి ఉన్న అవగాహనను బట్టి ఆ లక్షణాలను పెద్దవి చేసి చెప్పడం కూడా జరుగుతుంటుంది. చాలా మంది రోగులు వ్యాక్సిన్ వేసుకునే సమయంలో భయపడతారు, కంగారు

పడిపోతారు. దాంతో నొప్పి తక్కువే ఉన్నా, అది చాలా తీవ్రంగా ఉందని వాళ్లు భావిస్తారు. దానికి మానసిక స్థితి కూడా ఒక కారణం కావచ్చు. జ్వరానికి వేసుకునే పారాసెటమాల్, బ్యూఫ్రెన్ లాంటి మందులు వ్యాక్సిన్ సైడ్ ఎఫెక్ట్స్ నుంచి ఉపశమనం అందిస్తాయని, అయితే, వాటిని వేసుకునే ముందు డాక్టరును సంప్రదించడం మంచిదని నిపుణులు చెబుతున్నారు. ముందు జాగ్రత్త కోసం టీకా వేసుకునే ముందే అలాంటి

మందులు వేసుకోవడం మంచిది కాదు. టీకా వేసుకున్న తర్వాత ఏదైనా అసౌకర్యంగా అనిపిస్తే వ్యాక్సిన్ వేసిన చోట శుభ్రమైన ఒక తడి టవల్ పెట్టడం, టీకా వేసిన చేతిని కదిలించడం, కాస్త వ్యాయామం చేయడం లాంటివి చేయవచ్చు. టీకా వేసుకున్నాక మీకు జ్వరంగా ఉంటే ద్రవ పదార్థాలు ఎక్కువగా తీసుకోవడం, తేలికగా ఉండే దుస్తులు వేసుకోవడం కూడా మంచిదని చెబుతున్నారు వైద్య నిపుణులు. ♦

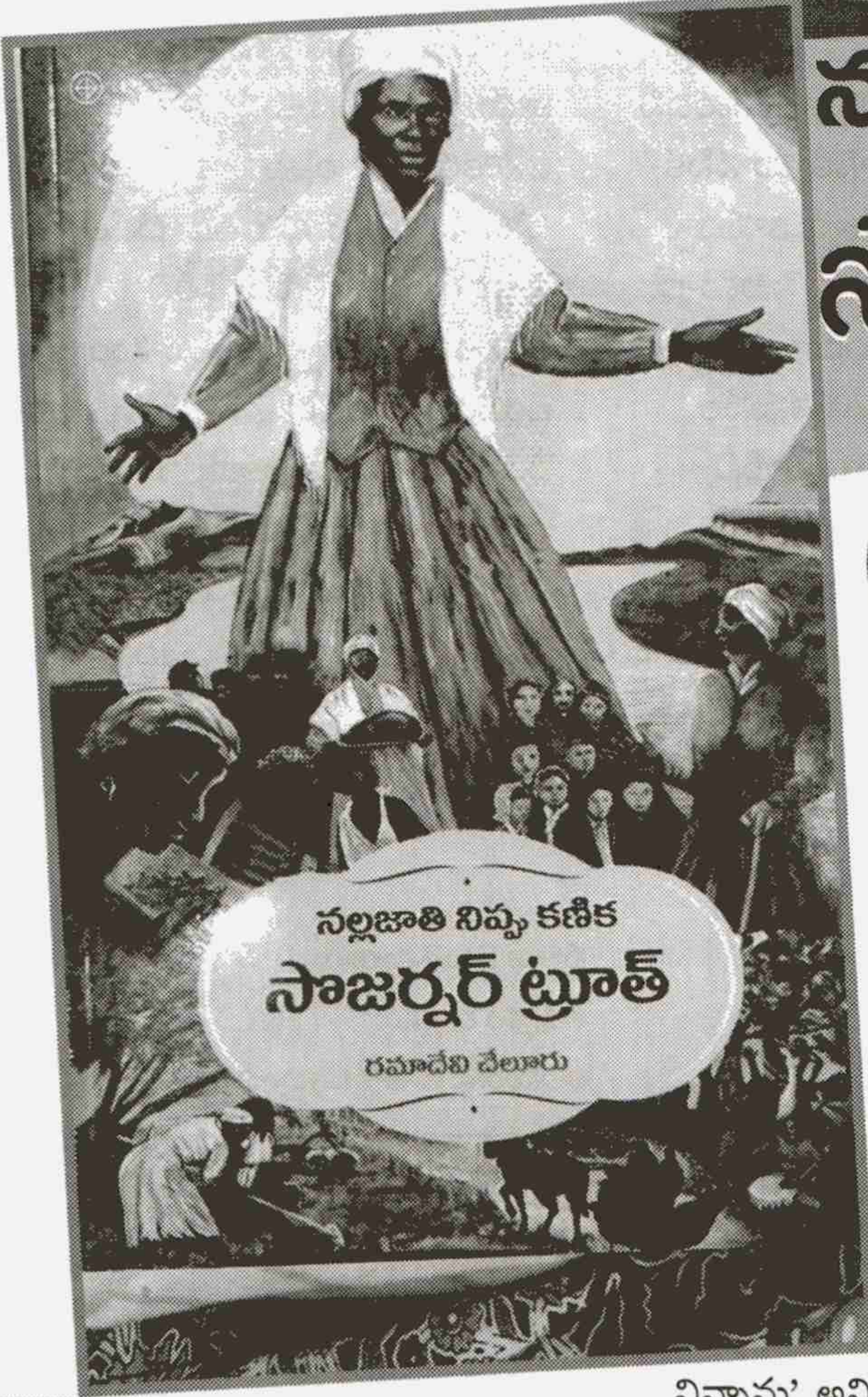
పో!

అమ్మకుంటూ పో
కనబడినదాన్నల్లా
కొనబడే దాన్నల్లా
అమ్మకుంటూ పో
పో
సముద్రాల్ని పర్వతాల్ని
నదుల్ని సారవంతమైన
ఆకుపచ్చని నేలల్ని
సకల జీవరాశి విలసిల్లే అడవుల్ని
దేశాన్ని
దేశం నిండా నివసిస్తున్న కలల్ని
పో
అమ్మకుంటూ పో
ఈ దేశ సంపద
నీ తాత జాగీరే అనుకుంటున్నావు
ఈ దేశ ప్రజల రక్తం, చెమట, కన్నీళ్లు
నీ సొంత ఆస్తిగానే పరిగణిస్తున్నావు
పో
అమ్మకుంటూ పో
అమ్మగలిగే దమ్మా
ధైర్యాన్నిచ్చిందెవరో
నీకు స్పష్టంగానే తెలుసు
దేశాన్ని అమ్మకపు సరుకు చేసిన
నీ అభిజాత్యం సంగతి

ప్రపంచానికి తెలుసు
పో
అమ్మకుంటూ పో
ఈ దేశ యువతరం యొక్క
ఉక్కు సంకల్పాన్ని
సృజనకారుల చైతన్యశీలతని
కర్షకులూ కార్మికుల ఆకుపచ్చని కలల్ని
చివరికి నిను కన్న అమ్మనీ
నువు పుట్టిన నేలనీ
నువు తాగే నీటిని
నువు పీల్చే గాలినీ
అమ్మకానికి పెట్టు
పో
అమ్మకుంటూ పో
తమ చేతుల్లోని ఆయుధాన్ని
నీ చేతుల్లో పెట్టిన రోజే
ఈ దేశం అమ్మకపు సరుకైందన్న సంగతి
ప్రజలు ఆలస్యంగా తెలుసుకున్నారు
అయినా
మించిపోయిందేమీ లేదు
సముద్రాలు ఉప్పొంగుతాయి
నదులు పోటెత్తుతాయి
పర్వతాలు లేచి నిలబడతాయి
అడవులు గర్జిస్తాయి

ప్రజలు గొంతెత్తుతారు
అమ్మకం దార్లను
తరిమికొట్టే రోజొకటొస్తుంది
కొనుగోలుదార్ల పని పట్టే
యుద్ధానికి తెర లేస్తుంది
ఈ దేశమేమీ ఒకరి
తాత సొమ్ము కాదు
ఉక్కును కరిగించగలిగే
సత్తా కలిగున్న ప్రజకు
ఐదేళ్లకోసారొచ్చిపోయే
తుక్కొక లెక్కా
కరిగిస్తారు
కోల్పోతున్న జాతి సంపదలను
కాపాడుకునేందుకు
ఉక్కు కొలుములై రాజుకుంటారు
ఉక్కు కత్తులను పదును పెడతారు
పో
అమ్మకుంటూ పో
అమ్మకందార్లను మట్టి కరిపించే
ఉక్కు సంకల్పమొకటి
ఈ దేశ చిత్రపటం మీద
ఎర్ర సిరాతో తప్పక
అందరైన్ చేయబడుతుంది

- చిత్తలూరి

నల్లజాతి నిప్పు కణిక సాజర్నర్ ట్రూత్

కొన్ని జీవిత చరిత్రలు చదువుతుంటే

అందులో ఉన్న తీపికి కారణం ఆ పుస్తకం రాసిన రచయిత ప్రావీణ్యమా లేక ఆ చరిత్రకు

సంబంధించిన మనిషి జీవనంలో ఉన్న గొప్పదనమా అనే సందేహం వస్తుంది. అసాధారణమైన బ్రతుకులను అక్షరాల కూర్పులోకి దించేటపుడు తప్పకుండా ఆ రచయిత అసంతృప్తికీ, అసౌకర్యానికి గురి అవుతాడు. ఎంత, ఎలా రాసి ఆ జీవితానికి పరిపూర్ణ న్యాయం చేకూర్చగలమో అనే మీమాంస తప్పకుండా కలుగుతుంది. అలాంటి ఇబ్బందే 'నల్ల జాతి నిప్పు కణిక సాజర్నర్ ట్రూత్' పుస్తకం రాసిన చేలూరి రమాదేవి తప్పకుండా పడి ఉంటారు.

ను నువ్వు స్త్రీవి కావు. స్త్రీలు ఇంత యధేచ్ఛగా, నిస్సంకోచంగా పురుషులతో బాటు తిరగలేరు. నువ్వు స్త్రీ అని నిరూపించుకోవాలంటే స్త్రీల ముందు నీ ఎదను ప్రదర్శించు' అన్న శత్రువుల మాటలకు నిండుసభలో స్త్రీ పురుషులందరి ముందు తన ఎదను ప్రదర్శించి 'దీని వలన స్త్రీగా నేను అవమానం పడటం లేదు. ఆ అవమానం మీదే అంటూ ఎద్దేవా చేసి వెళ్ళిన పందొమ్మిదవ శతాబ్దపు బానిసోద్యమకారిణి, నల్లజాతి మహిళ సాజర్నర్ ట్రూత్. 'మీరు ప్రెసిడెంట్ కాక ముందు మీ పేరు వినలేదు' అని అబ్రహం లింకన్ తో అనగలిగి, 'నేను ప్రెసిడెంట్ కాకముందే మీ గురించి

విన్నాను' అని ఆయన నుండి ప్రశంసలు అందుకోగలిగింది. స్త్రీల హక్కుల స్పృహను అసలైన అర్థంలో గ్రహించిన మొదటి తరం స్త్రీ వాదిగా, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలలో జరిగిన సివిల్ వార్లో యూనియన్ సైన్యానికి నైతిక మద్దతు ప్రకటించిన మానవతావాదిగా, బానిసత్వం నిషేదించిన తరువాత ఫ్రీ స్టేట్ లో జైళ్ళు, ఆసుపత్రుల నిర్వహణ బాధ్యత వహించిన సంస్కరణవాదిగా, విముక్తులైన నల్లజాతి వారికి భూమి కోసం అడిగిన ఉద్యమకారిణిగా, చదవటం రాయటం రాకుండానే 'నేరేటివ్ ఆఫ్ సాజర్నర్ ట్రూత్ ఏ నార్తన్ స్లేవ్' అనే పుస్తకానికి రచయిత్రిగా - ఆమె తన ఇరవై ఏడో ఏట నుండి మరణించే వరకు (85వ

ఏట) బహుదిశ ప్రయాణాలు చేసింది. ఎక్కడ అణచివేత ఘనీభవించి ఉందో అక్కడకు పరుగులు తీసింది.

1826లోనే ముందుగా ఆమెకు లభించిన స్వేచ్ఛను అప్పటికింకా విముక్తి కానీ తన తోటి నల్ల జాతి ప్రజల కోసమే అంకితం చేసింది. బాధాకర వైయుక్తిక అనుభవాలు ఆమెను కుటుంబం నుండి బయట వేసి విశాల ప్రపంచానికి పరిచయం చేశాయి. అయితే ఈ రూపాంతరం మొదట ప్రాథమికంగా (మత ప్రచారకురాలిగా) మొదలై సొంత అనుభవాలతో పరిణితి చెంది సొగసైన రూపం తీసుకొన్నది. మత ప్రచారకురాలిగా ఆమెకు కలిగిన చేదు అనుభవాలను అంత కంటే ఉన్నతమైన దారులు వెదుక్కోవటానికి

ఉపయోగించుకొన్నది కానీ భయపడి వెనకడుగు వేయలేదు. దేవుడాక్కడే తన కష్టాలు గట్టెక్కించగలడనే చిన్నప్పటి నమ్మకం నుండి బయట పడి నల్ల ప్రజల విముక్తికి తామే నడుం కట్టాలనే వరకు వెళ్లగలిగింది. తన కొడుకు కోసం మొదలు పెట్టిన పోరాటాన్నినల్ల జాతి విముక్తి దాకా కొనసాగించింది.

‘సోజర్నర్ ట్రూత్’ అని పిలవబడే ఈ కథానాయకురాలి అసలు పేరు ఇసాబెల్లి. సోజర్నర్ (సంచారిణి) పేరుతో ఆమె సంచారం అమెరికా ఖండంలో ఒక రాష్ట్రం నుండి ఇంకో రాష్ట్రానికి, ఒక సమస్య నుండి మరొక సమస్యకు జరిగింది. ఆ సంచారం ఒక ‘ట్రూత్’ (వాస్తవం) కోసం అన్వేషణే. ఆమె చేసిన ఇతర పోరాటాలు అన్నీ ఒకేత్తు అయితే బానిసోద్యమకారిణిగా ఆమె పడిన కష్టం, చేసిన సాహసం ఇంకొక ఎత్తు.

బానిసత్వం నుదుటి రాత కాదు, మానవుల స్వార్థ దుండగం అనే స్పృహ కలిగించటానికి ఆమె తిరగని ప్రాంతం లేదు. దక్షిణ రాష్ట్రాల నుండి ‘అండర్ రైలు మార్గం’ ద్వారా బానిసలను కెనడాకు తరలించటం అంటే ప్రాణాలను ఫణంగా పెట్టటమే. నిజానికి అది రైలు మార్గం కాదు, రహస్య పద్ధతుల తరలింపు మార్గం. ఆ కార్యంలో ఇతరులతో బాటు ఆమె అహోరాత్రులు పాలు పంచుకొన్నది. చికాగో లైబ్రరీ నుండి చేలూరి రమాదేవి ఈ వీరగాథను బయటకు తీయనట్లయితే నల్లజాతి ప్రజలు గడిపిన వేదనభరితమైన దుర్భర జీవితం పుస్తకాల్లో కేవలం కరుణరసంతో, కళ్లనీళ్ళు తెప్పిస్తూ కాగితాలు తడిపి వేసే పని మాత్రమే చేసేది. వారి దుఃఖం పురుష వాహిక ద్వారా మాత్రమే తెలిసి ఆనాటి నల్లజాతి తల్లులు పడిన కడుపుకోతకు సరియైన వ్యక్తికరణ ఉండేది కాదు. పందొమ్మిదవ శతాబ్దంలో ప్రపంచంలో అట్టడుగు వర్గానికి, జెండరుకూ చెందిన నల్ల జాతి మహిళ ‘సోజర్నర్ ట్రూత్’ తెల్ల జాతి మీద ప్రకటించిన ధిక్కారానికి తెలుగు పాఠకలోకంలో వెలుగు పడేది కాదు. స్ట్రీట్ కారులో ఆమెకు జరిగిన అవమానానికి ప్రతీకారం తీర్చుకోవటం దగ్గర నుండి ఓటుహక్కు పొందే దాకా.. బానిసల ఉల్లాసాన్నీ సొంత ఆలోచననూ భరించలేని దౌర్జన్యాన్ని ఎదిరించటం దగ్గరనుండి యజమానుల చేతిలో అమ్ముడైన తన కొడుకుని తిరిగి పొందటం వరకూ ఆమె చేసిన అలుపెరుగని పోరాట వివరాలు మన దరిదాపులకు కూడా చేరేవి కాదు. 1993లో మహిళామార్గం ప్రచురించిన ‘నల్ల జాతి నిప్పు కణిక సోజర్నర్ ట్రూత్’ పుస్తకాన్ని హెచ్బిటీ పునర్ముద్రించింది. ♦

‘మహా’ శివంగి!

మహారాష్ట్రలోని అమరావతి జిల్లాలో ఫారెస్టరేంజి

ఆఫీసర్ గా విధులు నిర్వహించే దీపాలీ చవాన్ అటవీ మాఫియా వెన్నులో వణుకు పుట్టించి శివంగిగా పేరు తెచ్చుకున్న ధీశాలి. అంతటి ధైర్యసాహసు ఉన్న దీపాలీకి ఆత్మహత్య చేసుకోవాల్సిన అగత్యం ఏర్పడింది.

ఐఎఫ్ఎస్ ఆఫీసర్ దీపాలీపై ఉన్నతాధికారి అయిన శివకుమార్ శారీరకంగా, మానసికంగా తీవ్రమైన వేధింపులకు గురిచేశారు. గర్భవతిగా ఉన్న దీపాలీని ఆరోగ్యం బాగాలేదని చెబుతున్నా.. పెట్రోలింగ్ విధుల పేరుతో మూడ్రోజులు పాటు అడవిలో వంద కిలోమీటర్లు తిప్పడంతో ఆమెకు గర్భస్రావమైంది. శివకుమార్ అరాచకంపై పై అధికారికి ఫిర్యాదు చేసినా పట్టించుకోలేదు. మానసికంగా అలసిపోయిన ఈమె ఆత్మహత్యకు పాల్పడింది. పనిప్రదేశాల్లో లైంగిక వేధింపుల నిరోధక చట్టం ఉండి ఏం ఉద్ధరిస్తోంది? అదే రాష్ట్రానికి చెందిన స్వతంత్ర ఎంపీ నవనీత్ కౌర్ను మరో ఎంపీ అరవింద్ సావంత్ లోక్సభ లాబీలోనే బెదిరింపులకు పాల్పడ్డాడు. మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా లోక్సభలో మాట్లాడినందుకు ఆమెను జైలుపాలు చేస్తామని ఎంపీ బెదిరిస్తే తనపై యాసిడ్ దాడి చేస్తామని ఫోన్లో హెచ్చరిస్తున్నారని లోక్సభాపతికి నవనీత్ కౌర్ ఫిర్యాదు చేశారు. సామాజిక వైకుంఠపాళిలో ఎన్నో పాములను దాటుకొని నిచ్చెనలు ఎక్కి గౌరవప్రద స్థానాలకు అతికష్టంపై చేరినా స్త్రీ సాధికారతను అక్కడ కూడా చిదిమేస్తున్నారనడానికి ఇదే సాక్ష్యం. పనిప్రదేశాల్లో ఇటువంటి వేధింపులు వారి సమానత్వ హక్కులను దూరం చేసి గౌరవప్రదంగా జీవించేందుకు వారికి గల హక్కులను ఉల్లంఘించినట్లే కదా. ఆకాశంలో సగం అంటూ అందమైన అబద్ధాలను చెప్పడంలో దశాబ్దాలుగా గడుపుతున్న నేతలు సమానస్థాయి అవకాశాలు మాత్రం కల్పించడం లేదు. కొరగాని చట్టాలకు అగ్ని సంస్కారాలు చేసి మహిళల గౌరవాన్ని నిలబెట్టే సమర్థయంత్రాంగాల కూర్పునకు ప్రభుత్వం నిబద్ధత విశ్లేషకులు అంటున్నారు. ♦

ఆ ఒక్కటి అడక్కు!

‘ఏం లక్ష్మీ. నువ్వు నీ పాప ఇంత సంతోషంగా ఉన్నారు ఈ రోజు’ అని అడిగారు. అప్పుడే ఐదవ అదాలత్ కు పాపతో

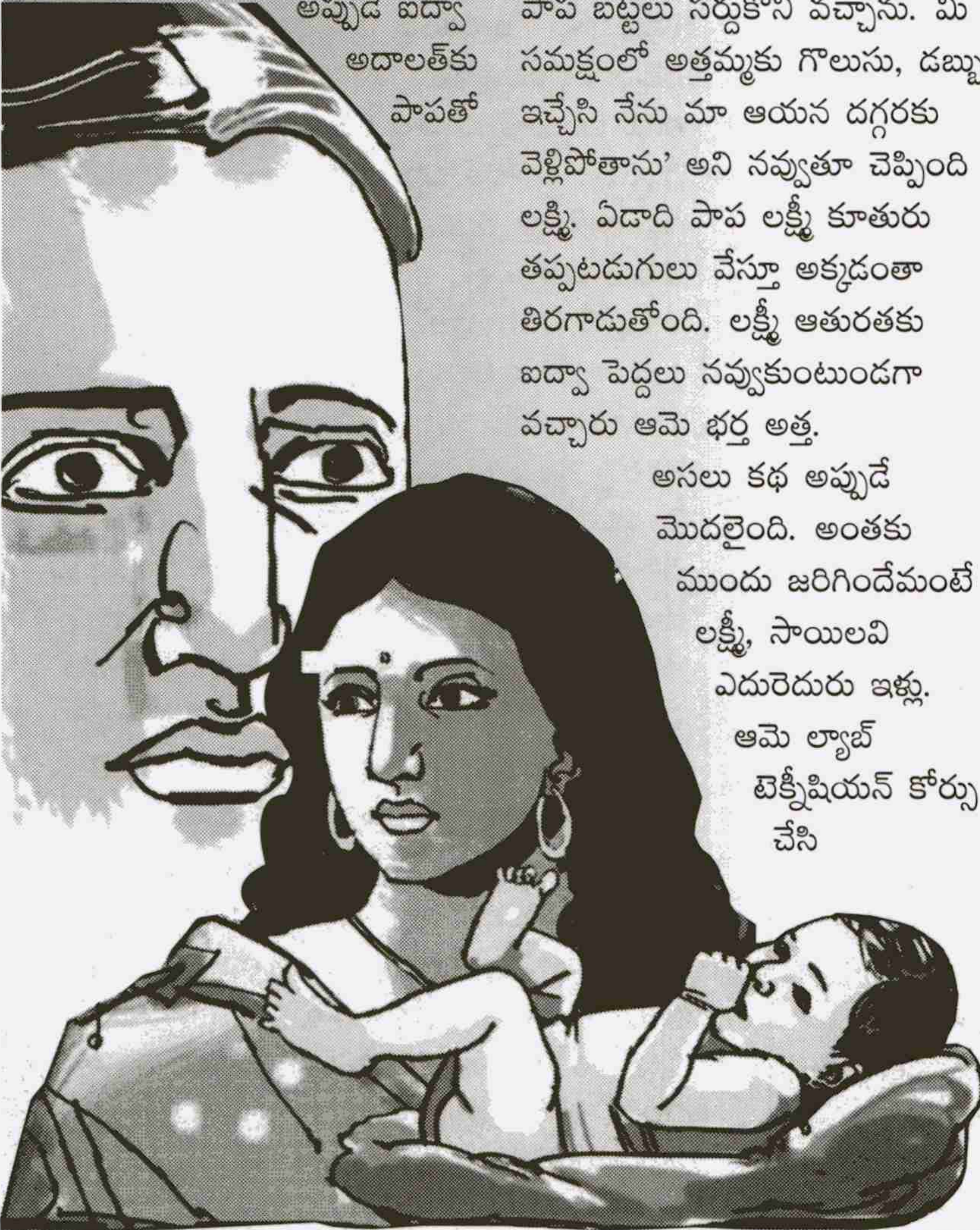
వచ్చిన లక్ష్మిని ఐదవ పెద్దలు. ‘మేడం బంగారం, డబ్బు తెచ్చేశాను. నా బట్టలు, పాప బట్టలు సర్దుకొని వచ్చాను. మీ సమక్షంలో అత్తమ్మకు గొలుసు, డబ్బు ఇచ్చేసి నేను మా ఆయన దగ్గరకు వెళ్లిపోతాను’ అని నవ్వుతూ చెప్పింది లక్ష్మి. ఏడాది పాప లక్ష్మి కూతురు తప్పటడుగులు వేస్తూ అక్కడంతా తిరగాడుతోంది. లక్ష్మి ఆతురతకు ఐదవ పెద్దలు నవ్వుకుంటుండగా వచ్చారు ఆమె భర్త అత్త.

అసలు కథ అప్పుడే మొదలైంది. అంతకు ముందు జరిగిందేమంటే లక్ష్మి, సాయిలవి ఎదురెదురు ఇళ్లు. ఆమె ల్యాబ్ టెక్నిషియన్ కోర్సు చేసి

పెళ్లి ప్రారంభం నుంచే అది కావాలి, ఇది కావాలి అంటూ అత్త సతాయిస్తే.. పెళ్లయ్యాక అత్తకుతోడు ఆడపడుచూ కోరన్ అందుకుంటే.. చివరకు బిడ్డ పుట్టాక కూడా వారసుడి కంటే నగానట్రాపై మోజు పెంచుకొని కోడలిని వేధించుకు తింటే ఇవన్నీ చూస్తూ.. తోబుట్టువుకూ, తల్లికీ ఏమీ చెప్పలేక మాన మునిలా భర్త ఉంటే.. వీటిని భరించలేక బిడ్డతో పాటు పుట్టింటికి చేరిన ఆ కోడలి జీవితం ఎలా ఉందో తెలియాలంటే ఈ యదార్థ గాథ చదవాల్సిందే..

తాత్కాలికంగా ఒక ల్యాబ్ లో పని

చేస్తోంది. సాయి కార్పొరేట్ పని చేస్తాడు. ఇద్దరూ ఒకరిని ఒకరు ఇష్టపడ్డారు. పెద్దలతో చెప్పి వాళ్లను ఒప్పించి వారి సమక్షంలోనే పెళ్లి చేసుకున్నారు. కారణమేమో కానీ సాయి తల్లికి ఆమె కోడలుగా రావడం ఇష్టంలేదు. కొడుకుని కాదనలేక అయిష్టంగానే ఒప్పుకుంది. పెళ్లయ్యాక కొన్నాళ్లు బాగానే ఉన్నారు. లక్ష్మిచేత ఉద్యోగం మాన్పించేశారు. సాయి తల్లి రెండు మూడిళ్లలో వంటపనులు చేసి డబ్బు సంపాదించేది. ఆమెకు ముగ్గురు మగపిల్లలు, ఇద్దరు ఆడపిల్లలు. వారిలో సాయి పెద్దవాడు. పిల్లల చిన్నతంలోనే తండ్రి చనిపోయాడు. ఈ కుటుంబ నేపథ్యంలో లక్ష్మి అడుగుపెట్టి వారితో ఇమిడిపోవాలని ఎంతగానో ప్రయత్నించింది. కానీ అత్తగారు ఏ మాత్రమూ ఆమెకు సహకరించలేదు. ఆమె చేసే ప్రతిపనీ అత్తకూ నచ్చేదికాదు. ఏదో ఒక కారణంతో తమ కుటుంబ సభ్యులతో ఆమెను

దూరం పెడుతూనే వచ్చింది. ఇంట్లో ఎవరూ లక్ష్మీతో మాట్లాడేవారు కాదు. తనే చొరవగా వారితో మాట్లాడితే ఏదో ఒక గొడవ పెట్టి సాయితో చెప్పి ఆమెను తిట్టించేవారు.

ఈ పరిస్థితుల్లో లక్ష్మీ పుట్టింటికి దూరంగా వేరొక ఇల్లు తీసుకొని సాయి, లక్ష్మీ ఒక భాగంలో, అత్త, మిగిలిన కుటుంబ సభ్యులు వేరొక భాగంలో ఉంటూ ఎవరి వంట వారు చేసుకునేవారు. కాలక్రమంలో సాయి, లక్ష్మీ ఎంతో ఆనందంగా ఉండేవారు. కానీ సాయి అక్కచెల్లెల్లు కానీ, అన్నదమ్ములు కానీ లక్ష్మీతో మాట్లాడేవారు కాదుకానీ సాయితో సరదాగా గడిపేవారు. ఇదంతా లక్ష్మీ సహించలేకపోయేది. 'నన్ను మీ కుటుంబ సభ్యురాలిగా ఎందుకు చూడరు. మీ అమ్మను, మీ చెల్లెళ్లను, తమ్ముళ్లననేనెంత గౌరించాను. వారు మాత్రం నన్ను తక్కువ చేసి మీ ముందు వేలెత్తిచూపి మనిద్దరి మధ్య తగవులు పెడుతున్నారు' అని ఎదురు తిరిగేది. ఫలితంగా వారిద్దరి మధ్య గొడవలు పెరిగి సాయి.. లక్ష్మీని కొట్టడం వరకూ వచ్చాయి.

ఈ పరిస్థితిలో సాయి చెల్లెలు.. భర్తతో తగువుపడి పుట్టింటికి వచ్చేసింది. వారి పెళ్లిరోజునాడు వారిద్దరినీ కలుపుదామనే సదుద్దేశంతో ఆడపడుచు భర్తకు లక్ష్మీ వాట్సప్ లో గ్రీటింగ్స్ పెట్టింది. అది చూసి అత్త, ఆడపడుచులు, మరుదులు పెద్ద యుద్ధమే చేశారు. లక్ష్మీని ఎవరూ అర్థం చేసుకోలేదు సరికదా.. తప్పుపట్టారు. అవమానంతో ఆమె పుట్టింటికి వచ్చేసింది. కానీ ఆ తరువాత

తెలిసింది లక్ష్మీ గర్భవతి అని. భర్తకు చెబితే సాయి వచ్చి ఆమెను ఇంటికి తీసుకెళ్లాడు. కానీ అత్తకు అది నచ్చలేదు. లక్ష్మీని ఏ మాత్రమూ ఆదరించలేదు. ఆరోగ్యం బాగుండక లక్ష్మీ కొన్నాళ్లు పుట్టింటికి వచ్చింది. అలా వచ్చిన లక్ష్మీ తిరిగి శ్రీమంతానికి అత్తింటికి వెళ్లి కార్యక్రమం అయ్యాక తిరిగి పుట్టింటికి వచ్చింది. నెలలు నిండి చక్కటి పాపను ప్రసవించింది. భర్త తప్ప ఇంకెవ్వరూ పాపను చూడటానికి రాలేదు. పాపకు ఆరో నెల వచ్చేవరకు ఇదే పరిస్థితి నెలకొంది. విసిగిపోయిన లక్ష్మీ ఒకనాడు రోడ్డుమీద వెళుతున్న భర్తను నిలదీసి అడిగింది. 'నేనేం తప్పు చేశానని, నన్నూ పాపను మనింటికి తీసుకెళ్లరు' అని. అప్పటి నుంచి సాయి రోడ్డుమీదకు వచ్చి అత్తింటి ముందు నిలబడి పాపను, లక్ష్మీని చూసి కొంతసేపు

ఆనందంగా గడిపివెళ్లేవాడు.

మరికొన్నాళ్లకు అత్తగారింటి తోపలికి వచ్చి భార్య, పాపతో కాసేపు ఉండి వెళ్లేవారు. అది తప్పని లక్ష్మీ తల్లి లక్ష్మీని వారించింది. సాయి ఆమెతో లక్ష్మీ అంటే ఇంట్లో వాళ్లకు పడదు. తనకు నోరెక్కువ. తొందరపాటు తనంతో మా ఇంట్లో అందర్నీ తనకు శత్రువులుగా చేసుకుంది. ఇప్పట్లో మా కాపురం చక్కబడదు' అని చెప్పాడు. కానీ పాపను వదిలి ఉండలేక తల్లిని అడిగాడు. తన భార్యా పిల్లను ఇంటికి తెచ్చుకుంటానని. ఆ తల్లి చెప్పింది.. నీ భార్యను తీసుకురావద్దు. పాపను మాత్రం రోజూ ఇక్కడకు తీసుకొచ్చి మాకు అలవాటు చేయి. రాత్రికి తల్లిదగ్గర దింపు అని చెప్పింది. ఈ సంగతి లక్ష్మీకి తెలిసి మండిపడింది. నేను వద్దుగానీ, నా పాప కావాలా? అని నాతోనే నా పాప వస్తుంది. నేను లేకుండా పంపను అంది. చూస్తుండగానే ఏడాది గడిచింది. పాప పుట్టినరోజు వచ్చింది. భార్యభర్తలు ఎంతో సంతోషంగా బంధువులందరినీ పిలిచి ఫంక్షన్ హాలులో ఇద్దరూ విడివిడిగా వెళ్లి పాప పుట్టినరోజు జరిపారు. ఆ సందర్భంగా సాయి తల్లి మనవరాలికి బంగారు గొలుసు బహుమతిగా ఇచ్చింది. ఆ తరువాత మనందరం ఇప్పుడు కలిశాం కదా. నన్ను ఇంటికి తీసుకెళతావా? అని సాయిని లక్ష్మీ అడిగింది. ఇంకా కొన్నాళ్లు ఆగు అని సాయి చెప్పాడు. ఆ మాత్రానికే సంబరపడిపోయింది అల్ప సంతోషి అయిన లక్ష్మీ. అయితే నాలుగు రోజులు కూడా గడవకుండానే పాపకు పెట్టిన గొలుసు. తీసుకొచ్చేయి. మీ అత్తవారింట్లో ఎందుకు అని సాయిని

పంపింది

అతని

తల్లి. దీనికి

సమాధానంగా లక్ష్మీ అత్త

అందరి ముందు పాపకు గొలుసు ఇచ్చింది. నేను కూడా ఆమె ఇచ్చిన గొలుసు ఆమెకు అందరి ముందు ఇస్తాను అని చెప్పింది. నన్ను ఇంటికి తీసుకెళ్లు అని అడిగింది. ఆ ఒక్కటి మాత్రం అడగొద్దు అంటూ సాయి వెళ్లిపోయాడు.

ఇదిలా ఉండగా డాక్టర్ గ్రూపు సభ్యురాలు అయిన సాయి తల్లి.. వయసు పెరిగినందు వల్ల ఆమె పేరు తీసేసి ఆ ఖాతాకు లక్ష్మీ పేరు పెట్టారు ఆ గ్రూపు సభ్యులు. లక్ష్మీ పేరుతో వారు పంపిన డబ్బు లక్ష్మీ దగ్గరే ఉంది. అది ఇచ్చేయమని మరో గొడవ. ఈ పరిస్థితుల్లో లక్ష్మీ ఐదావ అదాలత్ కు వచ్చింది. ఆమె భర్తను పిలిపించి ఐదావ పెద్దలు మాట్లాడితే అతను ఒకటే మాట. గొలుసు, డబ్బు

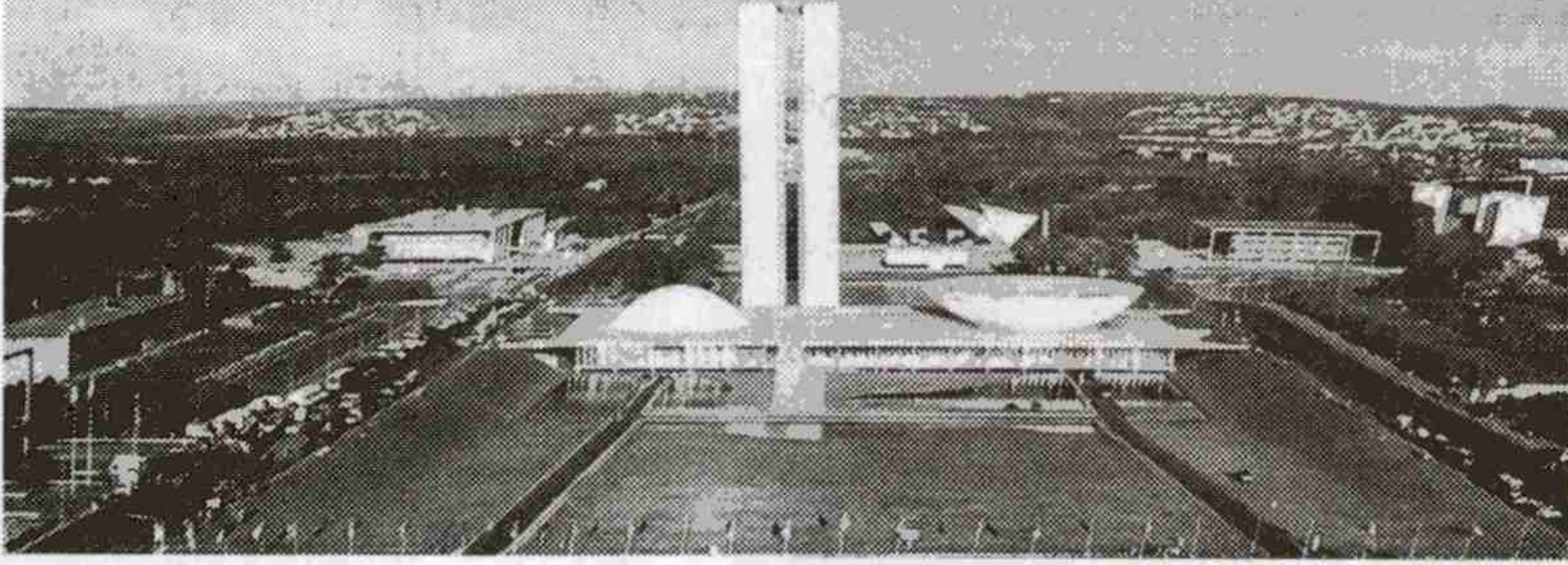
అమ్మకు ఇచ్చేయమనండి. ఆమె మారే వరకు నేను తీసుకెళ్లు అని అన్నాడు. ఆమె ఏం మారాలి అని అడిగితే సాయి దగ్గర సమాధానం లేదు. ఐదావ పెద్దలు సాయికి నచ్చజెప్పారు. భార్యభర్తల మధ్య ఏవైనా పొరపాట్లు ఉంటే ఒక్కచోటే ఉండి ఒకరికొకరు నచ్చజెప్పుకోవాలి. కానీ ఇద్దరి మధ్య దూరం పెరగకూడదు. డబ్బు, బంగారం నీకు నీ భార్యపిల్లల కన్నా విలువైనవా? పాప ఎదుగుదల చూసి తల్లిదండ్రులుగా ఆనందించాల్సిన అమూల్యమైన సమయాన్ని అనవసరపు గొడవలతో నీవు ఇప్పటికే కోల్పోయావు. ఇకనైనా నీ ధోరణి మార్చుకో. నీకు అనుకూలంగా ఉండమని ఆమెకు మేం చెబుతాం. మీరిద్దరూ ప్రేమించి పెళ్లి చేసుకున్నారు. ఆ ప్రేమ చివరి వరకూ నిలబెట్టుకోవాలి కదా. ఇద్దరూ కలిసి బిడ్డను జాగ్రత్తగా పెంచుకోవాలి. నీ మాటపైనే కదా అమె ఉద్యోగం మానేసింది. నువ్వు కాపురానికి తీసుకెళ్తావని కొండంత ఆశతో ఎదురుచూస్తోంది. వచ్చేవారం ఆమె డబ్బు, గొలుసు ఇచ్చేస్తానంటోంది. లక్ష్మీ ఎప్పుడూ వాటికి ఆశించలేదు. వచ్చే వారం వచ్చి మా సమక్షంలో ఒప్పందం రాసి నీ భార్యను, పాపను తీసుకెళ్లు అని చెప్పారు. దానికి అంగీకరించి సాయి వెళ్లాడు. ఆ తరువాత వారం సాయి, తల్లి వచ్చారు. డబ్బు, గొలుసు తీసుకున్నారు. లక్ష్మీ, పాప మాత్రం వద్దన్నారు. కొండంత ఆశతో భర్తతో, బిడ్డతో కలిసి వెళదామని తయారై వచ్చిన లక్ష్మీకి అంతులేని నిరాశ మిగిల్చారు. ఏం చెప్పాలో ఐదావ

పెద్దలకు అర్థం కాలేదు. మరీ ఇంత మొండితనమా? మొత్తం జరిగిన ఘటనలో తప్పేవరిది? బాధ్యతలు మోయడేమో పెళ్లయితే అని తల్లిభయపడి వారిద్దరి మధ్య దూరాన్ని పెంచితే అర్థం చేసుకుని తల్లికి, భార్యకి మధ్య సయోధ్య కుదర్చలేని సాయిది కదా. ఇంతేనా ప్రేమ విలువ అని లక్ష్మీ కన్నీరుమున్నీరుగా ఏడ్చింది. 'మేడం మిగతా పిల్లలకు మాత్రం వివాహాలు కావా? వారినీ ఇలాగే విడదీస్తూ పోతారా? మా పెళ్లే ఇలా అయిందా?' అని వాపోయింది లక్ష్మీ. అంతా కలిసి ఒక చిన్న పాపకు తండ్రి ప్రేమ దూరం చేశారు కదా అని అనిపించింది ఐదావ పెద్దలకు.

నిరాశలో కూరుకుపోయిన లక్ష్మీకి కొన్నాళ్లు కౌన్సిలింగ్ చేయించి ధైర్యం నూరిపోసి మానేసిన ఉద్యోగం మళ్లీ చేసుకోమని ఆర్థిక భరోసా ఉంటే నెమ్మదిగా వాళ్లే నీ దగ్గరకు వస్తారని చెప్పారు. అసలు వారి మాటవిని ఉద్యోగం మానేయడమే నువ్వు చేసిన తప్పు. ఇప్పుడైనా మించిపోయింది ఏమీ లేదు. మా మాట విని ఉద్యోగానికి వెళ్లు.

కొన్నాళ్లకు ఈ పరిస్థితులు చక్కబడతాయి. ఇవాళ ఉన్నట్లు రేపు ఉండదు. మంచి మార్పులు జరుగుతాయి. ఒకవేళ జరక్కపోయినా నువ్వు చట్టపరంగా పోరాడు. దానికి అవసరమైన సహాయం మేం అందిస్తాం. నీకు ఎప్పటికీ మేం అండగా ఉంటాం అని ధైర్యం చెప్పి లక్ష్మీని మామూలు మనిషిని చేశారు. ప్రస్తుతం ఉద్యోగం చేస్తూ పాపను పెంచుతోంది. తల్లిదండ్రుల వద్దే ఉంటోంది. ♦

THE EDGE OF DEMOCRACY

డాక్యుమెంటరీ సినిమా 'ది ఎడ్జ్ ఆఫ్ డెమోక్రసీ' [2019]

తాజా వార్తల ప్రకారం

బ్రెజిల్ పూర్వాధ్యక్షుడు లులా నేర విచారణ చాలా పక్షపాత వైఖరితో సాగిందనీ, అతనికి విరుద్ధంగా ప్రవేశపెట్టిన సాక్ష్యాల్లో దమ్ములేదనీ ఇటీవల ఆ దేశపు సుప్రీమ్ కోర్టు అభిప్రాయపడింది. దీన్నో జైలు శిక్ష అనుభవిస్తున్న లులా రానున్న ఏడాది ఎన్నికల్లో మళ్ళీ పోటీ చేసే అవకాశం కన్పిస్తోంది. లులా వెనుక జరిగిన కుట్ర ఏమిటి? అతనెందుకు జైల్లో ఉన్నాడన్న ప్రశ్న కలగడం సహజమే. వీటికి సమాధానమిస్తుంది 'ది ఎడ్జ్ ఆఫ్ డెమోక్రసీ' అనే డాక్యుమెంటరీ. 2019 లో తయారైన ఈ సినిమా దర్శకురాలు పెట్రా కోస్టా బ్రెజిల్ నివాసి. 'ది ఎడ్జ్ ఆఫ్ డెమోక్రసీ' అంటే ప్రజాస్వామ్యం చేరుకున్న అంచు అని అర్థం.

మ

మనుగడ

అంచుకు చేరిన

ప్రజాస్వామ్యం అక్కడ్నుంచి కిందపడి ముక్కలుచెక్కలౌతుందా లేక ఒడుపుగా కాస్త వెనక్కు తగ్గి తన మనుగడను కాపాడుకుంటుందా అనే భయం వ్యక్తపరుస్తుంది దర్శకురాలు ఈ సినిమాలో. నిజానికి ప్రపంచీకరణ యుగంలో ప్రపంచ ప్రజాస్వామ్యాలు టోకున మృత్యువాత పడుతూ, నియంతృత్వాలు ముందుకు వస్తున్న ఈ తరుణంలో ఇది ఒక్క బ్రెజిల్ దేశపు కథే కాదు. ప్రపంచంలోని పలుదేశాల కథ. ఇంకెన్నో దేశాలను అప్రమత్తం చేసే కథ. జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే ఇది మన కథ కూడా! అవినీతిపై ధ్వజమెత్తిన ఆ 'రామ్ లీలా' ముసలాయన ఇప్పుడెక్కడున్నాడు? ఎన్నికల్ని ఇంకా ఖరీదైన వ్యవహారాలుగా మార్చిన ఎలెక్టోరల్ బ్యాండ్ల గురించి గానీ, కనీసం పెరిగిన పెట్రోలు ధరల గురించి గానీ పల్లెత్తు మాట అనడేమి అని ఇప్పుడెవరికీ డౌటు రావడం లేదు. అదంతా ఫలానా ఫాసిస్టు పార్టీని గెలిపించడానికే అని తమకు ఆలస్యంగా అర్థమైందని ఆ

ఉద్యమంలో పాల్గొన్న న్యాయవాదే ఒక ఇంటర్వ్యూలో చెప్పుకొచ్చాడు.

బ్రెజిల్ లో కూడా ఇటువంటిదే జరిగింది. స్క్రిప్టు ఒకటే, దేశాలే వేర్వేరు! అందుకే ఇది ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడదలచిన ప్రతి వొక్కరు తెలుసుకోవాల్సిన కథ.

1964లో బ్రెజిల్ లో జరిగిన సైనిక కుట్ర ప్రజాస్వామికంగా ఎన్నికైన జావో గొలార్డ్ ప్రభుత్వాన్ని కూల్చేసింది. ఆ తర్వాత 20 యేళ్ల క్రూరమైన సైనిక పాలన ఆ దేశంలో నడిచింది. ఆ సమయంలో జైలుపాలై, ఆ తర్వాత దశాబ్దకాలం పాటు అజ్ఞాతంగా వుంటూ, నియంతలకు వ్యతిరేకంగా శ్రామికులను కూడగట్టిన ఒకానొక దంపతుల బిడ్డే ఈ దర్శకురాలు. బ్రెజిల్ ప్రజాస్వామ్యపు కథతో తన కథనూ, తన కుటుంబపు కథనూ పెనవేసి చెబుతుంది పెట్రా.

బ్రెజిల్ కథ అంటే అత్యధికంగా బానిసలను దిగుమతి చేసుకున్న దేశపు కథ. సహజ వనరులను, అమేజాన్ అడవులను ధ్వంసం చేస్తూ, ఆదివాసీలను హననం చేస్తున్న కథ. 'బ్రెజిల్ వుడ్' అనే చెట్టు నుంచి ఒకరకం ఎర్రమందు →

లభిస్తుంది. ఆ మందే ఆ చెట్టుకు శాపమై దాని విలుప్తికి దారితీసింది. ఇప్పుడా 'వుడ్డు' లేదు. బ్రజిల్ అనే పేరు మాత్రమే దేశానికి మిగిలింది. సైనిక నియంతృత్వం తర్వాత ఈ దేశంలో ముప్పై యేళ్లు ప్రజాస్వామ్యయుగం నడిచింది. 'బ్రెజిల్ వుడ్' ఎర్రమందునే కాదు, అక్కడి వర్కర్స్ పార్టీ ఎరుపును కూడా కాజేశారు అక్కడి ధనాధ్యులు. మొదట 2016 లో పార్లమెంటరీ కుట్ర ద్వారా, ఆ తర్వాత 2018 లో న్యాయస్థాన కుట్ర ద్వారా బోల్సనారో అనే మరో నియంతను గద్దెనెక్కించారు. రెండుసార్లు అధ్యక్షుడిగా వుండిన లులా 'రుజువు కాని' నేరానిగ్గాను పన్నెండేళ్ల శిక్షను అనుభవిస్తున్నాడు, వర్కర్స్ పార్టీ అధ్యక్షురాలు డిల్మా రూసెఫ్ అభిశంసన లేక ఇంపీచ్మెంట్ కు గురైంది. ఇదంతా ఒక పథకం ప్రకారం జరిగింది. ఆ కథా కమామీషే ఈ సినిమా.

'బ్రెజిల్ లో ప్రజాస్వామ్యమూ, నేనూ ఒకేసారి పుట్టాం. నాకు వూహ తెలిసి జ్ఞాపకమున్న మొదటి దృశ్యం మా అమ్మ భుజాల మీద కూర్చుని లక్షలాది జనాల ర్యాలీలు చూడటం' - అని తన కథను నెమరు వేసుకుంటుంది పెట్రా. డెబ్బయ్యో దశకంలో లులా విజయవంతంగా నిర్వహించిన కార్మికుల సమ్మెలు ఆ దేశ రాజకీయాల్లో పెనుమార్పులు తీసుకొచ్చాయి. ఈ సమ్మెలు ఇచ్చిన ధైర్యంతో సాధారణ జనాలు ప్రజాస్వామ్యం కోసం నినదించారు. 443 మంది పార్లమెంటు సభ్యుల్లో ఇద్దరు మాత్రమే శ్రామిక వర్గం నుండి వుండడం లులాకు నచ్చలేదు. అందుకే 1980 లో 'పిటి' అనబడే వర్కర్స్ పార్టీని నిర్మించాడు. మొదట్లో అతి విప్లవకర నినాదాలిచ్చిన లులా అధ్యక్ష ఎన్నికల్లో మూడుసార్లు వరుసగా

బ్రజిల్ కథ అంటే అత్యధికంగా బానిసలను దిగుమతి చేసుకున్న దేశపు కథ. సహజ వనరులను, అమేజాన్ అడవులను ధ్వంసం చేస్తూ, ఆదివాసీలను హననం చేస్తున్న కథ. 'బ్రెజిల్ వుడ్' అనే చెట్టు నుంచి ఒకరకం ఎర్రమందు లభిస్తుంది. ఆ మందే ఆ చెట్టుకు శాపమై దాని విలుప్తికి దారితీసింది. ఇప్పుడా 'వుడ్డు' లేదు. బ్రెజిల్ అనే పేరు మాత్రమే దేశానికి మిగిలింది. సైనిక నియంతృత్వం తర్వాత ఈ దేశంలో ముప్పై యేళ్లు ప్రజాస్వామ్యయుగం నడిచింది. 'బ్రెజిల్ వుడ్' ఎర్రమందునే కాదు, అక్కడి వర్కర్స్ పార్టీ ఎరుపును కూడా కాజేశారు అక్కడి ధనాధ్యులు.

ఓడిపోయాడు. కానీ తన ప్రణాళికను కొంత పలచన చేసుకున్నాక 2002 ఎన్నికల్లో నెగ్గాడు. ఆ ఎన్నికల్లో మొదటిసారి ఓటు వేసిన తనకు చాలా గర్వంగా వుండనిచెబుతుంది దర్శకురాలు. 'శ్రామిక వర్గ పాలన కోరుకున్న మా అమ్మానాన్నల కల ఫలించిందని సంబరపడ్డాను. నాతో పాటే బ్రెజిల్ ప్రజాస్వామ్యం పుట్టింది. నాకు ముప్పై ఏళ్లు వచ్చేసరికి నేనూ, నా దేశమూ బలంగా నిలదొక్కుకుంటామని ఆశపడ్డాను. కానీ 'ప్రజాస్వామ్యం స్వల్పకాల స్వప్నంగానే మిగిలిపోయింద'ని ఆమె వాపోతుంది.

లులా వర్కర్స్ పార్టీ పరిమితులు దర్శకురాలికి తెలుసు. సంకీర్ణ ప్రభుత్వాన్ని నెట్టుకురావడం లులాకు కత్తి మీద సాములా వుంటుంది. పార్లమెంటులో మెజారిటీ సాధన కోసం పీఎమ్ డీబీ లాంటి బూర్జువా పార్టీతో పొత్తు పెట్టుకుంటాడు. బూర్జువా పార్టీల అవినీతిపై అతడు కన్ను చేరవేయక తప్పలేదు. ఉన్నంతలో శ్రామిక సంక్షేమాన్ని సాధించడమే అతడి లక్ష్యం. బోల్సా ఫేమిలియా అనే ప్రభుత్వ ప్రణాళికతో నెలకు 30 డాలర్ల సహాయాన్ని అందిస్తూ, 20 మిలియన్ల

మందిని కటిక దారిద్ర్యం నుండి కాపాడాడు. యూనివర్సిటీల్లో ఆఫ్రికా సంతతికి చెందినవారి సంఖ్య మూడింతలు పెరిగింది. 2008 ఆర్థిక మాంద్యం తర్వాత కూడా బ్రెజిల్ తన 13 వ స్థానం నుండి ప్రపంచపు 7 వ అతిపెద్ద ఆర్థిక వ్యవస్థగా ఎదిగింది. 'పెట్రోబ్రాస్' అనే ప్రభుత్వ రంగంలోని అతి పెద్ద నూనె బావి నుండి వచ్చే ఆదాయాన్ని తన సంక్షేమ పథకాలకు వినియోగించాడు. అతడి కారణంగా ఆర్థికంగా ఎదిగిన నిరుపేదలు అతడ్ని దేవుడిలా కొలుస్తారు. జైలుకు వెళ్లబోతున్న

అతడ్ని అడ్డుకోడానికి వర్కర్స్ పార్టీ కేంద్ర కార్యాలయాన్ని చుట్టుముడతారు కన్నీళ్ళ పర్యంతమౌతున్న అతని అభిమానులు. మరోవైపు లులాను నేరస్థుడిగా చూపే ప్రచారాలకు బలైన వారూ వున్నారు. వాళ్లంతా ఖైదీ దుస్తుల్లో వున్న లులా దిష్టిబొమ్మలతో ఊరేగింపు చేస్తున్నారు. వీరిలో శ్వేతజాతి దురహంకారులూ, నియంతృత్వం నుండి లాభపడ్డవారూ వున్నారు, కుట్ర ఏమిటో అర్థంకాని సామాన్యులూ వున్నారు. 'ఎమర్జెన్సీ కాలంలో ఉద్యోగులు సకాలానికి ఆఫీసుకు హాజరయ్యేవారు, రైళ్లు సకాలంలో నడిచేవి, దేశానికి మిలటరీ పాలన అవసరం' అని వక్కాణించే మహానుభావుల్ని మనదేశంలోనూ చూస్తుంటాం. అలాంటి వాళ్లని ఈ సినిమాలోనూ చూస్తాం. మొత్తం మీద బ్రెజిల్ రెండుగా చీలిపోయివుంది. పార్లమెంటు ప్రక్కన వున్న మైదానంలో లులా సమర్థకులు ఎర్ర జెండాలతో ఎడమవైపు, వ్యతిరేకులు జాతీయ జెండాలతో కుడి వైపు కనిపిస్తారు.

ప్రజాస్వామ్యాలను హతమార్చి, నియంతలను గద్దెనెక్కించే కుట్రలో

వాడే బ్రహ్మాస్త్రం 'అవినీతి'పై పోరాటం. ఈ అస్త్రానికి సామాన్యజనాలు బోల్తా పడతారు. ప్రజల మద్దతుతో చిన్న అవినీతిపరుల్ని ఓడించి, అవినీతిని ప్రశ్నిస్తేనే ఓర్వలేని అతిపెద్ద నియంతలు రాజ్యాన్ని కైవశం చేసుకుంటారు. అవినీతి అనేది పెట్టుబడిదారి వ్యవస్థలో అంతర్భాగం. కాబట్టి పట్టపగ్గాల్లేని పెట్టుబడిని సమర్థించే నియంతలు స్వచ్ఛమైన పాలన అందిస్తారంటే నమ్మలేని మాట! బోల్సనారో పాలన చూస్తున్న బ్రెజిలియన్లకూ, మనకూ అనుభవంలో అర్థమౌతున్న సంగతి ఇది.

బ్రెజిల్ కుట్రలో మైఖెల్ టెమర్, ఎడ్వార్డ్ కున్యా లాంటి బూర్జువా పార్టీ నాయకుల పాత్రలనూ, అమెరికాలో చదువుకున్న జడ్జి సెర్జియో మోరో, క్షణాల్లో మొసలి కన్నీళ్లు కార్చగల సమర్థురాలైన న్యాయవాది జనైనా పాస్కోల్ పాత్రలనూ వివరిస్తుంది ఈ సినిమా. పార్లమెంటులో పొంచివున్న జిత్తులమారి నాయకులను పసిగట్టలేకపోయిన డిల్మా ఇంపీచ్మెంటు కమిటీ ముందు హాజరుకావాల్సి వస్తుంది. ఈ దృశ్యాన్ని ఒకప్పుడు విద్యార్థి దశలో మిలటరీ

కోర్టులో నిర్భయంగా తలెత్తి కూర్చున్న ఫోటోతో పోల్చి చూపుతుంది దర్శకురాలు. ఆ ఫోటోలో ఆమెను ప్రశ్నిస్తున్న జడ్జిలు తమ మొహాలు మూసుకుని వుంటారు. 'ఈ మనిషి ప్రపంచంలోనే పేరైన నాయకుడు' అని పొగిడిన ఒబామా ప్రభుత్వమే ఈ కుట్రలో భాగంగా ఉండొచ్చన్న రిపోర్టులు, జడ్జి మోరో అందులో ఒక పాపు మాత్రమే అన్న రిపోర్టులు కూడా వెలుగులోకి వచ్చాయి. జడ్జి మోరో ఆ తర్వాత ఏర్పాటైన ప్రభుత్వంలో న్యాయశాఖా మంత్రి పదవిని చేపట్టడం చూస్తే ఇదేదో మనదేశపు కథేననిపిస్తుంది. లులాను జైలుకు పంపిన పార్లమెంటు సభ్యులే ఉపాధ్యక్షుడు టిమర్ అవినీతి విషయం వచ్చేసరికి మౌనం వహించడం మరో గమనించదగ్గ విషయం. మొత్తం మీద నేడు ప్రభుత్వ నూనె బావి 'పెట్రోబ్రాస్'ను ప్రైవేటీకరిస్తున్నారు. మళ్లీ ఇది కూడా మన కథలానే అనిపిస్తోంది. 'పెట్టుబడిదారులు భయపడుతూ ఉన్నప్పుడే ప్రజాస్వామ్యం మనగలుగుతుంది' అన్న గ్రీకు సామెతను దర్శకురాలు మనకు గుర్తుచేస్తుంది.

'నేను బ్రెజిల్ కోసం ఒక కలగన్నాను, కలల్ని బంధించడం ఎవరి తరమూ కాదు. ఏ రోజైనా నా హృదయస్పందన ఆగిపోతే నేను మీ గుండె చప్పుళ్లలో బ్రతికుంటాను' అని తన అరెస్టును అడ్డుకోడానికొచ్చిన అభిమానులను లులా సంభోదిస్తున్న దృశ్యం మనల్ని ఎంత బాధ కలిగిస్తుందో, 'డిల్మాకు వ్యతిరేకంగా నేను వేసిన ఇంపీచ్మెంట్ ఓటు ఆమెను ఒకప్పుడు హింసించిన నియంతలకు అంకితమిస్తున్నాను' అంటూ లులా దిష్టిబొమ్మను కొరికి చీలికలు పేలికలు చేస్తున్న బోల్సనారోను చూసినప్పుడు మనకు అంతే కోపం వస్తుంది. పార్లమెంటరీ లెఫ్టిస్టులకు పరిమితులు లేవని కాదు, అది మరో చర్చాంశం కావచ్చు కానీ ఇక్కడ జరిగిన అతి పెద్ద కుట్ర సంగతి తెల్సుకోవాలంటే ఈ సినిమా చూడాలి. పెద్ద పెద్ద అవినీతిపరులు తమనుతాము కాపాడుకున్న వైనం తెలుసుకోవాలంటే ఈ సినిమా చూడాలి. మధ్య మధ్యలో లీకైన ఆడియో టేపుల రహస్యాలు వినిపిస్తూ, ఆద్యంతం ఒక సస్పెన్స్ థ్రిల్లర్లా సాగుతుంది ఈ సినిమా. ♦

క్లాజుల కాళ్ళు నరకాలి
ఇప్పటికే నోటుల్లా మార్చి
వాలెట్లో పెట్టి పాకెట్లో
అణగదొక్కారు..
హైపై వంట గదిలో రెండు
పాయ్యల బదులు నాలుగు
పాయ్యలపై పేరు చెక్కేశారు..
చీకట్లో చిరుదీపమంటూ
పొగడ్తల పరవశాల కింద
నలిగిన పరిమళాన్ని
చేశారు..
నలిగిపోయిన

కాటన్ చీరల
కాలం నుంచి
వాడిపోయి జిడ్డు కారే
ముఖాల దశల నుంచి..
హై హీల్స్, పట్టు చీరల
కాలం వరకు
కంప్యూటర్, ఇంటర్నెట్
దశ వరకు ఇదే తంతు..

శతాబ్దాలుగా
గొంగళపురుగు
దశలోనే స్కానింగ్ చేసి

సీతాకోక చిలుకల్ని
చేయకుండా
అడ్డుకున్న కాలం కదా..
ఇదే కదా అసలైన నేరం
ఇది కాదా సినలైన ఘోరం..
ఇంక మాకేమైతే మాత్రం
ఏముంది
గుండెల మీద చెయ్యేస్తే
తప్పేముంది..
ఇప్పుడు కదా
నేను చచ్చిపోయింది
ఇప్పుడేగా

నిలువెల్లా గాయపడింది..
మోయలేని పుస్తకాల
అట్టల చాటున
ఒదిగిపోయిన
మగ క్లాజులు
కూడా ఇలా గల్జిస్తూనే
ఉంటాయి..
తలదించుకునే
తీర్పుని తప్ప
ఆకాశంలో సగమంటూ
తీర్పుని
ఇవ్వలేవు కదా..

- అమూల్యచందు

నెల్లూరులో..

శ్రీకాకుళంలో..

మహిళా దినోత్సవ వేడుకలు

- నెల్లూరులో టౌన్ హాల్ రీడింగ్ రూంలో ఐదవ, శ్రామిక మహిళా నగర కమిటీ ఆధ్వర్యంలో మహిళా దినోత్సవ కార్యక్రమం నిర్వహించారు.

- విశాఖలో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా కొవ్వొత్తుల ర్యాలీ నిర్వహించారు. సమాజంలో మహిళల భద్రత, విద్య, ఉపాధి, కనీస వేతనాలు, మహిళా హక్కుల రక్షణ కోసం చేయి చేయి కలిపి ఉద్యమించారు. ఈ కార్యక్రమంలో విశాఖ 45వ వార్డులో ఆర్ఎన్ మాధవి, సుందరి, జ్యోతి, ఆదిలక్ష్మి, నీలవేణి, పద్మ, సిఐటియు నాయకులు పాల్గొన్నారు.

- అరకులో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా ఐదవ ఆధ్వర్యంలో ర్యాలీ, మానవహారం, సదస్సు నిర్వహించారు.

- విజయవాడ 27వ డివిజన్లో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా కొవ్వొత్తుల ర్యాలీ నిర్వహించారు.

- అమలాపురంలో శ్రామిక మహిళ, ఐదవ మహిళా ఆధ్వర్యంలో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా సదస్సు నిర్వహించారు.

- ఐదవ ఆధ్వర్యంలో గుంటూరులో మహిళా దినోత్సవ సదస్సు జరిపారు. ఈ సదస్సులో కె.పద్మ ప్రసంగించారు.

- తూర్పుగోదావరి జిల్లా ఎటపాక ఐదవ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో గుండాల కాలనీ హైస్కూలులో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ సదస్సు నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో తులసి, పద్మ ప్రసంగించారు.

- కర్నూలు 37వ వార్డులో ఐదవ, ఆకాంక్ష మహిళా ఫెడరేషన్ ఆధ్వర్యంలో అంతర్జాతీయ మహిళా సదస్సులు జరిపారు. ఆ కార్యక్రమంలో అలివేలు, పద్మ ఉపన్యసించారు. ఈ సదస్సులో మహిళలు పెద్ద ఎత్తున పాల్గొన్నారు.

- పార్వతీపురంలో ప్రభుత్వ జూనియర్ కాలేజీలో సిఐటియు, ఐదవ, ఎపియుటిఎఫ్ సమైక్యంగా అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ సభ జరిపారు. అమలాపురం, శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లోనూ మహిళా దినోత్సవ సదస్సులు నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో బాలికలు సృత్యప్రదర్శన చేశారు. వైజాగ్ స్టేట్ ప్లాంట్లో ఉక్కు ప్రవేటికరణకు వ్యతిరేకంగా ఆందోళన చేశారు.

- గున్నలక్ష్మీపురం, విజయనగరం, గుడివాడ, అనంతపురం, హిందూపురం, తూర్పు కృష్ణా, కాకినాడ, నెల్లూరు, అనంతగిరి, కడపలో అంతర్జాతీయ మహిళాదినోత్సవ సభలు నిర్వహించారు.

- గుంటూరు జిల్లా చిలకలూరిపేట, సత్తెనపల్లిలో ఐదవ మహిళా దినోత్సవ సభ నిర్వహించారు.

- కొండపల్లి ఐదవ కార్యాలయం వద్ద అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా బేబీ సరోజినీ, వెంకట రమణమ్మ, పార్వతి, కస్తూరి, లక్ష్మి తదితరులు పాల్గొని జెండా ఆవిష్కరణ కార్యక్రమం జరిపారు.

- అనకాపల్లిలో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం ఘనంగా నిర్వహించారు.

కడపలో..

అరకులో..

ఐదా 40వ వార్షికోత్సవ వేడుకలు

- విజయవాడలోని కండ్రిగలో ఐదా ఆవిర్భావ దినోత్సవం సందర్భంగా ఐదా సీనియర్ నాయకులు చిట్టెమ్మతో జెండా ఆవిష్కరణ నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఝాన్సీ, దేవీకుమారి, సావిత్రి పాల్గొన్నారు. 40వ డివిజన్లో గాదె ఆదిలక్ష్మి గారితో జెండా ఆవిష్కరణ చేపట్టారు. ఈ కార్యక్రమంలో

పాలవల్లి, స్వప్న, అశ్వని పాల్గొన్నారు.

- ఒంగోలు చైతన్య నగర్లో ఐదా జెండా ఆవిష్కరించి సభ జరిపారు.

తిరుపతిలోనూ జెండా ఆవిష్కరించారు.

- అమలాపురంలో జెండా ఆవిష్కరణ జరిపారు. కాకినాడ, ఉప్పలగుప్తం, భీమనపల్లిలోనూ, చినలబుడు, తాంగూలం మండలంలో, అరకులోని శరబగూడ గ్రామంలో, నెల్లూరు జిల్లా మర్రిపాడులోనూ జెండా ఆవిష్కరణలు జరిపారు.

భారత్ బండ్..

- మార్చి 26న జరిగే రాష్ట్ర బండ్ను జయప్రదం చేయాలని కసింకోట మండలం తాళ్లపాలెం సంతలో విశాఖ స్టీల్ ప్లాంట్ ప్రైవేటీకరణకు వ్యతిరేకంగా, నల్ల చట్టాలను రద్దు చేయాలని, కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానాలను తిప్పికొట్టాలని ఇచ్చిన పిలుపులో ఐదా నాయకురాలు వరలక్ష్మి, ప్రజా సంఘాల నాయకులు ప్రచార జాతాలో పాల్గొన్నారు.

భగత్ సింగ్ వర్ధంతి

- అనకాపల్లి గాంధీ కురగాయల మార్కెట్ వ్యాపారస్తులు, ఐదా ఆధ్వర్యంలో భగత్ సింగ్ 90వ వర్ధంతి కార్యక్రమం నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో వరలక్ష్మి, సుభాషిణి, శ్రీనివాసరావు మాట్లాడి మార్చి 26న జరిగే భారత్ బండ్ను జయప్రదం చేయాలని కోరారు.

- కసింకోటలో భగత్ సింగ్ 90వ వర్ధంతి కార్యక్రమాలు ఐదా, ఎస్ఎఫ్ఐ ఆధ్వర్యంలో జరిపారు. శ్రీనివాసరావు, కుమార్ కుసుమ తదితరులు పాల్గొని భారత్ బండ్ను జయప్రదం చేయాలని పిలుపునిచ్చారు.

- భగత్ సింగ్ వర్ధంతి సందర్భంగా ఐదా నాయకులు పార్వతి ఆధ్వర్యంలో అమలాపురం రూరల్ బండారులంక గ్రామంలో మహిళలకు శిక్షణా తరగతులు నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో

విజయలక్ష్మి, దుర్గా బాలవేణి పాల్గొన్నారు.

- విశాఖనగరంలో పలుచోట్ల భగత్ సింగ్ స్ఫూర్తితో స్టీల్ ప్లాంట్ను రక్షించుకుందాం అని ఐదా ఆధ్వర్యంలో స్లోగన్లు ఇచ్చారు.

- పశ్చిమగుంటూరు రాజుపాలెం కోల్డ్ స్టోరేజీ వద్ద ఐదా ఆధ్వర్యంలో భగత్ సింగ్ వర్ధంతి సభ జరిపారు. క్యాండిల్స్ ర్యాలీ నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో గద్దె ఉమశ్రీ, దుర్గాబాయి, శివసంపత్ కుమార్ పాల్గొన్నారు.

‘ఉక్కు’ సంకల్పంతో ఉద్యమం

- పార్వతీపురం బొబ్బిలి మండలంలో ఐదవ గ్రామ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో విశాఖ ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ ప్రవేటీకరణ ఆపేయాలని జరుపుతున్న బంద్ కోసం ప్రచారం చేశారు.
- ఉక్కు ప్రవేటీకరణ ఆపాలని విజయవాడ తెనిన్ సెంటర్ వద్ద ఐదవ ఆధ్వర్యంలో బంద్ జరిగింది.
- ఉక్కు ప్రవేటీకరణకు వ్యతిరేకంగా విశాఖ జిల్లా కసింకోట వద్ద ప్రజా సంఘాలు, ఐదవ, కార్మిక సంఘాలు, వామపక్షాలు సమైక్యంగా బంద్ నిర్వహించాయి.

- ఐదవ సభ్యులు స్ట్రీట్ ప్రైవేటీకరణకు వ్యతిరేకంగా విశాఖలో సిటీ కమిటీ సమావేశం జరిపారు. ఐదవ ఆధ్వర్యంలో డైరీ ఆవిష్కరించారు.
- విశాఖలో స్ట్రీట్ ప్లాంట్ సదస్సు కార్యక్రమంలో ఐదవ సభ్యులు పాల్గొన్నారు. కోలాట కార్యక్రమం జరిపారు.
- తూర్పు గోదావరి జిల్లా ఐనవల్లిలో బైక్ ర్యాలీ, తణుకు, పశ్చిమ ప్రకాశంలో పామూరు, కనిగిరి, విశాఖలోని పెద్దబయలు, నెల్లూరు, సత్తెనపల్లి, విఆర్పురంలో ఉక్కు ప్రవేటీకరణకు వ్యతిరేకంగా నిరసనలు తెలిపారు.

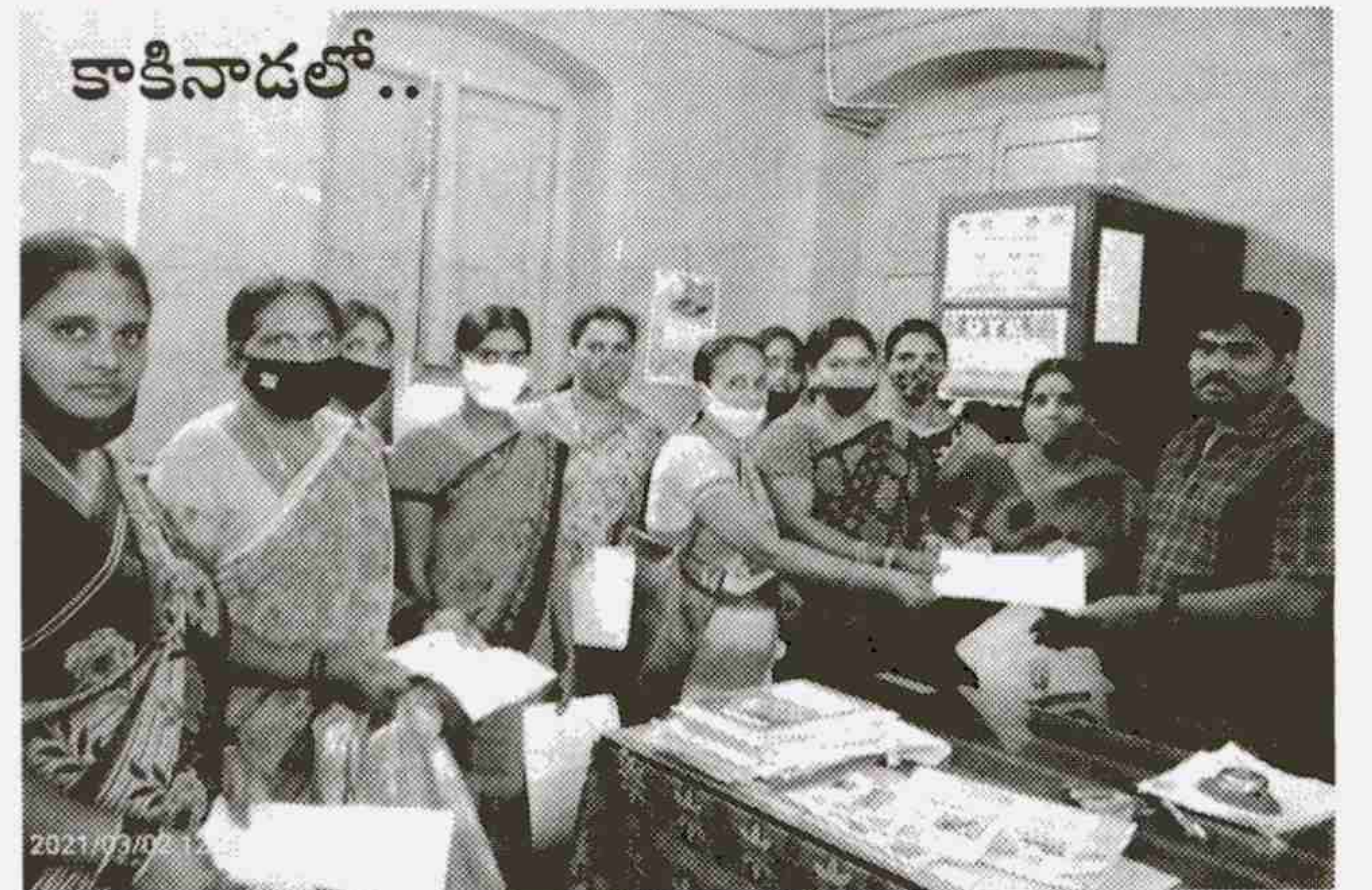

స్థానిక సమస్యలు..

- ప్రజాస్వామ్య హక్కులు-ఉపాధి భద్రతకై మార్చి 2వ తేదీన విశాఖలో సదస్సు నిర్వహించారు.
- రేషన్ కార్డుల పునరుద్ధరణ చేయాలని అమలాపురంలో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో ధర్నా నిర్వహించి తహసీల్దార్ కార్యాలయం వద్ద వినతి పత్రం సమర్పించారు.
- భీమవరం డెల్టా యలమంచిలి మండలం చించినాడలో బాలికలు, ఐదవ ఆధ్వర్యంలో బాలికలపై జరిగే దాడులను అరికట్టాలని సైకిల్ ర్యాలీ నిర్వహించారు. డైరీ ఆవిష్కరించారు.
- కాకినాడ కచేరిపేటలో ఐదవ స్థానిక కమిటీ సమావేశమై రాత్రి బడి ఏర్పాటు గురించి చర్చించారు.
- విశాఖ రూరల్లో, అరకులోయలో, స్థానిక పిహెచ్యులో గైనకాలిజిస్టును ఏర్పాటు చేయాలని ఐదవ ఆధ్వర్యంలో ధర్నా నిర్వహించారు.
- తూర్పు కృష్ణా కంకిపాడులోని మండేపూడి నాగభూషణరెడ్డి భవన్లో ప్రాణాలను పణంగా పెట్టి కరోనా మహమ్మారిని కట్టడి చేయడంలో కీలకపాత్ర వహించిన

పంచాయతీ పారిశుధ్య కార్మికులు, ఆశ కార్యకర్తలను వేమూరి నాగేశ్వరరావు, గ్రంథి రామకృష్ణ, మొవ్వ సుబ్రహ్మణ్యంల సహకారంతో ఘనంగా సన్మానించారు. ఇద్దరు అన్నాచెల్లెళ్లు కంభంపాటి జస్విత, వరుణ్ సాయిలు డిబ్బీలో దాచుకున్న రూ.10 నగదు సాయం చేసిన వీరూ సన్మాన కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

- అరకులో పాత పోస్టాఫీసు ప్రాంతంలో చేతి పంపు వేయాలని ఎండివో కార్యాలయంలో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో ధర్నా జరిపారు.
- నూజివీడులో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో ఏర్పడిన డి అడిక్ష్న్ సెంటర్ల సాధన సమితి ఆధ్వర్యంలో మహిళలు సమావేశమయ్యారు. ఈ సెంటర్కు మద్దతుగా 32 వార్డుల మహిళలను సమావేశపరిచి సంతాలు సేకరించారు. సంతకాలతో కూడిన వినతి పత్రాన్ని సబ్ కలెక్టర్కు అందజేయాలని నిర్ణయించుకున్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో పద్మాంజలి, మద్దాలి లక్ష్మి, రాణి, రాజేశ్వరి, పుష్పలత, వెంకట రమణ పాల్గొన్నారు. 13 మందితో ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేశారు.

విజయవాడలో..

అమలాపురంలో..

ఒంగోలులో..

విజయవాడలో..

ఐదవ ఆవిర్భావ పండుగ

విశాఖలో..

అఖిల భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం (ఐదవ ఏర్పడి 40 ఏళ్లు పూర్తయిన సందర్భంగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఐదవ ఆవిర్భావ దినోత్సవ వేడుకలు పండుగలా జరిగాయి. ఈ సందర్భంగా నాయకులు, కార్యకర్తలు ఐదవ జేండాను ఆవిష్కరించారు. పలు చోట్ల ప్రదర్శనలు చేశారు.

కరోనా మహమ్మారిని కట్టడి చేయడంలో ప్రాణాలు పణంగా పెట్టి సేవలు అందించిన పారిశుధ్య కార్మికులను, ఆశా కర్మకర్తలను అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా కృష్ణా జిల్లా కంకిపాడులో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో సన్మానించారు. కోవిడ్ ఐసోలేషన్ సెంటర్ కు ఆర్థిక సాయం అందించిన ఇద్దరు చిన్నారులను అభినందించారు.

నెల్లూరులో..

కాకినాడలో..

పార్వతీపురంలో..

రాజమండ్రిలో..

ప్రకాశం జిల్లా పామూరులో..

గుడివాడలో..

శ్రీకాకుళంలో..

ఇంతింతై..!

విద్యా ఆధ్వర్యంలో అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సభలు, సదస్సులు, సమావేశాలు జరిగాయి. ప్రస్తుత ఆధునిక యుగంలో అన్ని రంగాల్లోనూ రాకెట్ వేగంతో మహిళలు చైతన్యంతో దూసుకుపోతున్న తీరును వివరించారు. మరోపక్క ఇప్పటికీ కొనసాగుతున్న దాడులనూ, ఆకృత్యాలనూ, వివక్ష రూపాలనూ ఎత్తిచూపుతూ పాలకుల తీరును ఎండగట్టారు.

అనంతపురంలో..

చైతన్య మానవి

విద్యా రాష్ట్ర కార్యాలయం
31-5-6, ప్రకాశరావు వీధి,
మారుతీ నగర్, చుట్టుగుంట వద్ద,
విజయవాడ-4, ఆంధ్రప్రదేశ్,
ఫోన్ : 94900 98620

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	LA 107A 200
పుస్తకం పేరు	ద్వితీయ మౌనము
తారీఖు	21/08/13
ముందు అట్ట	YES
వెనుక అట్ట	YES
మొత్తం పేజీలు	41
పెద్ద పైక పేజీలు	N/A
ఖాళీ పేజీలు	N/A
లేని పేజీలు	N/A
తయారు చేసినది	Sandhya
పేజీలు విడదీసినది	pragathi
స్కాన్ చేసినది	Sandhya
పరీక్ష చేసినది	MOUNIKA
పేజీలు పరిశీలించినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడింది	
తప్పులు	N/A
పరిస్థితి	Good